

Modelář 12

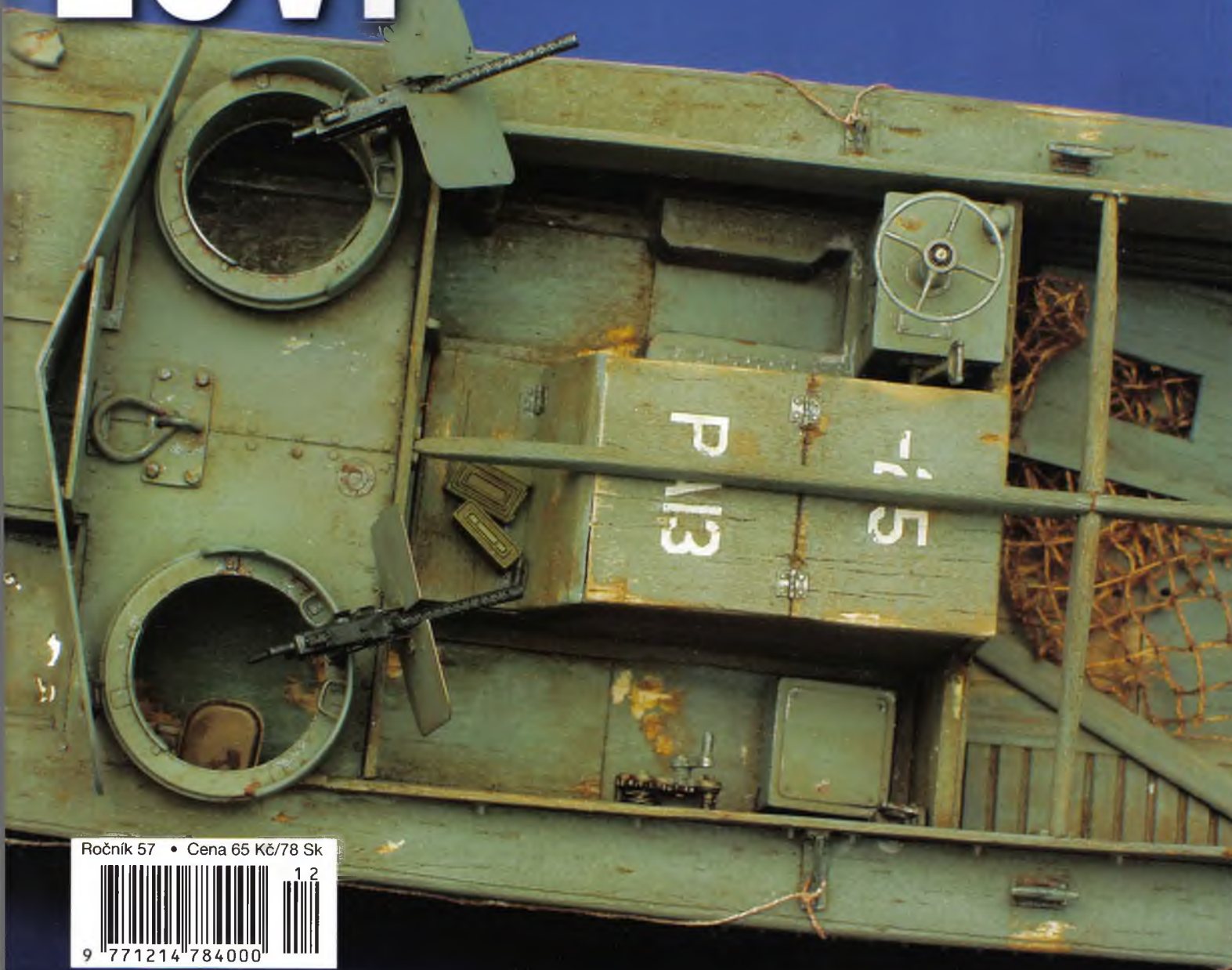
Modelář

Prosinec 2006

12

Lodí bílou, lodí bílou chci se vézt,
s mořskou vílou, s mořskou vílou síť plést...

LCVP

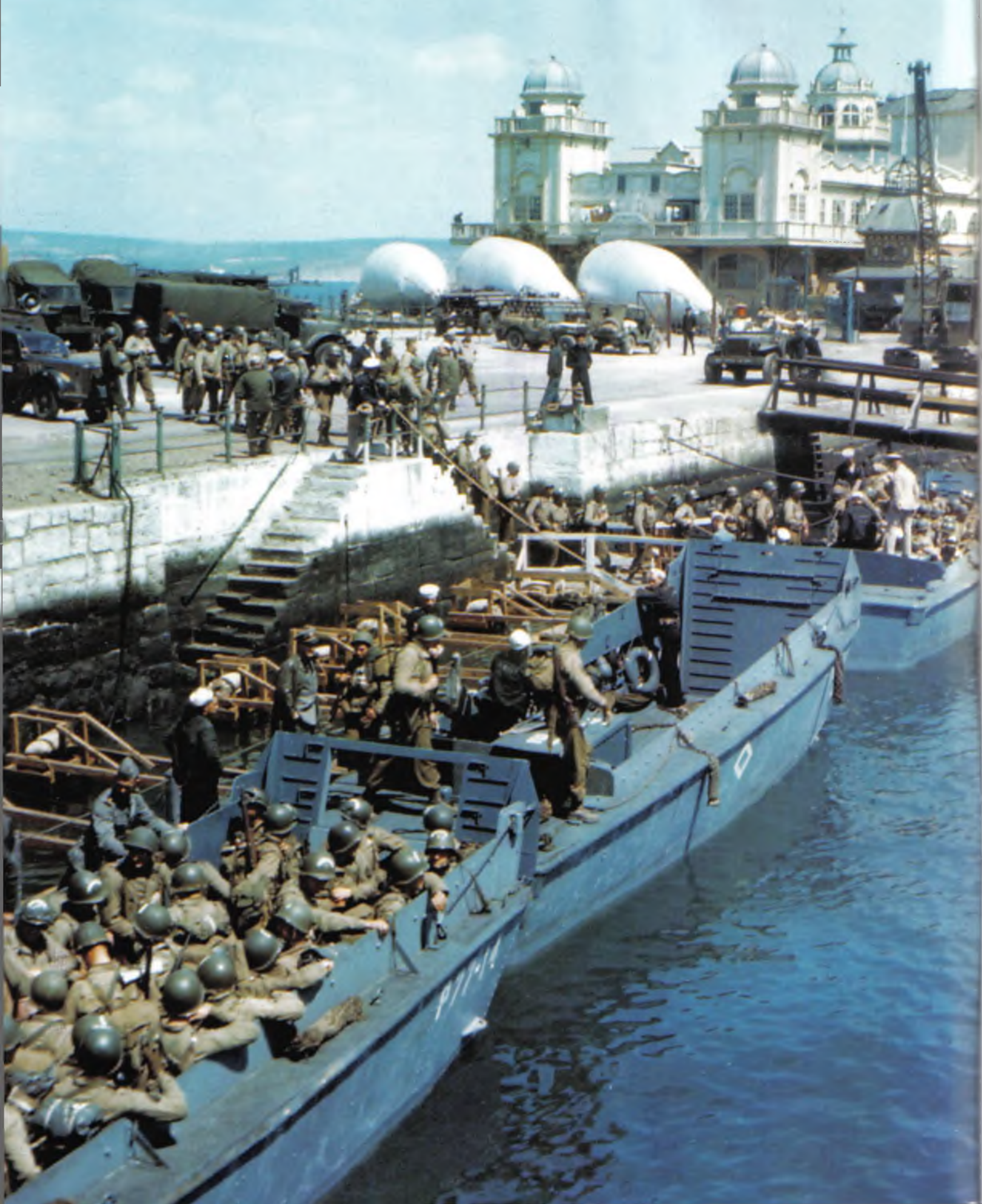
Ročník 57 • Cena 65 Kč/78 Sk

9 771214 784000

Jedna z mála dochovaných barevných fotografií z příprav k operaci Overlord. Vojáci opouštějí britské břehy, v pozadí balony protiletcké baráže

Foto archiv US ARMY

Dvě zprávy

Určitě chcete nejdříve slyšet tu lepší zvěst. Tak tedy, jsou tu vánoce a my všem našim čtenářům přejeeme nejen chraštíci dárky pod stromečkem či jolkou a klidně (modelářské) svátky, ale také spokojený nový rok. A teď tu horsí zprávu - letos jsme byli na Havaji jenom jed-

nou, Jindra ještě nebyl v USA a oba potřebujeme žít děti a obnovit vozový park, proto Modeláře a všechny další tituly s ním spojené od ledna zdrážíme.

Tím jsme vzali vítr z plachet těm, kteří o nás šíří zaručené a pravdivé zvěsti na modelářském diskusním fóru a teď si mezi námi skalními můžeme říct, jak je to doopravdy. V duchu klasického pořekadla Vox populi, vox dei, se kterým přišel William z Malmesbury už ve 12. století, jsme se snažili vylepšovat Modeláře podle přání našich čtenářů. Zařazujeme proto častěji historické články, máme víc kamufláží a v každém čísle nýtovací výkres, nakupujeme dobové fotografie, spolupracujeme se zahraničními dopisovateli a od ledna bude Modelář na kvalitnějším papíru. Jenže když v ekonomickém oddělení společnosti Aeromedia převedli naše snažení na peníze a spočítali rostoucí náklady, udělali na nás tytyty! A protože chceme zachovat nejen všechny postupně zavedené vymoženosti, ale také aby časopis nadále vycházel (o Havaji nemluvě), nezbylo nám, než trochu zdrážit. Věříme, že to pochopíte a že budete Modeláře kupovat i nadále. My se na oplátku budeme snažit, abychom časopis v rámci finančních limitů naplnili prvotřídními články a aby byl Modelář pro čtenáře stále zajímavý. Překvapení nebudeme dopředu prozrazovat, protože konkurence nespí a kdybychom to vyke... prozradili, už by to žádné překvapení nebylo - prostě až s tím vyrukujeme, budete koukat.

Martin Salajka

OBSAH 12/2006

Příprava na operaci Overlord	historie		2
LCVP - Landing Craft Vehicle Personnel	1:35	Jakub Skolil	4
LCVP	historie	Jezevčík	10
LCVP	podklady	Martin Salajka	13
Cvičná světluška (Fairey Firefly T.1)	1:72	Libor Jekl	14
Sturer Emil 12,8cm Sfl L/61	1:72	Štěpán Los	18

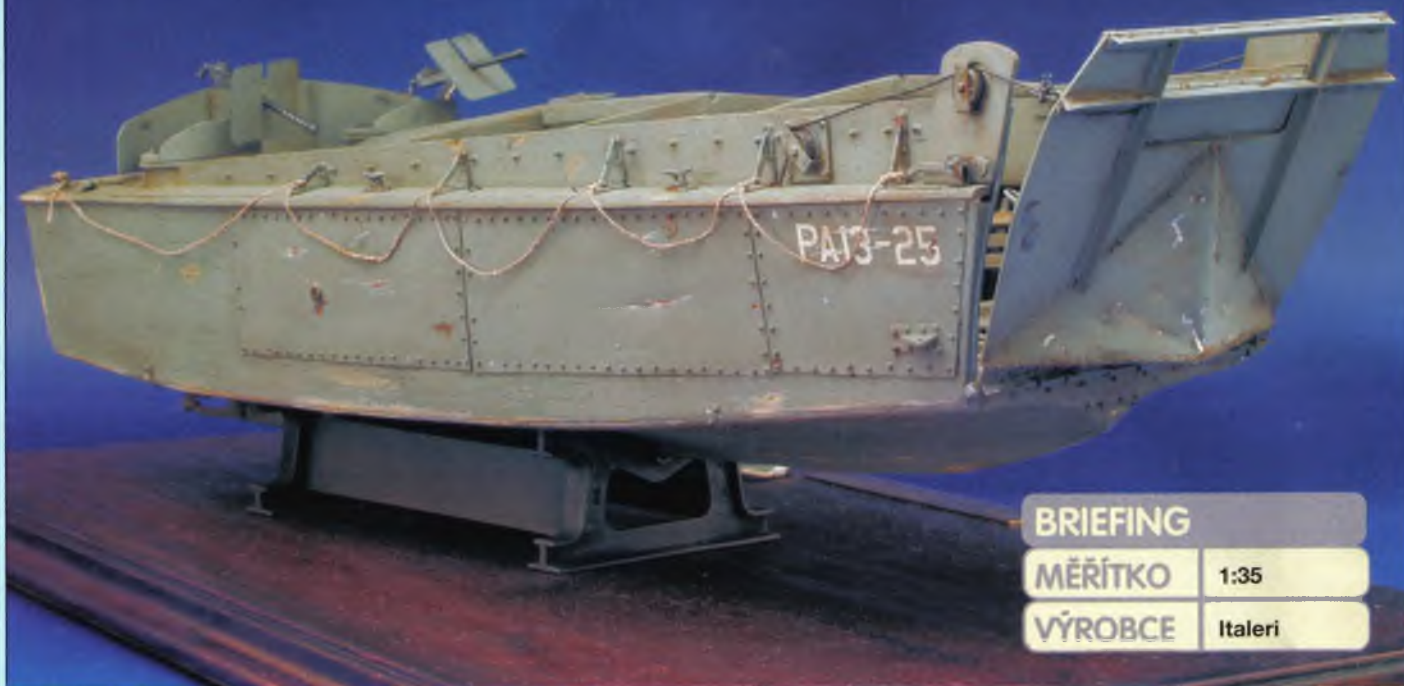
Dauntless	1:32	Rudolf Karban	22
SBD-5 Dauntless	podklady	Martin Salajka	25, 67
The Last Daimyo	54 mm	Martin Škořepa	27
Sd.Kfz. 234	1:35	Adam Červenka	30
Avro Lancaster	výkres	Ing. Radek Vavřina	34
Bořitel hrází s plechy, Lancaster podruhé	1:72	Zdeněk Krčmář	36
Pohodový Salamander (He 162A-2)	1:48	Tomáš Juriga	40
Plymouth Roadrunner Superbird	1:24	Michal Gregor	42
Jak jsem šel přes Channel (M151 Mutt)	1:35	Michal Pelikán	44
Fw 190F-8 z Kitzingenu	historie	Jan Máče	46
Stavebnice Fw 190 v měřítku 1:48	1:48	Josef Choreň	49
Pod pokličkou			58
Douglas SBD Dauntless	kamufláže	Jan Máče	68

Novozélandské letectvo vyzbrojilo letouny Dauntless pouze jednu bojovou jednotku, 25. perut. Snad nejpestřejší označením SBD-5 v řadách RNZAF byl stroj NZ5057 (Bu.No.36925). Letoun sice nesl původní trojbarevnou kamufláž (Semi-Gloss Sea Blue, Non-Specular Intermediate Blue, Non-Specular Insignia White), ale americké znaky byly přemalovány na novozélandské (poměry modrých mezikruží a bílého se lišily letoun od letounu). Znaky na trupu dostaly žlutý lem, na křídle byly bez lemování na obou polovinách nahoře i dole. Označení doplňovala trikolora na kýlovce a taktická čísla 57 na motorovém krytu a na kýlovce. Osádka S/Ldr T. J. McLean a F/O L. T. Sewell svůj letoun ozdobili ještě znakem 25. perutě na pravém boku přídě před kabinou a velkou kresbou s nápisem HOWA-BATH-THAT-HIC. Stroj měl záchytný hák a pravděpodobně dostal i větší ostruhové kolo

LCVP

Landing Craft Vehicle Personnel

BRIEFING

MĚŘITKO 1:35

VÝROBCE Italeri

JAKUB SKOLIL

Při stavbě
vyloďovacího
člunu mne
provázely stavy
naprosté euforie
i totální deprese.

Stavebnici jsem dostal k vánocům a plánuji model vsadit do rozlehlé diorámy. Stavěl jsem s přestávkami až do letních prázdnin, stavba probíhala klidně, vše poměrně dobře lícuje, ale již od počátku jsem nebyl moc spokojen s detaily.

Když byl model hotový, nastříkal jsem celý vnitřek, natapinoval a důkladně odřel až na kov. Po návratu z chalupy jsem jednoho vlahého večera brouzдал po internetu, když přišla první rána. Narazil jsem na fotografie, popisující jak parta lidí stavěla LCVP, jak jsem se později dočetl, původní technologii – ze dřeva! Čelist mi poklesla a vzhledem k pozdní noční hodině jsem zachmuřen ulehl.

Následující dny jsem měl oči jako talíře a štoural se v internetu. Během tohoto počínání jsem postupně zjišťoval trpkou pravdu, až jsem narazil na stránky, kde bylo vše černé na bílém. Celý člun byl ze dřeva!

V době plánování spojeneckého vyloštění dostal pan Andrew Jackson Higgins zakázku

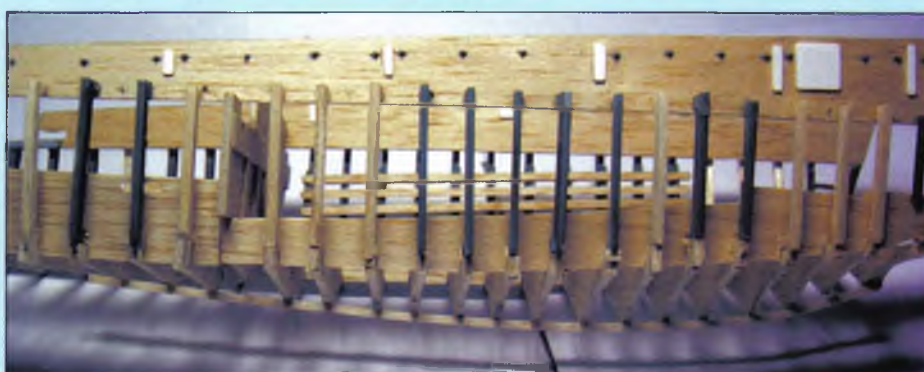

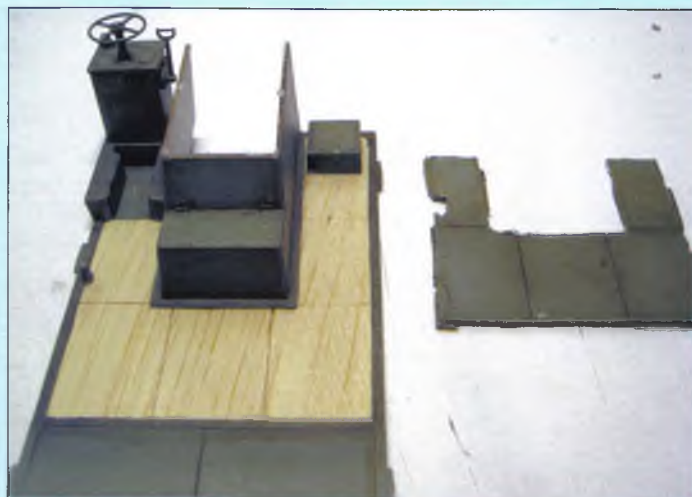
od americké vlády na stavbu vyloďovacích člunů s malým ponorem. Rozhodl se, že je bude stavět převážně ze starých žlutých borovic z Louisianských lesů. Jediné kovové části jsou tak rampa s vlnolamem a pancéřování pro ochranu posádky. Deprese pomalu opadala a já jsem – opět v noci – dostal naprosto pomatěný nápad. Celý model jsem rozlámá na prvotníte se záměrem postavit

jej ze dřeva a kovu tak, jak to bylo doopravdy. Druhý den ráno mi došlo, co jsem udělal, ale už bylo pozdě.

Začal jsem nahrazováním plastových dílů balzovými. Vše šlo poměrně hladce až do chvíle, než jsem byl nucen vyřezat 28 žeber. Celý den jsem žebra přikládal k plastovému trupu, abych je zbrousil do požadovaného tvaru. Druhý den jsem tvaroval bočnice a při

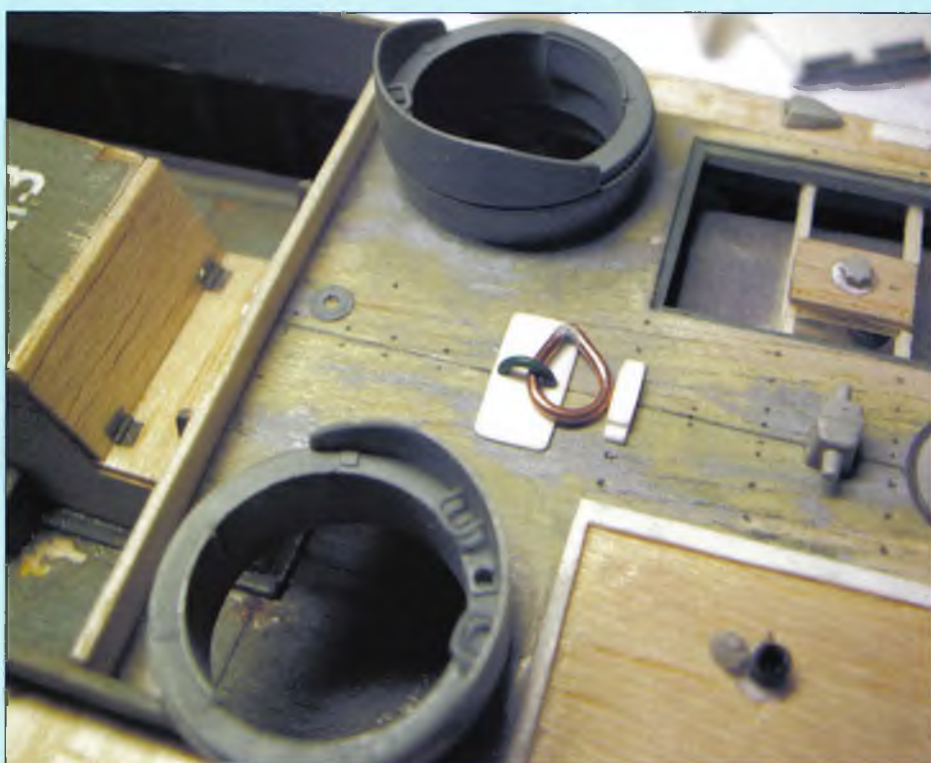
lepení se mi podařilo pět žeber zlomit. Mé pocity byly jen těžko popsatelné a dospěl jsem k názoru, že byl celý den k ničemu. Ráno je moudřejší večera, proto jsem vložil několik plastových žeber pro zpevnění. Na bočnice jsem přilepil boky osazené čtyřiceti háčky z původního modelu a dvaceti panely pro vzpěry z plastové destičky. Vše jsem slepil a tím byl základ hotov.

Oba prostory posádky jsem postupně nahradil dřevem až později, vyříznutím podlah a krytu motoru vzadu a prostředních krytů vpředu. Ponechal jsem plastové rámy, kryt baterie a ovládací pult. Při řešení konstrukce horní paluby mne opět přepadly chmury. Poměrně dlouho jsem přemýšlel, jak docílit mírného zakřivení. Za nějaký čas jsem na to při

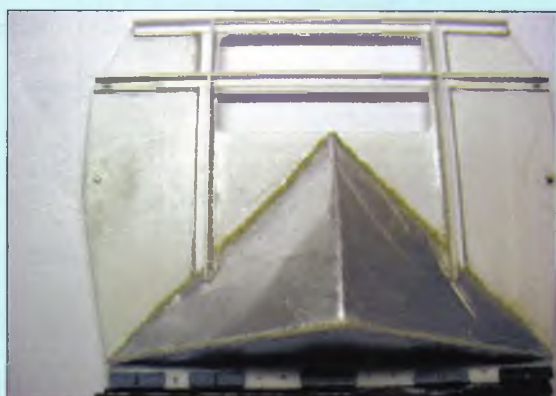
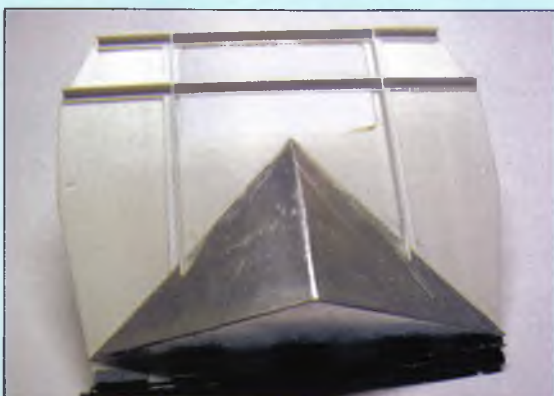
úplně jiné činnosti přišel. Motorovou přepážku jsem udělal zakřivenou a podepřel jí palubu, čímž vznikl požadovaný efekt. Po zhotovení paluby jsem se rozhodl, že udělám viditelné obě palivové nádrže. Vyměřil jsem budoucí prostor a nádrže jsem slepil z plastových destiček, přiklopil je plechem, který jsem zprohýbal a naznačil na něm svary.

Zvláštní kužel na zádi (dosud nevím, k čemu slouží) jsem odřízl z modelu, stejně jako střeliště a odvětrání. Pak jsem nalepil boky z jednoho kusu balzy, na dno připevnil kýl a podlahu pro lepší tvarovatelnost zhotovil z balzových proužků. Lámal jsem si hlavu, jak udělat pancéřování na dně, pak jsem zjistil, že je dno na většině fotek tvořeno zesíleným dřevem a proto vařeně pancéřování ze stavebnice je asi nereálné.

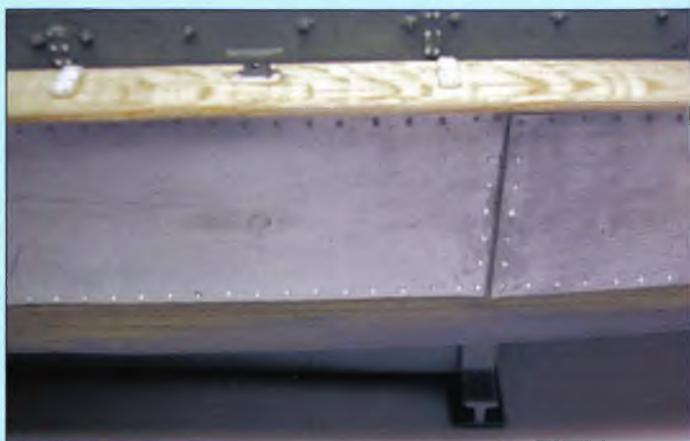
Rampu jsem zhotovil z vystražené tabulky a profilu Evergreen, vlnolam z plechu. Další den jsem trávil „svažováním“ rampy Milliputem, což se mi neosvědčilo, a tak jsem použil nitě vytažené nad plamenem a toluen.

Podle pana Švejdy jsem se rozhodl patinovat krakelovacím lakem. Nanesl jsem proto poctivých pět vrstev a doufal, že se praskliny objeví po nastříkání, tak, jak jsem si předem vyzkoušel. Stříkl jsem tedy interiér a NIC. Zachvátila mne hysterie, protože model vypadal jako namatlaný asfaltem. Lak se odstraňuje asi tak dobře, jako žvýkačka z košile, proto jsem ho pinzetou potřhal a nechal být, což se mi v závěru líbí více, než jsem čekal.

Pak jsem celý vnitřek odřel a patinoval. Na vnějšku jsem z plechovek zhotovil pancíře, pro jejichž onýtování bylo potřeba doplnit 658 nýtů. Každý nýt jsem vysekl z desky razídlím, napíchl na jehlu, namočil do vteřináku a přilepil na místo. Dva dny oduševněle práce!

Dolepil jsem drobnosti a model nastříkal barvou namíchanou z odstínů XF-23, X-22, XF-12, XF-53 a XF-66 zředěných lihem, po nastříkání vše odřel na dřevo, nanesl ořezané obtisky a přetřel je štětcem. Patinoval jsem Umbrou pálenou a Zinkovou bělobou. Rez jsem znázornil Sienou pálenou a různými odstíny oranžové akvarelovými a křídovými pastelkami, ředil jsem kobaltovým sikařem. Vytékající palivo a olejové skvrny jsou ze Sieny pálené, Umbry pálené, Železité černé a stolního oleje.

Nakonec jsem smotaním čtyř měděných drátků ve vrtáče zhotovil lana pro spuštění rampy, po přilepení k rampě jsem na nich udělal charakteristická oka pomocí vyseknutých matic a drátů, přetřel je barvou Gunmetal Tamiya, oprášil tuhou a patinoval.

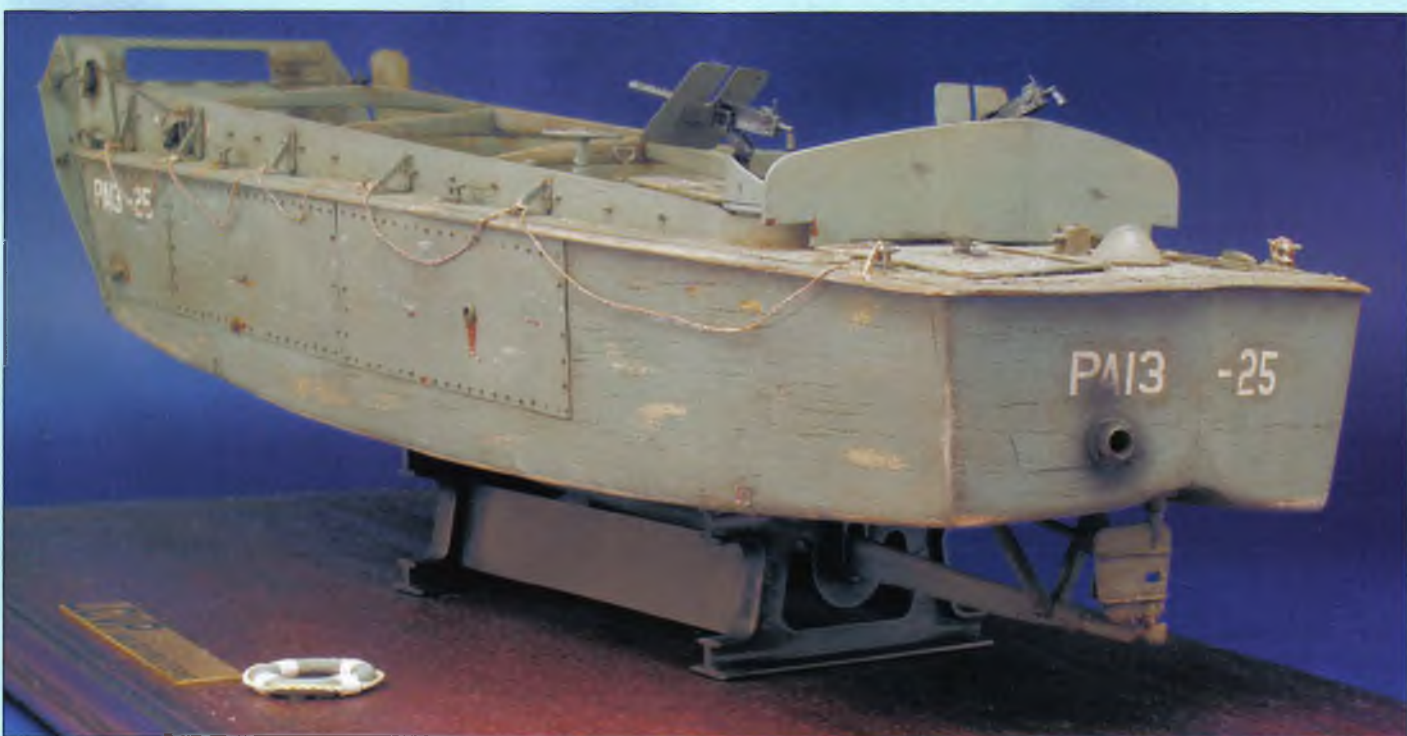
Poslední úpravy: osazení věží kulometry (lepty Eduard + hlavně z injekčních jehel), zhotovení sítě z bavlnky, uvázání lan podél lodi námořními uzly, zhotovení kruhů (původní byly šedobílé). Potom jsem se ještě rozhodl, že na model přidělám konzole pro

plachtu podle předlohy z internetu.

Model jsem umístil na držák ze stavebnice, nastříkaný leštiteľnou Hlavňovinou (Agama), asi hodinu po půlnoci v den, kdy se konala soutěž E-day. Plavidlo je umístěno na dřevěný podstavec mořený mahagonovým mořidlem.

Závěrem bych podotkl, že celá stavba (během níž se mnou nebylo k vydržení) byla, jak jistě uznáte, „pohodovou záležitostí“, ale za zkušenost se dřevem jsem rád.

Foto autor

LCVP Landing Craft, Vehicle, Personnel

„Andrew Higgins je člověk, který nám pomohl vyhrát válku. Kdyby nevyvinul své LCVP, nikdy bychom nemohli přistávat na otevřených plážích a naše strategie válčení by musela být úplně odlišná.“

Dwight Eisenhower

„Myslím, že jeden z důvodů, proč bylo o Andrew Higginsovi napsáno tak málo, je, že po válce jsme chtěli slyšet, že jsme všechno dělali dobře. Není totiž možné psát o Andrew Higginsovi a nezmínit nebetýčnou stupidu úřadu amerického námořnictva Bureau of ships.“

Jerry E. Strahan

Pro námořní pěchotu patřilo obojživelné vylodění vždy mezi nejtěžší úkoly. Požadavky námořní pěchoty na plavidla pro takové operace nebylo Bureau of Construction and Repair (Úřad pro konstrukci a opravy) schopno naplnit. Ostatně, velení námořnictva mělo velmi malou představivost a jako vždy a ve všech armádách se připravovalo na minulou válku. Počítalo se s tím, že Francouzi a Britové Němce nepustí k pobřeží, takže se Američané vylodí v přístavech stejně jako během předchozího konfliktu.

Velení námořní pěchoty mělo větší představivost (a před očima vizi malých tichomořských ostrovů obsazených Japonci), proto opakovaně vyhlášovalo soutěže na vylodovací plavidla schopná dopravit pěchotu na pobřeží a vlastními silami se vrátit zpět na otevřené moře pro další náklad. Do jednoho konkursu přihlásil americký podnikatel Andrew F. Higgins svůj člun s plochým dnem tzv. Higgins boat a ten ve všech ohledech překonal lodě zkonstruované vojenskými odbor-

níky amerického námořnictva. Ačkoli se při podrobnějších testech jako velká slabina ukázala nutnost vylodovat materiál a živou sílu přes boky plavidla, což zdržovalo a tím prodlužovalo dobu vystavení vojáků nepřátelské palbě, byly čluny přijaty do výzbroje s dvěma přidávanými střelišti jako LCP(L) neboli Landing Craft, Personnel (Large). Za války je odkoupili Britové a jednotky Commandos je často používaly pod označením R-boat při nájezdech na cíle v Evropě. Problém nakonec

Útočná jednotka se naloduje, mnozí GI mají útočné vesty charakteristické pro Den D

vyřešil sám Andrew Higgins, který shlédl fotografie z obojživelného přistání Japonců v Šanghaji během japonsko-čínské války. Japonci na svých vylodovacích člunech měli sklupnou rampu, podle její fotografie vznikl vylepšený LCP(R) - Landing Craft, Personnel (Ramped). Nová konstrukce byla podobná britským člunům LCA.

Stále však zbyl problém s úzkým průcho- dem, který připomínal hrdlo láhve, jež se mohlo snadno ucpat. Posledním krokem vý- voje proto bylo zavedení sklupné rampy na celou šířku přídě, takže výsadek se mohl vy- lodit hromadně v řádu vteřin a plavidlo mohlo převážet i Jeep.

LCVP z lodi USS Samuel Chase (APA-26) se blíží k pláži Omaha. Kouř způsobil zá- dýmovací granát zasazený kulkou z ně- meckého kulometu. Po vyložení převáže- ných vojáků kormidelník Delba L. Rivens spolu se strojníkem a pomocníkem uha- silí oheň a vrátili se k mateřské lodi. Všimněte si protiinvazních překážek přímo před lodí

V době invaze v Normandii, byly mnohé LCVP hodně „odrbané“

Nalodování útočných jednotek z mateřských lodí bylo i na klidném moři komplikovanou záležitostí. Všimněte si značného opotřebování sklupné rampy; z nýtů, svárů a odřených míst rez přímo teče

Celkem bylo vyrobeno okolo 20 000 kusů LCVP, podle jejich tvůrce se malým vylodovacím plavidlům přezdívá Higginsy. Nebyly důležité jen pro D-day, ale také v Pacifiku při invazi na Guadalcanal, Tarawu, Iwo Jimu a Okinawu; objevily se při operaci Torch a invazi na Sicílii a dokonce při vylodovacích operacích korejské války.

Ačkoli má LCVP ve jménu V (vehicle) a deklarovanou nosnost až 3700 kg, naložit se dal pouze Jeep nebo jiná velmi lehká vozidla. I mari- niácká jednotuna při pokusech zlomila palubu, třičtvrtetuna a Sta- tion wagon (SUV) byly, jak je vidět na fotografiích, převáženy na LCM.

Před přistáním na pláži Omaha: obloha je sedá, moře celkem klidné. Vojáci mají zbraně chráněné plastovým obalem

Pro kouř z bombardování jsou obrysy břehu neztřetelné. Muži z 16. praporu se vylodili a postupují k pláži Omaha, na které už jsou DD tanky

V diorámách proto můžete do svého LCVP naložit 36 plně vyzbrojených mužů, Jeep a dvanáct mužů, libovolně dvoukolové přívěsy, 75mm houfnici, 37mm nebo 57mm protitankový kanon, případně paletizovaný nebo hromadný náklad (sudy, bedny, munice, kaňstry), který by odpovídal nosnosti.

D-day

Operace Overlord se zúčastnilo okolo tisícovek plavidel LCVP, na Omaze bylo ztraceno 55 LCVP, na Utahu 26. Čluny byly naloženy na palubách větších lodí, v Kanálu spuštěny na moře, vojáci do nich sešplhali po sítích a po naložení čluny vyrazily do vyčkávacích prostor. Ačkoli byly konstruovány pro vykládání materiálu přímo na břeh, mnohé otevřely

Zpět se LCVP vracely s nákladem raněných nebo zabalených těl

své rampy ve větší vzdálenosti a vojáci se museli k pevnině brodit. Mnoho z nich doplatilo na krátery, skryté pod vodou, v nichž se utopili. Vylodění podporovaly menší a silnější pancéřované britské LCA, které převážely některé čety 116. a 29. pěší divize na Omahu a také součástí 2/5 praporu Rangerů při vylodění na Pointe du Hoc a Pointe de la Percee.

Menší část LCVP byla přidělena i s posádkami armádě a působila při tajných operacích Commandos a Rangers v ústí řek, často se proti proudu plavili dokonce do hlubokého vnitrozemí za německými liniemi (hezky námět na dioráma, kterým by se nahradilo po-

Vykládka na invazní pláži Gela (Sicilie) 10. července 1943. LCVP s proraženým dnem je z lodi USS Barnett (APA-5), plavidlo nalevo z USS Monrovia (APA-31). V pozadí napravo USS LST-338, vlevo USS LST-344

někud omléte „vojáci vyběhají z vylodovacího člunu“). Posádky LCVP se o převelení dozvěděly až po válce ze svých záznamů. Služba při těchto operacích nebyla příliš populární, protože námořníci účastníci se „Secret operations“ na několik měsíců vypadli ze výplatních listin námořnictva a nedostávali žold.

Den po vylodění, 7. června 1944, se Hitler dozvěděl o rozsahu invaze bez použití francouzských přístavů a zeptal se svých gene-

LCVP z lodi USS Union (AKA-106) krouží v nákladním prostoru poblíž Incheonu v první den vylodění 15 září 1950. Poblíž se pohybuje LST s označením QO-12

Nadporučík Baldomero Lopez nesoucí karabinu M1 vede vojáky 3. čety roty A 1. praporu 5. pluku námořní pěchoty vyzbrojené puškami M1 k vylodění na kamenný vlnolam na severní straně pláže Červená ve druhé vlně vylodění. Dřevěné žebříky měly ulehčit vylodění. Nadporučík Lopez byl zabit o několik desítek vteřin později při útoku na severokorejský bunkr

rálů: „Jak to dokázali?“. Když mu řekli o Higginsovi a tisících vylodovacích plavidel, které jeho továrny vyrobily, poznamenal: „Tenhle muž je novodobý Noe“.

Připravil Jezevčík

Foto archiv US Navy a US Army

Vylodování po dobytí pobřeží už probíhalo klidně. PA13-13 a PA13-27 jsou použitelné kódy pro váš model z operace Overlord

Jeden z dochovaných člunů je vystavený před Muzeem vylodění na pláži Utah ve francouzském Sainte-Marie-du-Mont

Foto M. Salajka

CK PP TOURIST – TEMATICKÉ ZÁJEZDY 2007

1) 2. 2. (pátek) Německo, Norimberk – Toy Fair, veletrh hraček a modelů	1000 Kč
2) 21. 4. (sobota) Německo, Aero Friedrichshafen – mezinárodní letecký veletrh	1500 Kč
3) 19. 5. (sobota) Polsko, Krakow – Muzeum lotnictwa	1200 Kč
4) 1. 6. – 7. 6. Sinsheim + Saumur + Normandie – 63. výročí vylodění	7800 Kč
5) 15. 6. – 17. 6. Holandsko, Leeuwarden – letecký den Open Dagen	2100 Kč
6) 20. 6. – 24. 6. Paříž, Le Bourget – 47. Mezinárodní letecký veletrh	5100 Kč
	
7) 5. 7. – 10. 7. Anglie, Duxford – letecký den -	Létající legendy 8100 Kč
8) 12. 7. – 17. 7. Anglie, Portsmouth + RIAT – největší letecký den v Evropě	8100 Kč
9) 19. 7. – 22. 7. Anglie, Beltring – War and Peace – vojenské manévry (letecky)	5400 Kč
10) 22. 8. – 26. 8. Moskva, MAKS 2007 – letecká výstava + letecký den	26 500 Kč
11) 15. 9. (sobota) Německo, Frankfurt am Main – Mezinárodní autosalon	1200 Kč
12) 22. 9. (sobota) Německo, Berlín – Luftwaffen museum	1000 Kč
13) 8. 11. – 13. 11. Anglie, Telford – světová modelářská výstava a burza	8100 Kč
14) 26. 5. – 1. 6. Great USA – východ - námořní základna Norfolk	41 500 Kč
15) 23. 7. – 31. 7. Great USA – Oshkosh, největší setkání příznivců letectví	51 500 Kč
16) 8. 10. – 21. 10. Great USA – letecká muzea Východu a Jihu	56 500 Kč
17) 25. 10. – 5. 11. Gret USA – letecká muzea Zapadu	55 500 Kč

**Bližší informace a přihlášky u CK PP TOURIST, Topolová 2915, 106 00 Praha 10
Tel./fax: 272 650 744, mobil: 777 017 478, www. pptourist. cz; e-mail: info@pptourist. cz**

Cvičná světluška

Fairey Firefly T.1

LIBOR JEKL

Předlohou další stavebnice z rodiny britského námořního víceúčelového letounu Fairey Firefly, kterou Special Hobby postupně uvádí na trh, jsou cvičné verze T.1/T.2. V počtu několika desítek kusů byly přestavěny ze sériových „Jedničků“. Verze T.1 byla určena pro základní přeškolení pilotních žáků na tento typ a tudíž nenesla střeleckou

výzbroj, která byla standardně u verze T.2 (2 x 20mm kanon Hispano včetně gyroskopických zaměřovačů), určené právě ke střeleckému výcviku; letoun mohl nést na závěsnicích cvičné či „ostré“ pumy, fléry, miny a zadýmovací kontejnery.

Obsah stavebnice tvoří již známé výlisky verze Mk.I doplněné novým trupem. Vše je poměrně čistě zhotoveno ze středně šedého plastiku v obvyklém standardu pražského výrobce. Vybavení pilotních prostorů, podvozkové šachty, kola a další detaily jsou v příkladné kvalitě odlity z PUR. Přiložena je i malá planžeta leptů obsahující mimo jiné palubní desky a mřížky chránící boční vstupy vzduchu. Číré díly jsou stříkané, převzaté ve dvojím provedení z původní stavebnice. Kvalitní obtiskový aršík obsahuje také dělenou verzi kódového označení na spodní plochy, čímž odpadne zdlouhavé přeměřování a řezání obtisků. K dispozici jsou i popisky, které mě po bližším ohledání docela překvapily - za prvé jsou celkem vtipné (Druhá kabina není pro vaše přítelkyně, ale pro druhého pilota) a za druhé jsou v češtině. Inu, chybovat je lidské a právo na svůj „den blbec“ má i grafik MPM. Stavební návod je přehledný, zohledňuje rozdíly obou verzí a odkazuje na barvy firmy Gunze Sangyo.

BRIEFING

MĚŘÍTKO

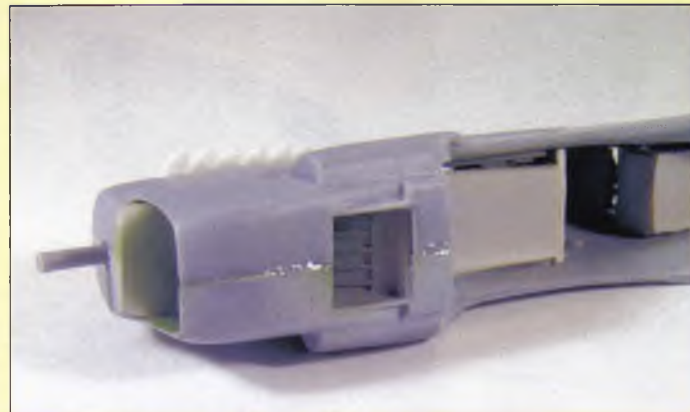
1:72

VÝROBCE

Special Hobby

Stavba

Před zahájením stavby je dobré si ujasnit, jakou verzi stavíme, a tomu podřídit přípravu dílů. Začal jsem, jak jinak, pilotními prostory. Při jejich sestavování jsem se úplně přesně nedržel návodu a podle svého zvyku bočnice přilepil nejdřív k polovinám trupu. Tloušťka plastiku v místě pilotního prostoru i tloušťka odlitků je sice nemodelová, ovšem při instalaci překrytí v zavřené poloze to vadit nebude.

Menší problémy s lícováním nastaly v místě čela chladiče a ve výstupní šachtě za chladičem, což napravila trocha tmelu

Vše ostatní sedlo velmi pěkně a spoje stačilo jen začistit

Pro bezproblémovou instalaci odlítka podvozkové šachty do křídla a její překrytí horními částmi je nutné jak šachtu, tak vnitřní část spodního dílu křídla značně obrousit. Stejná procedura potkala i odtokovou část

Šachtu jsem nastříkal odstínem Interior Green, a lehce patinoval tmavou olejovou barvou. Tím byl celek připraven ke spojení s trupem

Tato partie byla patrně nejnáročnější fází stavby, protože křídlo s trupem vůbec nelícovalo - na jedné straně vznikla dvoumilimetrová mezera, zatímco na straně druhé přibližně stejné množství materiálu přebývalo. K dokonalosti měl daleko i spoj na spodní straně

Výřez ve spodní části trupu pro díl znázorňující uložení přistávacího háku bylo potřeba mírně zvětšit, součástku doporučuji ještě před zaschnutím lepidla slícovat s křídlem, jinak nás opět čeká broušení a tmelení ▼

Nezbylo, než spáry vyplnit plastovými destičkami, zalít hustým vteřinovým lepidlem a poté vše zatmelit a přerýt

Další nepříjemné překvapení na mne čekalo při snaze přilepit překryty kabin. Zatímco zadní díl licoval uspokojivě, přední nikoliv, takže opět tmelení... Při této činnosti je dobré čiré díly chránit tlustší lepicí páskou, přesto překryt pár škrábanců „schyta“.
K jejich odstranění jsem s úspěchem použil kombinaci: brusný papír 2000, leštítka na nehty, brusná pasta Gunze Superfine a lak Johnson Klear (Future) Floor Finish. V křídle a na směrovce jsem ještě z kousku číreho plastiku doplnil poziční světla a také přistávací reflektor ze sady Griffon, který jsem po finální barevné úpravě „zasklíl“ čirou lepicí páskou

Čiré díly jsem zamaskoval s použitím masek Montex, určených pro stavebnici verze Mk.I. Černá fólie sice lepí dostatečně, ovšem na zakřivených plochách jsem ji pro jistotu „pomohl“ horkým vzduchem z vysoušeče vlasů

Barvení

Po sjednocení povrchu vrstvou Surfaceru 1000 jsem model onýtoval a před „kamuflážní“ žlutou celý model nastříkal bílou barvou, abych eliminoval šedý odstín Surfaceru, který by mohl žlutou posunout do tmavších tónů. Před nanesením obtisků stáčilo povrch vyleštit jemnou pastou Gunze - byl jsem překvapen výsledným leskem a hladkostí povrchu!

Stavební návod nabízí tři možnosti zbarvení - žluté „Tě-jedničky“ britského a holandského námořnictva z konce čtyřicátých let a stříbrný letoun verze T.2, operující v roce 1951 ze základny Royal Navy v Eglingtonu. Barevná fotografie letounu Z2027 odhaluje černě zbarvené rámování čelního štítu zadního pilotního prostoru, což návod nepostihuje.

Obtisky

S obtisky se pracovalo příjemně, při jejich nanášení jsem jim pomáhal přípravky Microscale Set & Sol; z pruhu černého obtisku jsem doplnil chodníky na křídle (pro mne schůdnější řešení než je stříkat - str. 16 dole). Poté jsem spáry lehce zvýraznil tmavším odstínem olejové barvy a po zaschnutí celý model nastříkal polelesklým lakem Gunze Super Clear. Na závěr jsem dolepil podvozek (kryty jsem raději zhotovil nové, původní byly příliš tlusté), vrtulí, zrcátka a další drobnosti.

Závěr

Stavebnice cvičné „Světlušky“ je určena zkušenějším modelářům, pro které nebude rozsáhlejší tmelení, dolícování dílů a obnova rytí velkým problémem. Pro příznivce britského námořního letectva či zájemce o neobvyklý kousek ve sbírce to bude dozajista položka s označením „nutné“. Jen se u výrobce přimlouval za více péče při přípravě stavebnic, příklad s popiskami nebo překlep v typovém označení na krabičce evokují pořekadlo o „horké jehle“.

PRAMENY:

Fairey Firefly In Action, Squadron/Signal Publications
Fairey Firefly Mk.I to U.Mk.9, Warpaint no.28, Hall Park Publications
Revi č.10 a 11
Scale Aircraft Modelling, různá čísla

Sturer Emil 12,8 cm Sfl L/61

BRIEFING

MĚŘÍTKO 1:72

VÝROBCE Trumpeter

ŠTĚPÁN LOS

Sturer Emil by nasazen ve dvou kusech na východní frontě pravděpodobně u 521. schwere Panzer Abteilung. Jedno z vozidel bylo v zimě roku 1943 ukořistěno Rudou armádou a zůstalo zachováno dodnes v tankovém muzeu v Kubince. Podkladů pro stavbu je díky tomu vcelku dost, přesto jsem se rozhodnul stavět stylem ŽaVeS (Žádný Velký .raní).

Po otevření krabičky s nepříliš povedenou fotografií nepříliš povedeného modelu nalezneme světle šedé plastové rámečky, obtisky a gumové pásy. Pro mě pásy znamenaly velké mínus a zklamání, zvláště poté, co IS-3 stejného výrobce má pásy hned dvoje – nádherné plastové článkové a plastové vcelku i s koly.

Stavba

Stavba jsem začal sestavením bojového prostoru a zatměním propadlin na vnější straně nástavby. Na její vnitřní stěny nalepíme díly vnitřního vybavení. Zdály se mi příliš tlusté, proto jsem je ztencil na brusném papíru. Do vany v partii před bojovým prostorem musíme doplnit přepážku z plastové destičky, jinak bychom mohli dohlédnout pod kanonem až do prázdného stanovistě řidiče. Na dně vany je logo výrobce, ale tím jsem se netrápil, protože nebude vidět.

Největší zádrhel jsem objevil při zkušebním lícování nástavby s korbou. Vepředu pod kanonem vznikla asi jeden milimetr široká škvíra. Po diskuzi na Model fóru a po nahlédnutí do literatury jsem zjistil, že tam opravdu nemá být a vznikla chybou výrobce. Najít části, která brání správnému dosednutí dílů, nebylo lehké, a tak se stalo, že jsem odříz i to, co jsem nemusel. Naštěstí po slepení a natření není nic znát.

Zbývalo dolepit velice hezká kola podvozku a natáhnout velice škaredé pásy. Guma, ze které jsou pásy zhotoveny, je hodně měkká a na rozdíl od gumových pásů firmy Dragonu nereaguje na žádné mnou používané lepidlo. Na řadu tedy přišla příjemná no-

stalgie – tepelné zatavení spoje. Pásy jsou dostatečně dlouhé (možná až příliš) a na podvozku mírně plandají. Prověsy (možná jsem je trochu přehnal) jsem vytvořil protažením pásů pod zkrácenými špendlíky zapuštěnými do bočnic vany.

Barvení

Po nastříkání modelu barvou Molak Tank Grey jsem použil klasické metody stínování a patiny: základní barva, zesvětlení středů, modré a šedé filtry, wash a oleje, odřeniny a nakonec zaprášení pigmenty. Na pigmenty jsem „přítlačil“ trochu víc, aby vozidlo vypadalo, že se už nějakou dobu prohání po širých

ruských stepích. Z obtiskového archu si můžeme vybrat dva druhy trámových křížů. Volil jsem kříže tvořené bílým lemem a obtisk dvaadvaceti úspěšných zásahů na hlaveň. O správnosti označení proběhla diskuze na Modelfóru, hledání v literatuře bylo nakonec úspěšné a fotografii předlohy s tímto označením jsem našel.

Závěr

Vozidlo jsem postavil na narychlo vytvořený podstavec. Abych zamaskoval tavený spoj na pásech, zdůraznil velikost stroje v porovnání s člověkem a pro oživení podstavce jsem přidal figurku tankisty firmy Preiser. Tím skončil můj asi měsíc trvající ZaVeS a teď znovu do tvrdé práce!

Foto autor

FENGDA - kompletní nabídka airbrushu a příslušenství za super ceny.

RK-TECH
777 572 919
rusty91@seznam.cz
www.RK-tech.cz

LIFECOLOR
ACRYLIC HOBBY COLORS

acrylové barvy a tématické sady.
NOVINKA acrylové patinovací sady.
Super kvalita.

NOVINKY AFV 1/48

WWW.HAULER.CZ

HXCB122PzKfz IV KV1/753 (r)
 HXCB123Panzerschreck Bren 731 (e)
 HXCB124KV2 gun barrel
 HXCB125 Panzerdeck
 HXCB126 Panzerhaube
 HXCB127PzKfz IV KV-II 754 (r)
 HXCB128 1234 grill HobbyBoss
 HXCB129 KV-1/KV-2 engine
 HXCB130 U.S. Kitbags Rucksacks
 HXCB131 T-34/85 1944 Flattened Turret /HOBBYBOSS/
 HXCB132 T-34/85 SMOKE CANS
 HXCB133 T-34/85 1944 Angle-Jointed Turret /HOBBYBOSS/
 HXCB134 T-34/85 FENDERS /HOBBYBOSS/
 HXCB135 T-34/85 1943 Factory No.112 /HOBBYBOSS/
 HXCB136 T-34/85 FENDERS /HOBBYBOSS/
 HXCB137 T-34/85 1942 Factory No.112 /HOBBYBOSS/
 HXCB138 8000R for Volkswagen type 82E /TAMIYA/
 HXCB139 0000R for Citroen CV 11 /TAMIYA/

Junek-R, s.r.o.

Výhradní dovozce
a distributor firmy
Revell GmbH&Co.KG

Předvánoční novinky Revell:

0403077	T-72B with ERA	1:35
0403078	M3 Scout Car	1:35
0403079	T-80UD	1:35
0404387	Fw 200 C-5/C-8 Condor	1:72
0407245	F1 BMW Sauber 2006	1:24

Tel/fax: 296 376 427,
mobil: 775 571 079
e-mail: revell@junek-r.cz
www.junek-r.cz

Objevte nově svět hraček!

Vítejte v Norimberku, 01. – 06.02. 2007

Nově: Přehlednější uspořádání hal za účelem zvýšení efektivity Vaší návštěvy veletrhu

Aktuálně: více než 60 000 novinek, bohatá odborná nabídka, mezinárodní kontakty

Kompletně: přes 2 700 výrobců z celého světa – ještě více výrobků a informací o trhu

Jen pro odborné návštěvníky!

Více informací získáte na webových stránkách www.toyfair.de nebo u oficiálního zastoupení veletrhu hraček v České republice (Česko-německá obchodní a průmyslová komora) · tel.: +420 221 490 305, -310, -325 · e-mail: messe1@dtihk.cz

**Spielwarenmesse
International Toy Fair
Nürnberg**

BRIEFING**MĚŘÍTKO**

1:32

VÝROBCE

Trumpeter

Dauntless

Interiér a motor

Začal jsem stavbou interiéru, který se skládá z úctyhodných 88 dílů. Všechny lícuji přesně. Do interiéru jsem doplnil pár kabelů a naznačil elektroinstalaci (sice jsem se rozhodl pro stavbu z krabičky, ale nedalo mi to). Na pravé straně trupu výrobce otevřel montážní dvířka. Lícuji přesně, pokud je bude někdo chtít nechat zavřená, nebude mít problém s tmelením velkých spár. Já jsem otvor nechal otevřený. Doplnil jsem lanka ovládání

**RUDOLF
KARBAN**

Po dlouhém
modelářském
půstu se mi
dostala do ruky

nová stavebnice firmy Trumpeter.

Po shlédnutí obsahu jsem se nestačil divit, jak kvalita výrobků této firmy roste. Krabice obsahuje deset rámečků z šedého plastu s díly ve velmi dobré kvalitě, čtyři rámečky s nádherně čirými a tenkými díly, tři gumové pneumatiky, filmovou fólii s číselníky přístrojů, fotolepty, obtisky, desetistránkový stavební návod a jeden list A3 s dvěma schémata zbarvení. Dlouho jsem nic nelepil, a tak jsem se rozhodl pro stavbu modelu z krabičky.

Milé překvapení mne čekalo, když jsem marně hledal stopy vyhazovačů na místech, kde je obvykle musíme pracně tmelit – v interiéru jsem nenašel ani jednu, na křídle čtyři v místě klapky, ale to není nic hrozného.

směrovky a výškovky a byl jsem naprosto spokojen. Musím říci, že tato sekce se výrobci moc povedla.

Ve stavbě jsem pokračoval motorem. Opět bez problému, vše skvěle lícuje. Doplnil jsem kabely ke svíčkám a motor vypadá vážně jako živý. Výrobce nabízí postavit celé lože motoru s olejovou nádrží a celou zadní část motoru. Ovšem nenabízí otevření této části a pohled na výsledek našeho snažení mají umožnit čiré díly. Řešení se mi nelíbilo, ale řezat jsem nic nechtěl, a tak jsem pěkně nastříkané a pati-

nované lože s motorem a se všemi oky lahodícími částmi zavřel. Nedalo se nic dělat. Mám ale dobrý pocit, že to tam je a nic jsem neodbyl.

Další na řadě byly ocasních plochy. Směrovku jsem bez problémů zalepil ve vychýlené poloze a pokračoval jsem vodorovnou ocasní plochou. Její díly navzájem lícovaly dobře, ale zádrhel nastal při zkoumání nasazení na trup – sestavy byly asi o milimetr níž a nahore i dole vznikl nepěkný schod. Otvory v trupu jsem zvětšil a vše potom sedělo tak, jak mělo.

Podvozek a křídlo

Podvozek je velmi pěkný, nechybí ani brzdové hadičky, a tak nebylo co upravovat. U mé stavebnice byly jen přesazené podvozkové nohy, a tak jsem je musel obrousit. Kola a kryty podvozkových šachet byly naprosto bez problémů.

Sice se opakují, ale také sestavení křídla se obešlo bez problémů. Vše je velmi pěkně vymyšleno. Upravil jsem reflektor ve spodní části křídla. Trumpeter nabízí v reflektoru žárovku zhotovenou jako součást křídla, což jsem lehce napravil. Vyvrtil jsem v reflektoru otvor a po nabarvení paraboly jsem z čirého rámečku vybrousil žárovku, kterou jsem vlepil dovnitř.

Klapky a brzdící štíty

Dostáváme se k tomu nejkrásnějšímu na letadle. Výrobce se s tím vypořádal naprosto báječně, ani na jediné klapce, ani na brzdícím štítu nenajdeme stopu po vyhazovačích, vše je nádherně odvrtno, opravdu skvělá práce. Na modelu je to překrásný detail, který k tomuhle letadlu prostě patří a Trumpeter se s ním dokázal velmi dobře poprat.

Slepení křídla s trupem šlo trochu hůř. Přechod křídla a trupu nebyl ideální, a tak přišel na řadu tmel, broušení, broušení, ... (už jsem se lekl, že se z Trumpeteru stává Tamiya).

Důležité drobnosti

Následovalo sestavení tisícilíberní pumy, která šla slepit bez problémů a pod trupem se dobře vyjímá. Je to pěkný macek. Slepění pum pod křídlo tak jednoduché nebylo, protože byly neostře odstříknuty a díly nelícovaly. Nakonec jsem si z původních dílů a plastických destiček zhotovil nové, protože nervy mám jen jedny.

Vrtule je pěkná a bez problémů, a tak se dostávám k optickému zaměřovači. Je provedený, jen jsem ho odvrtil a zasklil lakem. Ještě jsem podle fotografie doplnil nitkový zaměřovač.

Překryt kabiny se skládá z pěti dílů, výrobce jej nabízí jak zavřený, tak s možností nechat jej otevřený. Díly jsou – opět se opakuji – pěkně čiré a tenké.

Finále

Celý model jsem lepil vteřinovým lepidlem Superbond a filmovým lepidlem, stříkal akrylovými barvami Tamiya a patinoval olejovými barvami Umpton.

Modeláře bych chtěl upozornit na katastrofální obtisky, které jsou příliš tenké a při nanášení se trhají. Ale ještě horší je, že jsou tvrdé jako šutr. Vyzkoušel jsem troje „záračné“ vodičky, ale buď je nenávratně zničily, nebo to bylo bez efektu. Jedině se změkčovacími vodičkami Gunze se mi podařilo jakž takž zkopírovat paneláž a nýty.

Při stavbě dalšího Dauntlesse – myslím, že to nebude dlouho trvat – použijte buď obtisky jiného výrobce, nebo si udělejte šablony a vše budu raději stříkat.

Všem stavitelům dvaatřicet, a nejen jim,

stavebnici všude doporučuji. Stavět model je pohádkou a opravdovou oddechovkou. Stavba mi (včetně shánění podkladů) trvala necelý měsíc.

Foto manželka autora

▲ Dauntlessy z letadlové lodi USS Hornet se chystají k dalšímu střemhlavému útoku na těžký křižník Mikuma 6. června 1942 (bitva o Midway). Ten už byl v tu dobu několikrát těžce zasažen bombardéry z USS Enterprise. Všimněte si světlého pruhu na trupu vypáleného horkými výfukovými plyny a tmavého okolí způsobeného nečistotami, sahající až do bílé hvězdy v zadní části trupu.

Dauntless v dvoubarevné kamufláži se připravuje k přistání na letadlové lodi USS Ranger...

...a při přistání. Pokud se chystáte na diorámu z paluby letadlové lodi, všimněte si jejího opotřebení provozem.

Foto archiv US Navy, připravil Jezevčík

Fw 190A-5

1/48

Model obsahuje kompletní motor, trupové kulometry (zbraně), křídelní kanony MG-151, detailní podvozkové nohy a šachty. Dále fotolepty s nabarvenými poutacími pásky, volitelné palubní desky a další malé detaily. V modelu jsou dvě verze překrytu kokpitu, navíc v otevřené i zavřené poloze, masky na kabínu a podvozková kola.

Uffz. Walter KÖHNE, I./JG 1, Deelen, Holandsko, červenec 1943.

Hptm. Egon MAYER, velitel III./JG 2 Richthofen, Francie, jaro 1943.

Hptm. Walter NOWOTNY, velitel I./JG 54 Grünherz, Orel, podzim 1943.

Oblt. Rolf STROHAL, Stab I./JG 1, Deelen, Holandsko, duben 1943.

eduard
LIMITED EDITION

1/48
scale

Yak 1b

NIEUPOURT-17

NOVÝ NIEUPOURT V MĚŘÍTKU 1/72

FOKKER DR.I

Vladimír P. POKROVSKIY 2.GIAP SF, 1944/1945.

Alexei V. ALELYUKHIN, velitel letky, 9.GIAP, jaro 1943.

Pavel P. KARAVAI, velitel letky, 897.IAP, 288.IAD, zima 1942/1943.

Roland de la POYPE, GC3 Normandie, květen 1943.

Yuri KUREYEV, 812.IAP, duben 1944.

Nikolai A. KOZLOV, 910. IAP PVO, únor 1943.

The Last Daimyo

MARTIN ŠKŮŘEPA

Byla to první figura firmy Andrea, která se mi dostala do rukou. Velikostí 54 mm (tedy 1:32) se podobá figurám v měřítku 1:35 (52 mm), používaným u modelů bojové techniky. Španělská firma je známá tím, že při výrobě svých figur dává přednost kovu před rezinem. Na figurách je na první pohled patrné, že firma má technologii odlévání kovových modelů zvládnutou na jedničku, takže pořídíte-li si některou z nich, budete jistě spokojeni.

BRIEFING

MĚŘÍTKO 54 mm

VÝROBCE Andrea Miniatures

Podklady

Figura znázorňuje velitele posledních samurajů (právě proto Last Daimyo) v císařském Japonsku. Podkladem pro ni byl americký film Poslední samuraj s Tomem Cruisem v hlavní roli. Viděl jsem nejen film, ale také druhý disk s dokumenty. V jednom z nich kostýmní návrhářka hovoří o tom, jak tvůrci filmu postupovali při tvorbě kostýmů. Díky tomu jsem zjistil, že proti zažitým zvyklostem, kdy je japonské středověké brnění představováno jako brnění oplývající zářivými barvami, bylo pro dobu, v níž se film odehrává, charakteristické užití tmavých barev. Objevil jsem, že na plášti, v dolní polovině zad, má samuraj ornament v podobě jakési šipky vzniklé spojením dvou různě barevných látek. Musím přiznat, že nebyť filmu, pravděpodobně bych si toho nevšiml.

Začištění

Každou svou figuru začínám začišťením všech dílů a jejich připevněním na kousky spejllí, což usnadňuje barvení. Musel jsem dvousložkovým tmelem Andrea Sculp nastavit nedolité okraj pláště a frézou zhotovit prohlubně u obou pochev na meče. Figuru jsem pak nastříkal Mr. Surfacerem.

Barvení

Vždy začínám hlavou, protože jakmile je hotová, mám to nejhroší za sebou a mohu v klidu figuru dokončit. Použil jsem akrylové barvy Andrea a Vallejo, na obličej odstíny Andrea AC-9 Light Flesh, AC-10 Dark Flesh, AC-49 Brown Leather a AC-52 Pinky Flesh, na oči barvy Vallejo – 918 Ivory, 950 Black a hnědou 875 Beige Brown. Začal jsem malováním očí, což je osvědčený způsob, který jsem odkoukal z literatury, a pokračoval pokožkou obličjeje. Nejprve základní odstín, poté první stín, pak první světla, druhý stín a druhá světla (tj. světla a tmavá místa na obličjeji). Dávám přednost slabšímu kontrastu, snažím se, aby přechod byl pokud možno co nejjemnější, i když se mi někdy stává, že na soutěžích se to některým rozhodčím nelíbí.

Plášť

Napřed jsem si figuru nakreslil na papír. Při malování pak vím, co malovat a mohu již jen hledat odpovědi na otázky jak. Na plášti, který je dominantou celé figury, najdeme dvě barvy – tmavě hnědou a velmi světle hnědou, skoro bílou. Pro namíchání tmavého odstínu jsem použil barvy Vallejo 983 Flat Earth, 982 Cavalry Brown a 862 Black Grey, světlý odstín je z barev 918 Ivory a 976 Buff.

Podstavec

Co by byla figura bez podstavce? Podstavec poskytuje největší možnosti vlastní tvořivosti, je důvodem, proč figuru dělám. Většinou přesně vím, jak by měl vypadat a pak se jen snažím své představě přiblížit. Ve filmu se mi velmi líbila scéna, kdy samurajové projedou jakousi bránou. Ovšem pěší bojovník by se pod velkou bránou ztrácel, a tak jsem ji zmenšil a zúžil. Zvítězila má pohodlnost a rozhodl jsem se, že bránu zhotovím z toho, co najdu doma. Bylo mi jasné, že nejlepším dřevem na bránu bude – dřevo. Do oka mi padla dřívka od nanuků, z nich jsem sestavil základní tvar brány, vzdáleně připomínající písmeno H. Bránu jsem dokončil nalepením vybroušeného horního obráceného oblouku. Vše jsem řezal lupenkovou modelářskou pilkou a brousil běžným brusným papírem. Vždy se snažím, aby podstavec tvořil s figurou celek. Výrobce figuru opatřil malým

podstavcem ve tvaru rozpukané skály. Připomínala mi břidlici. Sehnat břidlici těžké nebylo, ale když se mi nepodařilo odštípnout dostatečně velký kus, rozhodl jsem se, že si vlastní skálu přesně podle svých potřeb zhotovím jako odlitek.

Odlévání

Latex Rubber firmy Woodland Scenics výtečně okopíruje skoro libovolný povrch a umožňuje zhotovit takřka libovolné množství kopií. Postup při zaformování objasňují obrázky. Latex Rubber připomíná husté mléko, k jeho nanášení se nejlépe hodí štětec. Nejprve jsem si připravil očistou předlohu, kterou jsem umístil do krabičky na vrstvu modelíny. Na předlohu jsem štětcem nanasels vrstvu latexové gumy, na ni hned přiložil gázu pro zpevnění a nanasels další vrstvu latexu. Že Latex Rubber dostatečně zaschnul poznáme podle toho, že zprůhlední, popřípadě zežloutne. Když budeme hotovou formu sloupávat z předlohy, nemusíme se díky vložené gáze obávat roztržení formy. Tento způsob vytváření kopií (forem) je velmi pohodlný a rychlý. Stejně můžeme zhotovit nejen skálu ze sádry, nebo dlažděnou podlahu, ale i jiné věci z epoxidu – přílby, hlavy figur. Jedinou nevýhodou je, že tak zhotovíme pouze kopie reliéfu, nikoli celého předmětu.

Sestavení

Do formy jsem nalil sádro Lightweight Hydrocal. Odlitek z ní je velmi odolný, nepraská, nešpiní a velmi dobře se vrtá. Upravený odlitek jsem nalepil na dřevěný podstavec – hranol slepený ze dvou kusů prkna, který mi pomohl malou figuru opticky zvětšit. Do odlitku jsem vyvrtal dva otvory, do kterých jsem vsadil bránu. Zatvrdlá sádra se neštípe, proto jsem mohl bez obav použít i velkou sílu. Nakonec jsem dotvořil cestu posypem pro vláčkaře a trávou Field Grass Woodland.

Závěr

Musím říct, že pokud si pořídíte libovolnou podobně kvalitní figurku, neuděláte chybu. S vynaložením minima práce získáte atraktivní přírůstek do vitríny.

Foto autor

Sd.Kfz. 234

BRIEFING

MĚŘÍTKO 1:35

VÝROBCE Italeri

ADAM ČERVENKA

Na začátku stavby byl můj dlouhotrvající zájem o stroje na podvozku Sd.Kfz. 234 a přání udělat je ve všech pěti verzích. Výběr stavebnice byl jednoduchý: vzhledem k tomu, že se mi nechtělo čekat, až Dragon vydá Sd.Kfz. 234/3 jako novinku, sáhl jsem po stavebnici Sd.Kfz. 234/2 Puma firmy Italeri. Z té jsem použil korbu, zatímco kanon mi zbyl ze stavebnice Sd.Kfz. 251 Ausf.D 3 in 1 firmy Dragon.

Stavba

Začal jsem sestavením podvozku, který má stavebnice Italeri velmi zjednodušený. Příliš jsem si s ním hlavu nelámal, protože mým záměrům plně postačoval. Velké díly korby líčují vcelku dobře, nicméně vzniklé spáry je třeba trochu tmelit. Stavebnice obsahuje velmi schematický interiér, a bylo by nutné jej celý předělat, proto jsem se rozhodl nástavbu zakrýt plachtou tak, aby bylo dovnitř vidět co nejméně.

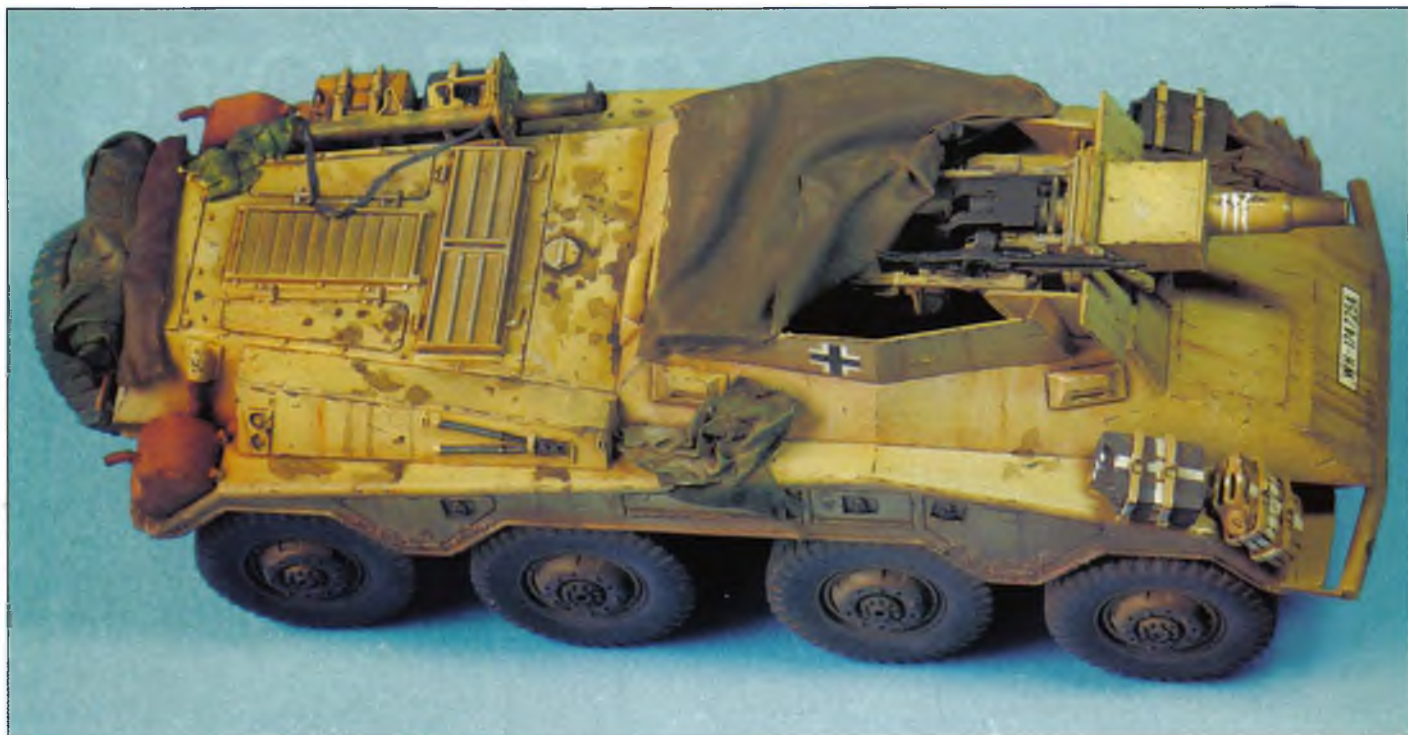
Kanon ze stavebnice Dragon je pěkný, s využitím plastových desek jsem ho narouboval kam patří. Stěny nástavby jsem zhotovil z výstražné tabulky „Zákaz kouření“, kterou neznámý dobrák přišrouboval na jednu z místních trolejbusových zastávek.

Stavbu jsem zakončil zhotovením plachet a hadrů z chirurgických rukavic. Z jejich povrchu je nutné před nalepením na model omýt bílý prášek, který má snížit jejich lepivost. Odříznutý materiál rukavic jsem vytvaroval a nalepil vteřinovým lepidlem.

Barvení

Slepený model dostal vrstvu Surfaceru Gunze a pak jsem začal přemýšlet o kamufláži. Do oka mi padl stroj žluté barvy, což je ideální pro další patinu, takže jsem celý model nastříkal barvou Tamiya XF-60 s přidávkou bílé a čisté žluté. Jednotlivost povrchu rozbilo šest různých odstínů žluté - tmavší odstíny do koutů a potlačených míst, světlé do středů ploch a na hrany.

Výsledek překrylo několik vrstev lesklého laku Tamiya X-22 ředěného přibližně v poměru 1:5 ve prospěch ředidla. Po dokonalém prosuchnutí laku jsem na model nanесl různé odstíny namíchané ze žlutých a hně-

dých Humbroek ve směsi s terpentýnem (2 % barvy + 98 % terpentýnu), spáry a nýty zvýraznil wash z olejové barvy Umbra přírodní. Hrany jsem zesvětlil jemným drybrushem světle žlutou olejovou barvou. Odřeniny (chips) jsou namalované štětcem velikosti 000 tmavě šedohnědou barvou Vallejo na štětec, některé skrábance jsem pro zvýraznění plastičnosti podmaloval více zředěnou žlutou barvou Vallejo.

Na menší plachty jsem použil štětec

a barvy Vallejo, velkou plachtu přes nástavbu jsem barvil a stínoval stříkací pistolí. Nakonec jsem obě mírně zašpinil pigmenty Mig Productions nanášenými za sucha. Skvrny od mazadel napodobuji akrylovým lakem na podlahy Sidolux a akrylovými barvami Agama, na výfuky jsem použil olejovou barvou Okr pálený, do které jsem tupoval rezavé odstíny pigmentů CMK a Mig Productions.

Zakončil jsem zašpiněním podvozku. Zbytky bláta jsou z akrylového rezinu Mig

Productions, pigmentů a sádry. Po zaschnutí bláta jsem blatníky, kola a podběhy zaprášil za sucha nanášenými pigmenty Mig Productions a CMK.

Foto autor

PODKLADY:

Sd.Kfz. 234; Ground power
Samochody pancerne 8x8; Wydawnictwo
Militaria
internet

MODELY

BRNO

Mezinárodní výstava modelů a potřeb
pro modeláře

15. – 18. 3. 2007

Brno – Výstaviště / Česká republika

www.bvv.cz/modelybrno

Veletrhy Brno, a.s.
Výstaviště 1
647 00 Brno
Czech Republic
Tel.: +420 5 4115 2945
Fax: +420 5 4115 3066
www.bvv.cz/modelybrno
modelybrno@bvv.cz

Central European
Exhibition Centre

BVV

Veletrhy
Brno

FOTOLEPTY BOJOVÁ TECHNIKA

48556 Fw 190A-8 1/48 (Eduard)

48555 Fw 190 tools and boxes 1/48

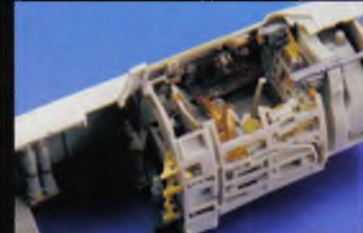
FE370 Fw 190A-8 placards 1/48 (Eduard)

32161 A6M2 Zero type 21 engine 1/32 (Tamiya)

32585 A6M2 Zero type 21 interior 1/32

49364 CH-53E Super Stallion interior 1/48 (Academy/MRC)

48542 CH-53E Super Stallion exterior 1/48 (Academy/MRC)

72459 Ju 88A-4 exterior 1/72 (Hasegawa)

48554 P-39/P-400 Airacobra landing flaps 1/48 (Hasegawa)

35919 A-34 Comet 1/35 (Bronco)

35945 A-34 Comet tool boxes 1/35 (Bronco)

35948 Zimmerit StuG.IV Ausf.G late 1/35 (Dragon)

35893 StuG.IV Ausf.G late 1/35 (Dragon)

35893 StuG.IV Ausf.G late 1/35 (Dragon)

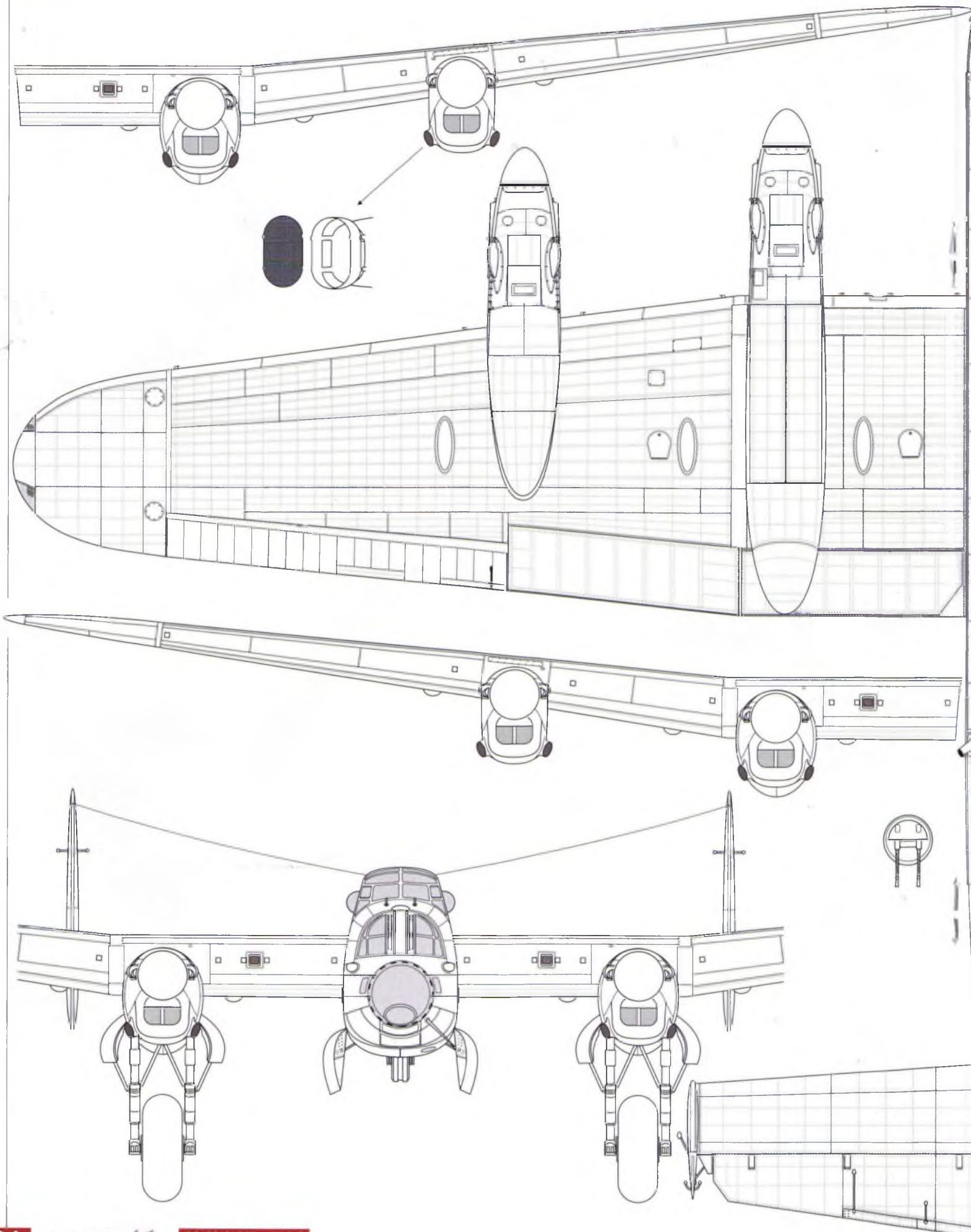

Avro Lancaster B.Mk.I / III

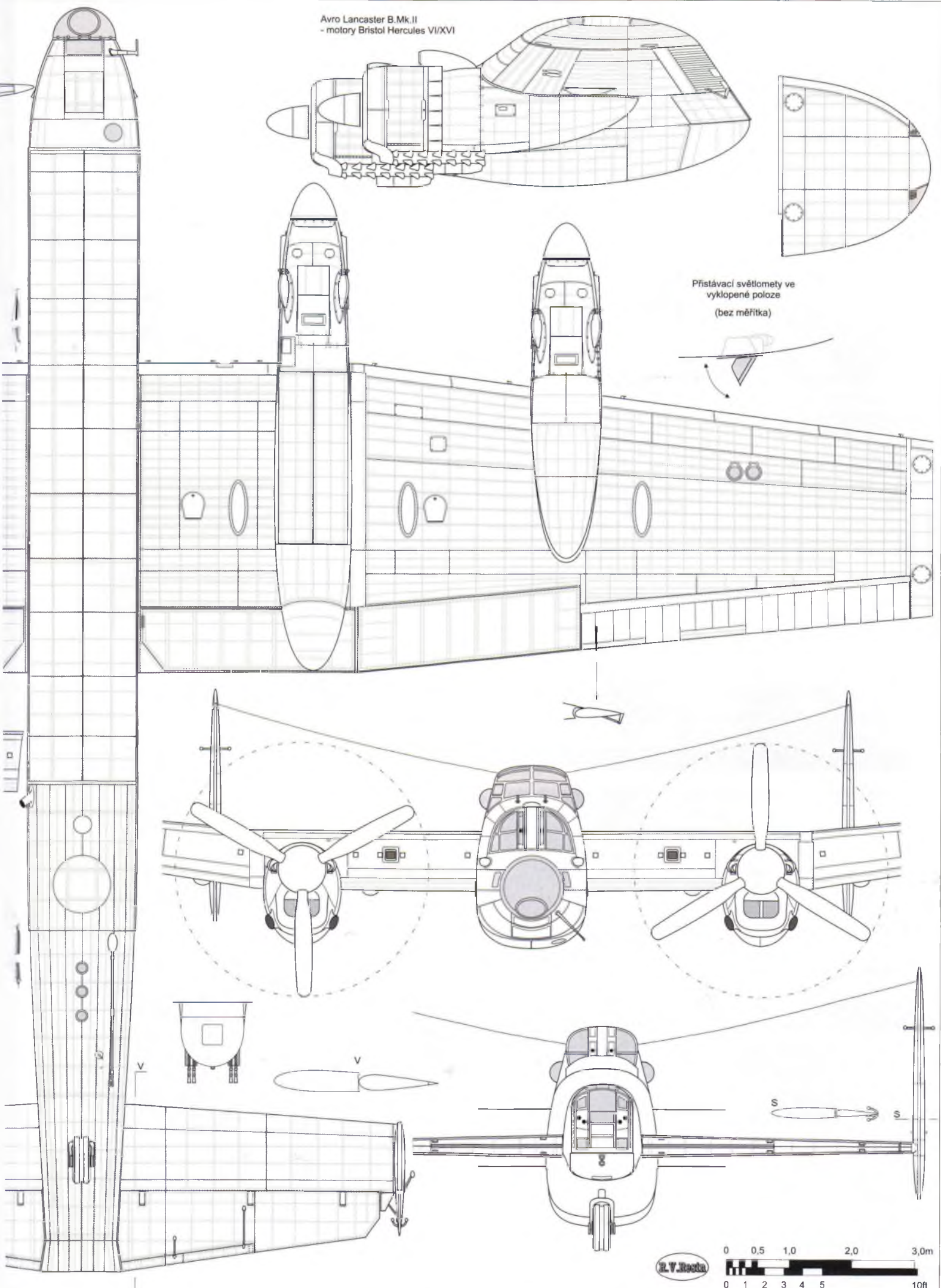
1:72

© Ing. Radek Vavřina - R.V.Resin

8.2006

Avro Lancaster B. Mk II
- motory Bristol Hercules VI/XVI

Přistávací světlomety ve
vyklopené poloze
(bez měřítka)

Bořitel hrází

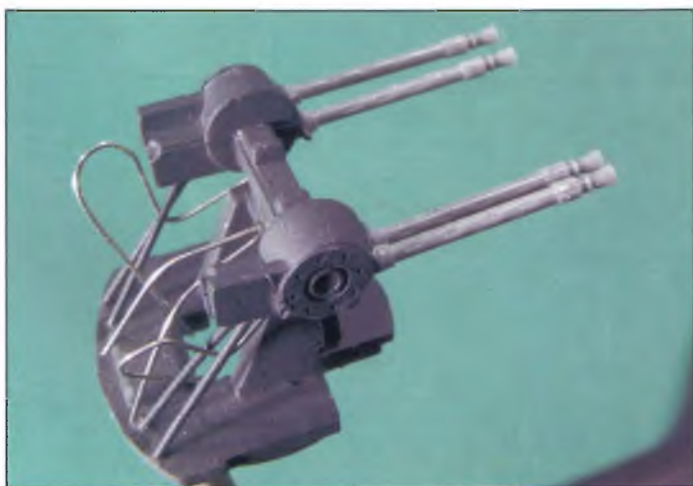

ZDENĚK KRČMÁŘ

s plechy

Lancaster podruhé (3. díl)

Hlavně

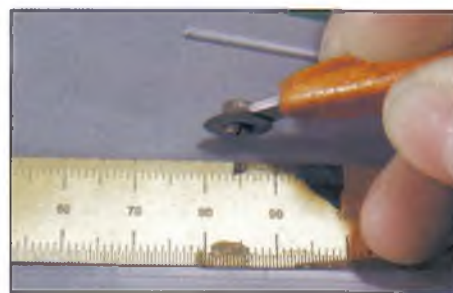
Jako na zavolanou se v době, kdy jsem model stavěl, objevila pod značkou Quickboost sada odlévaných hlavních. Výrobek je to velmi kvalitní, ústí hlavní jsou dokonce odvrtná. Barevné plechy jsou velmi pěkné a náramně zhodnotí výsledek. Musíme s nimi pracovat opatrně, abychom nepoškodili barvy, proto k manipulaci s nimi používáme pinzetu s hroty chráněnými bužirkou

BRIEFING

STAVEBNICE	Lancaster Mk I/III
MĚŘÍTKO	1:72
VÝROBCE	Hasegawa
DOPLŇKY	plechy Eduard, odlévané hlavně Quickboost

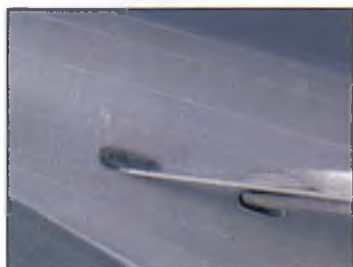
Nýtování

Nýtované povrchy modelů se mi poslední dobou moc líbí. Nepodařilo se mi sehnat „nýtovací“ výkres Lancasteru (problém je teď vyřešen), takže jsem použil fotografie skutečného letounu a podle nich řady nýtů doplnil. Používám k tomu nýtovací kolečka Rosie the Rivetter (výrobce Petr Dousek) tří typů – o průměru 10 mm, 6 mm a dvojité o průměru 6 mm. Na rovných plochách vedu kolečko podle ocelového pravítka, na zaoblených podle lepicí pásky. Poslední dobou používám elektri-

kářskou izolační pásku, která je poměrně levná a lehce dostupná. Někdy nýtují „od ruky“. Osvědčilo se mi tlačit nýtovaldo před rukou, díky čemuž mám větší přehled o tom, kam s kolečkem jedu. Při nýtování musíme mít na paměti, že každá chyba se špatně opravuje a tmelení hodně zdržuje další práce na modelu. Když už musíme tmelit, tak sekundovým lepidlem. Jeho tvrdý povrch je více podobný plastiku, nýtovaldo se do něj neboří a hloubku nýtů máme stále stejnou.

Maskování modelu

Pro maskování modelu před stříkáním používám stále stejnou metodu, proto si myslím, že je zbytečně ji znovu popisovat (Modelář 05/2006). Tentokrát jsem na malá okénka v trupu poprvé použil maskovací fólii Hansa. Nastríhal jsem si obdélníčky o málo větší než je okénko a nalepil je přes „skla“. Po nahřátí vysoušečem vlasů fólie krásně okopíruje podklad. Pak už ji jenom skalpelem ořízneme

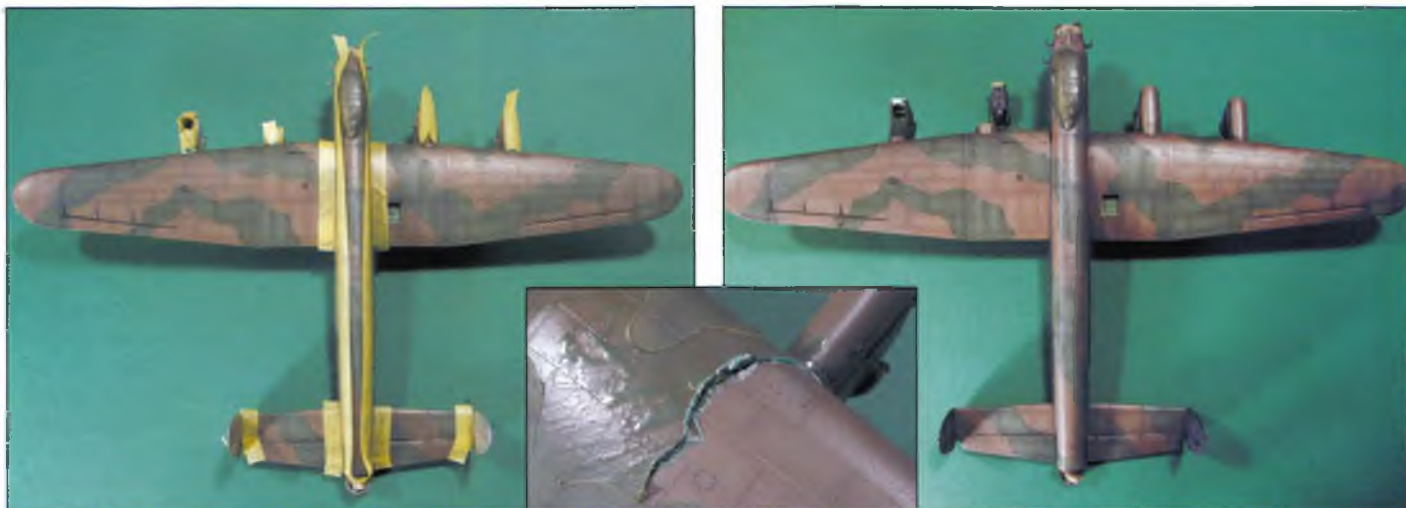
Nýtování

Model nese klasickou kamufláž nočních bombardérů RAF, tedy horní plochy v kombinaci tmavě zelená a zemitě hnědá a spodní matně černé. Začal jsem stříkáním zemitě hnědé. Použil jsem barvu Gunze 22. Poté jsem nastříkl postshading - zvýraznil jsem obvody panelů tmavším odstínem původní barvy a naopak zesvětlil odstínem vnitřky pa-

nelů. Britské královské letectvo mělo přesně dáno rozmístění kamuflážních polí a k jejichž nastříkání se používaly šablony. Dobové fotografie však odhalí, že jednotlivé stroje se mohou v detailech lišit. Na oddělení polí používám pásku Tamiya nařezanou na tenké proužky. Páskou zamaskuji obvod kamuflážních polí a vnitřní plochu natru maskotem (tentokrát Agama)

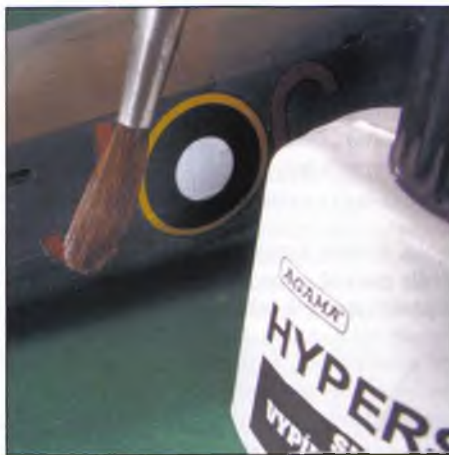

Podobně jsme postupoval při stříkání tmavě zelených polí barvou Gunze C. Následoval postshading a odstranění maskolu. Protože oddělení barev horních a spodní ploch bylo rovné a ostré, použil jsem k maskování taktéž pásku Tamiya

Obtisky

Když už jsem byl v „cizopasení“ na stavebnici Revell, použil jsem i obtisky, přesněji sériové číslo a písmena kódového označení. Ostatní jsou původní ze stavebnice Hasegawa. Obtiskům Revell jsem musel domluvit nejsilnějším roztokem Agama, ale nakonec si daly říct a pěkně okopírovaly podklad. S obtisky Hasegawa problémy nebyly, použil jsem změkčovadlo Mr. Mark Softer firmy Gunze

Patina

Používám vodové barvy. Do kalíšku z vodou jsem namíchal černou vodovku s kapičkou jaru (funguje jako smáčedlo) a tímto roztokem jsem model natřel. Následovalo opatrné stírání „špíny“ mírně vlhkou vatovanou tyčinkou po směru letu. Musíme počítat s tím, že model trochu ztmavne! Následovala vrstva matného laku Gunze a napodobení stop po výfukových plynech nastříkáním různými odstíny šedé a černé

Závěr

Stavebnice Lancasteru firmy Hasegawa je velmi povedená. Povrch je rytý jemně a prost jakýchkoliv škrábanců. Na několika místech (proti „kolkům“) se vykytují menší propadliny. Stopy po vyhazovačích najdeme hlavně uvnitř trupu, škoda jen, že i v prostoru stanovišť osádky. S jejich zatmelením si užijeme zejména v místech, kde je v okolí vnitřní konstrukce trupu. Obtisky jsou velmi dobré, ale změkčovadla použít musíme. Všechny „prosklené“ části modelu jsou sice tlustší, ale přesto pěkně průhledné. Plechy Eduard mě potěšily, se zástavbou do modelu jsem problémy neměl. Hlavně Quickboost jsou výborné a pro model potřebné.

LITERATURA:

Brickhill, P.: Bořitelé hrází, Návrat 1992
Tubus, D. B.: Bombardér Lancaster, Naše vojsko 1994
Holme, H.: Avro Lancaster, Vašut 2004
Franks, R. A.: The Avro Lancaster, Manchester and Lincoln, SAM publications 2000

Pohodový Salamander

TOMÁŠ JURIGA

Akonáhle sa v slovenských modelárskych obchodoch objavila táto novinka firmy Tamiya, neváhal som ani chvíľu a stavebnicu som si okamžite zakúpil. Vylisky, kvalita stavebnice, povrch, rytie, detaily a presnosť dielov ma príjemne prekvapili – novinka je na veľmi vysokej úrovni.

Do stavby som sa pustil zostavením pilotného priestoru. Predtým som však na výlisky nitovacím kolieskom doplnil rady nitov na miesta, ktoré boli na skutočnom lietadle nitované. Používam kolieska Petra Douska, ktoré sa mi osvedčili najlepšie. Všetky diely nádhorne lícuju, pilotný priestor už vo stavebnici je výborne riešený, šikovnou pomôckou je závažie (súčasťou stavebnice), ktoré máme vlepíť za priestor pilota. Plechy Zoom obsahujú potrebné diely na vyšperkované a nádhernú prístrojovú dosku s popiskami, ktorá model výrazne oživila.

Pilotný priestor som nastriekal farbou Gunze Sangyo RLM 66, ktorú som riedil originálnym riedidlom v pomere približne 1:2. Detaily som maľoval farbami Aeromaster a Valejjo. Potom som celý pilotný priestor prelakoval, tieňoval olejovou farbou Umbra prírodná, naniesol naň jemný drybrush šedou olejovou farbou a opäť zalakoval.

Podvozkové nohy a šachty sú v stavebnici nádherné a nepotrebujú úpravy. Len som ich nastri-

ekal farbou RLM-02 a napatinoval.

Kridlo a trup som zlepil sekundovým lepidlom. Používam väčšinou značku Flash, tá sa mi osvedčila najviac zo všetkých. Diely lícovali bez problémov, žiaden spoj nebolo potrebné tmeliť. Po rýchlom a jednoduchom prebrúsení a preleštení spojov som opravil a doplnil rytie a rady nitov. Po dokončení bol model pripravený na striekanie.

BRIEFING

STAVEBNICA	He 162 A-2 Salamander
MIERKA	1:48
VÝROBCA	Tamiya
DOPLNKY:	sedadlo Quickboost, plechy Eduard Zoom

Kamufláž som si vybral z oblačkov Aeromaster. Odtiene RLM 76 a RLM 71 som použil z farieb radu Aeromaster, ktoré považujem za najkvalitnejšie. Síce sa už prestali vyrábať, ale našťastie ich mám dostatočnú zásobu. K ich riedeniu používam destilovanú vodu.

Na farby som nastriekal lesklý lak Tamiya riedený syntetickým liehom v pomere prib-

Záver

Stavebnicu hodnotím ako veľmi presnú, model je jemne rytý, má veľa nádherných detailov a hlavne je jednoduchý na zostavenie. Stavebnicu som s výkresmi neporovnával, pretože výrobcovi, akým je Tamiya, verím. Nepatrim k stálym premeriavačom a na modeloch nekontrolujem ich rozmerovú presnosť. Stavebnicu odporúčam každému, kto si chce rozšíriť zbierku Luftwaffe o nádherné lietadlo ladných tvarov.

Už teraz sa teším, ako si postavím ešte jeden model tohto zvláštneho lietadla. Určite ho vylepším nejakými doplnkovými sadami a otvoreným motorom. Stavba modelu mi zabrala približne jeden týždeň. Presne takto si predstavujem modelárstvo, jednoduché, rýchle... a efektívne. Vitrína sa opäť obohatila o úžasný kúsok.

Foto autor

ližne 1:2. Skúšal som už mnohé laky, ale s týmto sa mi podaril vždy najlepší lesklý povrch a lak sa dá bez problémov prebrúsiť aj preleštiť. Anténu zo stavebnice som nahradil novou z medeneho drôtu.

Patinu som nanášal, ako zvyčajne, olejovými farbami riedenými „Migom“. Používam kombináciu viacerých odtieňov značiek Winsor & Newton, ktoré po zavadnutí zotieram papierovými obrúskami. Model som na záver nastriekal akrylovým matným lakom Model Master.

Plymouth Roadrunner Superbird

BRIEFING

MĚŘÍTKO 1:24

VÝROBCE Monogram

MICHAL GREGOR

Když bylo toto auto začátkem 70. let minulého století v USA představeno, většina lidí si řukala na čelo a přemýšlela, co že to pánové od Plymouthu berou za prášky. Nebyly to drogy, ale snaha vyhrát Winston Cup, která přivedla auto k životu. Když se za pár měsíců s obludou proháněl sám „král“ Richard Petty a nechával za sebou všechny soupeře, zvedla se poptávka po civilní verzi.

Model Superbird vychází ze slabšího sourozence jménem Roadrunner. Díky podivně prodloužené předí, obřím křídlu na zádi a marmutímu osmiválci o zdvihovém objemu sedm litrů se stal Superbird skutečnou zbraní. V té době se říkávalo, že kdo nemá Superbird, zemře jinak... Poněkud drsné, ale úmrtnost majitelů byla asi opravdu vyšší než prodej, a tak auta po dvou letech zůstala jen na závodní dráze. Na světě už zůstalo jen pár kousků, asi ty, které nestačily své majitele zlikvidovat. Jeden z majitelů v americkém časopise auto trefně definoval: „Tohle auto je jako saň, která stále čeká na příležitost vás zabít. Za každou zatačkou děkuji Bohu že jsem to přežil. Proto to auto tak miluji“

Vím, že Superbird nikdy vlastnit nebudu, proto jsem si ho alespoň postavil jako model. Chápu, že čtenářům se může zdát podivné stavět v našich zeměpisných šířkách auta tohoto typu, ale mě se „Ameriky“ zdají hodně zajímavé, už pro své netradiční barvy a tvary.

Stavebnice

Firma Monogram ji vydala roku 1984. Díly jsou zhotoveny poměrně čistě, ale přímo si říkají o velkou dostavbu. Zejména motor...

Karosérie

Byla na řadě první. Nejprve jsem vše pořádně očistil od přebytečných náلتků a přebrousil papírem o zrnitosti 1200. Nalepil jsem „čumák“ a na přední blatníky kapsy na odvod vzduchu od brzd. Po očištění jsem nalepil zadní čelo a křídlo. S křídlem bylo nejvíc problémů, protože je ze tří dílů a nejsou na něm žádné pomocné kolíky, které by udržely správnou geometrii. Ještě, že mám za pomocníky vteřinové lepidlo a aktivátor.

Když byla karoserie slepená a očištěná, maskovací páskou Tamiya jsem zakryl střechu a celou karosérii nastříkal jedovatou zelenou LimeGreen, kterou jsem si nechal namíchat na zakázku do spreje přesně podle dobového vzorníku.

Po nastříkání a vyleštění karoserie jsem nanesl obtisky a přestříkal je bezbarvým lakem. Následovalo maskování celého auta, abych mohl nastříkat střechu. Vinylový potah na střechu jsem napodobil matnou černou ve spreji a místy ji zesvětlil tmavě šedou olejovkou. Pak přišly na řadu chromové lišty kolem oken, které jsem natřel stříbrnou barvou Revell 90 a přetřel lesklým lakem stejného výrobce. Spáry jsou napuštěné černou olejovou barvou naředěnou terpentýnem.

Kapota měla na sobě jakési podivné nálitky, které měly sloužit jako závěsy pro otevírání kapoty. Proto jsem je odřízl a zhotovil nové, které už vypadají přijatelně. Ze staré kreditní karty jsem nařezal tenké proužky a slepil z nich rám. Do něj jsem umístil pružinu zhotovenou z měděného drátu namotaného na tenký šroubovák.

Motor

Motor se skládal jen z šesti dílů, což si říkalo o velké vylepšení. Motor jsem podle fotografií nastříkal lesklou červenou barvou,

víka ventilů černou. Pak přišla největší legrace – „motorová bižuterie“. Do motoru a rozdělovače jsem vyvrtal otvory, abych mohl umístit kabely ke svíčkám. Kabely jsou ze silikonové hadičky, kterou lze koupit v rybářských potřebách, spony jsem zhotovil ze zbytků leptů. V motorovém prostoru jsem odřezal a odbrousil veškeré imitace hadic a kabelů a nahradil je novými, skutečnosti více podobnými. Dráty s barevnou bužirkou nahrazují kabely k baterii a ke startéru. Z olověného drátku jsem zhotovil brzdové vedení a lanovod vedoucí k zámku kapoty. Zámek je také z olověného drátu namotaného na jehlu; k němu je doplněná páka otevírání kapoty z drátu.

Nakonec jsem doplnil štítky na chladič a nádrž ostříkovačů a na ventilové víko umístil logo výrobce dílů. Na jednu z hadic jsem také umístil štítek s logem a údaji o výměně filtru a oleje. Jsou to takové drobnůstky, ale model velmi oživí.

Podvozek

Podvozek je velmi jednoduchý. Pouze jsem ho nastříkal barvou, od nápravy odřízl výfuky a původní koncovky nahradil trubičkou.

Interiér

Velice mne překvapil výborným zpracováním, ale upravám se nevyhnu. Musel jsem zhotovit opěrky loktů, které úplně chyběly. Celý vnitřek jsem stříknul matnou černou a zesvětlil drybrushem. Dřevěné obložení je namalováno olejovkou Zlatý Okr a léta zvýrazněná Umbrou pálenou. Přístroje palubní desky jsou natřeny lesklou černou, zvýraznil jsem ručičky a čísla a budíky jsem zakápl lesklým lakem. Ze zbytku leptu jsem zhotovil klíč s přívěskem a zasunul jej do zapalování. Za okno a na sedadlo jsem „pohodil“ časopis Mopar Action.

Závěr

Z povedeného modelu mám velkou radost. Překvapilo mne, jak dobře se vše stáve, i když velká část je „Made in ruce“... Zatím je to první Superbird v mé sbírce, ale doufám, že ne poslední. Chci postavit ještě několik kousků, abych mohl mít model ve všech barvách. Zdá se vám to šílené? Mné ne, já to auto prostě zbožňuji...

Foto autor

BRIEFING

MĚŘÍTKO 1:35

VÝROBCE Academy

Jak jsem jel přes Channel

MICHAL PELIKÁN

Ahoj lidi, jmenuji se Mutt, vyrobila mě firma Academy v Koreji a moje první cesta vedla do České republiky, do Prahy.

Páníček mne vyhrál v roce 1999 na soutěži v Luži. Strašně dlouho jsem ležel ve skříni se samými dědečky Shermany, Stuarty, Džimsami a Pershingem, až jsem z toho měl rámečky už téměř dřevěné. Pak ale jednu páníček listoval sešitem Gun Truck a vydoloval mne ven na světlo. Co na světlo, na modelářský stůl. Páni, já viděl věci! Vedle mne se zrodilo několik bust indiánů, nějaká auta (ve srovnání se mnou very oldies) a pár tanků. Hmm, já zas jen ležel. Vedle mne se začaly hromadit různé obrázky mých brášků z Vietnamu.

A pak to přišlo, velká pila se zakousla do předních blatníků - já tam měl takové prohlubně pro blinkry - a šup, kus plastové destičky a blatníky jsou rovné. Pak jsem přišel o světla a taky jsem utržil otvory k chladiči. Ale dostal jsem nový kryt, mřížkovaný.

No a pak najednou tma, zase jsem byl v krabici, ale ne ve skříni. Osm hodin to se mnou drncalo a slyšel jsem svištět vítr (až později jsem zjistil, že jsem byl v kufru Octavie 1,9 TDI a jel chvilku i 190 km/h). No a pak se

objevilo světlo a jsem zase na stolku, trochu menším, a za oknem zámořáky a Rotterdam. Fiiíiha. Zas kousek dál od Koreje.

A pak už šlo všechno ráz na ráz, páníček nařezal z bílého plastu destičky a začal je na mě lepit a řezat do nich okénka a do L-profilů

vyřezal z obalu CD pancéřová okénka a šly i zašoupnout. Když to na mne všechno nalepil, vypadal jsem jak krabice na přepravu peněz. Udělal mi i stojan na dvě M60 z nějakých štourátek do uší či co.

Pak jsem se ocitl ve strojně, strašně to

Byl jsem strašně smutný a taťka mě šoupl ve vitrině až dozadu. Už jsem se smířil s tím, že budu na svět koukat jen přes siluety Džímů, když mě v listopadu (to jsem poznal podle listů v džungli) šoupl do krabičky a zase jsme jeli. Do Anglie, do Telfordu. Tentokrát mnohem déle, dva dny, a cestou to houpalo - zase loď, to už znám. A pak mě vyndal na růžovoučký ubrus, br, a okukovalo mě spousta lidí. A najednou je všechny vyhánějí a přicházejí jen tři (zase tři rozumbradvé, to už znám), zvat-lají v mě rodné řeči, čili anglicky, a porovnávají se spou-sťou velkých tanků od roku 1945 až do dneška. Taťka někde něco nakupuje a já jsem tu sám. Sám a malinký.

Teď to přichází - tři králové listují v papírkách a šup pod můj podstavec zastrčí lístek a na něm je napsáno GOLD. Chci troubit a blikat a turovat motor - já to vy-hráál, vyháál, vyháál.

A tak byla završena moje dlouhá cesta z Asie do Ev-ro-py.

MUTT, vlastní pneumatikou

P. S. Stojím v čele vitrinky, Džímů koukají na mě záda. A taťka, když jde okolo, mne pohladí pohledem

tu smrdělo naftou. Ale to nejhorší teprve přišlo, páneček na mě začal střikat pi-stolí nějakou NATO oliv a den poté ještě žlutou na kapotu a černou na gumy.

Dva dny jsem schnul a pak olejčky (siena, okr, kostní čern) a terpentýn, ten - mezi náma - je taky fuj. Zase dva dny pauza a hladil mne suchým štět-cem, to si mě udobřoval.

No a pak abych byl identický se vzo-rem vzal bílou gelovku a napsal mi pod okno TRAIL BOSS. Hmm, šéf, to se mi líbilo, a udělal bílé hvězdičky. Potom mě mačkal kolečky do hmoty terakota a ne-ustále do mě strkal nějaké dva Amíky v neprůstřelných vestách kteří měli ruce a nohy pořád jinak, až mě jeden konečně chytl za volant a ten druhý za M60.

Terakotovou podložku pak páneček přilepil na prkénko, natřel, a mne šoupl do těch vymáčknutých kolejí. Nakonec už mě jen šmudlal nastrohanými su-chými pastely a různě je rozmyval benzi-nem. Byl jsem krásný ááááách....

Teda to jsem si myslel až do tak zva-ného E-daye. Tam mne okukovali tři ro-zumbradvé a vyfasoval jsem brambo-rovou. Prý jsem moc tmavě zelený.

Fw 190F-8 z Kitzingenu

JAN MÁČE

V historii letectví se čas od času objeví letouny vcelku známých typů, které však mají z nejrůznějších důvodů zcela nezvyklé zbarvení. Mohou to být nejrůznější solitéry, nebo stroje ukořistěné či jinak získané od nepřátelské strany.

V každém případě však tito „ptáci s divným peřím“ tvoří zajímavé náměty pro modeláře, kteří si chtějí oživit sbírku strojem známého typu v netradiční podobě.

Jedním z mnoha německých letounů, které se dostaly na konci války do rukou jednotek amerického armádního letectva, byl Fw 190F-8 W. Nr.585584. Na rozdíl od většiny ostatních letadel však alespoň načas neskonal jako vrak na šrotišti, ale byl používán ke kondičnímu létání piloty 509. FS 405. FG 9. letecké armády USAAF. Pro modeláře z našich zemí je stroj zajímavý tím, že se k Američanům dostal po úletu z území Čech.

Všechno začalo v hektických květnových dnech roku 1945. O výsledku druhé světové války již bylo dávno rozhodnuto – Berlín došla sovětská vojska a Hitler spáchal sebevraždu. Ale přesto se stále bojovalo a na zbývajícím území skomírající Říše se nalézalo množství dosud bojeschopných jednotek. Jedním z posledních center odporu se stal

Protektorát Čechy a Morava. V dubnu a na počátku května 1945 se sem stahovalo velké množství bojových jednotek Luftwaffe. Kromě útvarů vybavených proudovými letouny to byly také četné stíhací, bombardovací a bitevní jednotky, které z českých a moravských letišť pokračovaly v odporu proti spojeneckým vzdušným i pozemním silám.

Jedním z německých útvarů, jehož části se po Velikonocích 1945 přesunuly do Čech, byla i bitevní eskadra SG 2. Její útvary se rozmístily na letištích v Hradčanech u Mimoně - Kummer (Stab a II./SG 2) a v Klecanech u Prahy (III./SG 2). Velitelem jednotky byl legendární Oberst Hans-Ulrich

Rudel, největší německé eso bitevního letectva. Ale duben 1945 již Luftwaffe nepřal. Při velkém útoku amerického letectva na česká letiště 16. dubna 1945 bylo v Klecanech zničeno nejméně 27 letounů Ju 87D-5 a sedm Fw 190 F-8/9 ze stavu 7. 8. a 9./SG 2. Tím byla jednotka III./SG 2 prakticky zničena. Podle hlášení Luftflotte 6 ze 16. dubna 1945 večer oficiálně disponoval Stab SG 2 šesti letouny Fw 190F-8/9 a jedním Ju 87G (všechny letuschopné) a II./SG 2 měla 47 letuschopných Fw 190A/F/G. Navíc se u jednotek SG 2 zcela jistě vyskytovaly i další letouny Ju 87D-5, které se však v tomto hlášení nevyskytují.

Zbytek SG 2 pokračoval v bojové aktivitě až do konce války. Hlavním prostorem bojových operací SG 2 bylo německé území na

sever od našich hranic (Sasko a Lužice, Krušné hory). Po vypuknutí povstání českého obyvatelstva se jednotky SG 2 aktivně zapojily do pokusů o likvidaci odporu, a to nejen ze vzduchu, ale také v rámci trestných výprav na zemi. Až 8. května 1945 byl vydán rozkaz k všeobecnému ústupu jednotek Luftwaffe do operační oblasti amerických, britských či francouzských vojsk. Piloti SG 2 toho dne ještě jednou vzletli proti sovětským tankovým formacím v Krušných horách, aniž by ovšem zaznamenali výraznější úspěchy.

Pak již nastal čas ke splnění rozkazů k ústupu. Velení Luftwaffe sice počítalo s tím, že se většina personálu přesune do spojeneckého zajetí letecky, ale Stab a II./SG 2 již měly pouze málo letuschopných strojů. Oberst Rudel proto nejprve zorganizoval konvoj automobilů, kterým měla odjet většina personálu eskadry. Ještě před dosažením amerických linií však byl konvoj napaden a prakticky zničen.

K přeletu byla nakonec připraven jeden letoun Ju 87G-2 (W. Nr. 494110, „černá «-+»“, pilot H.-U. Rudel), dva Ju 87D-5 („T6+VU“ a „T6+TU“), jeden Fw 190A-6 (W. Nr. 550503, „bílá 2“), jeden Fw 190A-8 (W. Nr. 171189, „černá «-+»“) a dva Fw 190F-8 (W. Nr. 583234, „bílá 12“ a W.Nr. 585584 „bílá 9“). Na palubě letounů bylo kromě jejich osádek také několik dalších příslušníků Luftwaffe a nejméně jedna žena.

Po vzletu z Hradčan u Mimoně se německým letounům podařilo uniknout sovětským i spojeneckým stíhačům a úspěšně dosáhly letiště v Kitzingenu, které již bylo obsazeno americkými jednotkami. Po přistání několik pilotů, včetně Rudla, své letouny schválně poškodilo (hlavně zatažením, resp odstřelením podvozku při pojiždění), ale nejméně dva

letouny zůstaly nepoškozeny – Ju 87D-5 „T6+TU“ a Fw 190F-8 „bílá 9“. Důvod byl prostý – v trupech byly přepravovány další osoby, kterým v případě havárie hrozilo nebezpečí. Ze Stuky vystoupila jakási dívka s kabelkou, kufrem a kabátem, z trupu Focke-Wulfu se krytem na levém boku vysoukal usmávající se voják.

Zatímco Němci byli neprodleně zajištěni americkými vojáky a putovali do zajateckého tábora, jejich letouny se těšily zaslouženému zájmu. Později byly poškozené stoje odtaheny na vrakoviště na kraji letiště. Nepoškozený Focke-Wulf však čekal radostnější osud.

Letoun Fw 190F-8 W.Nr. 585584 byl postaven firmou Arado ve Warnemünde. V době přeletu k Američanům nesl standardní schéma zbarvení, které tvořily s největší pravděpodobností barvy šedá RLM 75 Grauiviolett a tmavě zelená RLM 83. K této domněnce vede poměrně výrazný kontrast mezi barvami na svrchní ploše křídla, který je větší, než u jiných kombinací (RLM 74/75 či RLM 82/83). Spodní plochy byly natřeny šedomodrá barva RLM 76, boky trupu pokrývaly nepravidelné skvrny kamuflážních barev RLM 75 a 83. Výsostně označení tvořily černé tlusté kontury

trámových křížů na trupu, bílé tenké kontury trámových křížů na horní ploše křídla a černá kontura svastiky na kýlovce. Podobu znaků na spodní ploše křídla není možné z dostupných snímků identifikovat, pravděpodobně je však tvořila černá kontura obdobného typu, jako na trupu. Nad svastikou bylo z obou stran kýlovky umístěno sériové číslo 585584. Taktické označení představovala bílá číslice 9 obvyklého tvaru na boku trupu pod kabinou před křížem směrem k přídí (z obou stran). Před číslicí 9 je patrně přetřetí staršího označení, které zřejmě tvořila číslice 3. Černý vrtulový kužel obtáčela jediným závitem bílá spirála. Letoun měl na horní straně křídla kryty kanonů na vnější pozici, i když je neměl instalovány (v náběžné hraně křídla nebyly ani otvory pro hlavňe). To bylo pro většinu Fw 190F typické. Kanony MG 151 u trupu zřejmě instalovány byly, stejně jako kulometry MG 131 nad motorem. Rozmístění pumových závěsníků není zřetelné, je možné pouze hádat na závěsníky ETC 50 či 71 pod křídlem. Pod trupem byl pravděpodobně závěsník ETC 501.

V Kitzingenu o letuschopný Focke-Wulf projevil brzy zájem piloti 509. FS 405. FG americké 9. letecké armády. Tato jednotka byla vyzbrojena letouny P-47D Thunderbolt a v květnu 1945 sídlila právě v Kitzingenu. Na Fw 190F brzy zamalovali německé znaky s výjimkou svastiky a nahradili je americkými hvězdami obvyklého provedení s bílými modře lemovanými „křídly“. Změněno bylo také taktické označení na bílé G9-T (nad T byla vodorovná čarčka). Nějaký čas pak sloužil ke kondičnímu létání pilotů 509. FS. Zaznamenány jsou například lety Lt. Oscara Theise z Texasu. Další osudy Fw 190F-8 W.Nr. 585584 nejsou známy. Vzhledem k tomu, že nefiguruje na žádném seznamu kořistní letecké techniky použité k testům či výzkumu, je pravděpodobné, že skončil na některém vrakovišti v okupovaném Německu.

Kresby autor

PRAMENY:

Rajlich J., Kokoška S., Janda A.: Luftwaffe over Czech Territory, JAPO 2001
 Janda A., Poruba T.: Fw 190F,G, JAPO 1999
<http://fw190.hobbyvista.com/kitzingen.htm>

KNIHY

Objednejte na adresach: v Ceske republice - Aeromedia, a. s., Baranova 38, 130 00 Praha 3 - Zizkov, tel.: (+42) 222 718 814, e-mail: obchod@aeromedia.cz ve Slovenskej republice - Magnet-Press Slovakia, s.r.o., P. O. BOX 17, 850 05 Bratislava 5, tel./fax: (+421-2) 67 20 19 51-53, e-mail: knihy@press.sk.

Předplatitelé u společnosti Aeromedia a Magnet-Press Slovakia mají slevu 10 % z ceny objednaného zboží!

K zásilce je účtovano postovne ve vysi 84-89 Kč die ceniku Ceske posty a balne ve vysi 20 - 40 Kč.

Veškerý sortiment zásilkového obchodu si rovněž můžete objednat na internetových adresách www.letectvi.cz a www.press.sk

Focke-Wulf Fw 190/Ta 152 & Ta 153
Radek Vavřina
Rozsáhlé výkresové speciály určené především modelářům, věnované všem verzím populárního německého letounu. Dvě varianty v měřítkách 1:72 a 1:48, tištěno oboustranně.
(výkresy 1:72) - 88 stran.
Cena 410 Kč / 585 Sk
(výkresy 1:48) - 208 stran.
Cena 560 Kč / 799 Sk

Novinka

Mikoyan Gurevich MiG-1/MiG-3

Massimo Tessitori
Historie ruského stíhacího letounu, doplněná raritními fotografiemi a barevnými snímky detailů dochovaného stroje, výkresy a barevnými bokorysy.
160 stran. Cena 524 Kč / 748 Sk

Novinka

MiG-15, 1. díl
Miroslav Irra
Publikace věnovaná letounu MiG-15 a jeho působení v čs. vojenském letectvu v letech 1951 až 1983. Fotografie letadel a pilotů, muzejních strojů (i detailní), výkresy, barevné bokorysy. Česko-anglický text.
104 stran. Cena 429 Kč / 612 Sk

Novinka

Řády a vyznamenání Habsburské monarchie

Ivan Koláčný
Monografie umožňuje poznat vývoj řádů a vyznamenání na území Habsburské monarchie. Rovnoměrně postihuje vývoj řádových společenství v zemích Koruny české od středověku až do roku 1918. Text je doplněn téměř 500 převážně původními fotografiemi, dobovými portréty a ilustracemi.
300 stran. Cena 999 Kč / 1305 Sk

Novinka

Druhá světová válka, 8. díl - Hirošima & Nagasaki
Dokumentární film USA s českým a anglickým audiem.
60 minut. Cena 199 Kč / 279 Sk

Novinka

die ju - 52

Dokumentární film o legendárním letadle přezdívaném „Tetička Ju“.
80 minut. Cena 299 Kč / 426 Sk

Pz. Kpfw. 38(t) Ausf. A-D in detail
F. Kořán, V. Francev
Fotomanuál druhoválečného lehkého tanku československé výroby. Stručná historie a především snímky, včetně detailních, muzejního stroje.
48 stran. Cena 435 Kč / 621 Sk

Novinka

Novinka

Sea King in detail

J. Spaček, J. Spurný a J. Martinec
Vrtulníky Westland Sea King v britských (verze HAS.6, HAR.3, HAR.5, AEW.2, ASaC.7, HC.4), belgických (Mk.48) a jiných službách (Mk.41/42). Doplněno výkresy.
48 stran. Cena 435 Kč / 621 Sk

Novinka

McDonnell Douglas F-4 Phantom II, part I.
Radek Vavřina
Detailní technické výkresy s „jemným nýtováním“ v měřítku 1/72, řezu a rentgenové výkresy, verze YF4H-1 až F-4G. Tištěno jednostranně.
Cena 319 Kč / 455 Sk

McDonnell Douglas F-4 Phantom II, part II.

Radek Vavřina
Technické výkresy v měřítku 1/72 s naznačeným nýtováním, řezu a rentgenové výkresy, od verze F-4J až po F-4CCV. Jednostranný tisk.
Cena 319 Kč / 455 Sk

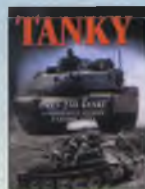
Flugzeug Classic 8 a 9/2006
Letecký hobbystický měsíčník v německém jazyce.
84 stran. Cena za 1 číslo 220 Kč / 314 Sk

Druhá světová válka

Dokumentární filmy (USA) s českým a anglickým audiem.

Cena za 1 DVD - 199 Kč / 279 Sk

6. díl - Začátek války v Americe, 65 minut
7. díl - Zuřivost bojů v Tichomoří, 54 minut

Tanky

Chris Chant

Bohatě ilustrovaný průvodce tanky a obrněnými vozidly od roku 1916 do současnosti. Popis, vyobrazení a TTD téměř 250 různých typů vozidel.
255 stran. Cena 799 Kč / 1140 Sk

Sd.Kfz. 251/1 in detail

F. Kořán, F. Sýkora a M. Velek

Fotomanuál pro modeláře zaměřený na německý kolopásový obrněný transportér Sd. Kfz. 251/1 Ausf. D a československý poválečný odvozený typ OT-810.
144 stran. Cena 649 Kč / 926 Sk

T-55 Special and Recovery Vehicles in detail

F. Kořán, F. Sýkora, J. Martinec a T. Bouchal
Mostní tanky, vyprošťovací vozidla (MT-55, T-55-60M, T-55C, BS-55, BTS-2, VT-55, BTS-4ARV a ZS-55) a další speciální vozidla na podvozcích tanků T-54/55.
168 stran. Cena 699 Kč / 998 Sk

Jednotky Luftwaffe 1939-1945

Všechny důležité typy letadel, jejich verze a subverze, které Luftwaffe za 2. světové války provozovala. Každý stroj doprovázejí podrobné technicko-taktické údaje a detailní popisy.
192 stran. Cena 349 Kč / 498 Sk

Bombardování Říše

Roger A. Freeman

Cílem obrazové publikace je nastínit každodenní dramata spojená se spojeneckým bombardováním nacistického Německa.
160 stran. Cena 399 Kč / 369 Sk

Junkers Ju 87 vol. II

Druhá část se fotografiemi, technickými výkresy a barevnými bokorysy zabývá, až na výjimky, verzemi Ju 87B, C a R. Vložen arch s obtisky v měřítku 1:32/48/72, umožňující stavbu pěti různých strojů.
134 stran. Cena 562 Kč / 802 Sk

Encyklopedie letectví III

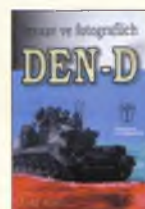
Malcom W. Lowe

Poslední díl z řady, popisující na 140 významných vojenských a civilních letadel z období od konce druhé světové války až do současnosti.
318 stran. Cena 399 Kč / 569 Sk

Moderní odstřelovačky

Jiří Fencel

Všechny dnes dostupné informace o moderních odstřelovačkách. Kapitoly členěny abecedně podle země původu zbraně.
283 stran. Cena 299 Kč / 427 Sk

Den - D Invaze ve fotografiích

Tony Hall

Ojedinelá fotografická publikace sestavená z mnoha archivních a soukromých pramenů připomíná významný historický milník 2. světové války. Snímky doprovázeny vysvětlujícím textem.
64 stran. Cena 199 Kč / 284 Sk

Stavebnice Fw 190 v měřítku 1:48

JOSEF CHOREŇ

Tak, a je to tady. Poslední z ohlášených Fokoušů je již mezi námi. Boom čtvrtkových stavebnic významné druhoválečné stíhačky vypukl po prosáknutí prvních informací o přípravě této stavebnice firmou Eduard, tuším v roce 2004, a začaly opravdové závody ve vydávání „190“. Do té doby byly na pultech k dostání stavebnice firmy Tamiya ve verzích Fw 190A-3 a F-8 velmi vysoké kvality. Již hůře se dala sehnat stavebnice firmy Dragon ve verzi Fw 190A-8, A-7 a G-3 (jako G-8 přebalil i Revell). O ostatních verzích (A-5 a A-6) firmy Dragon a Trimaster se již ani nezmiňuji, protože sám jsem je v mém krátkém modelářském životě „nezastihl“, natož abych je viděl na vlastní oči či dokonce slepil (letadla stavím teprve asi pět let).

Tamiya

Novou vlnu Fw 190 začala **Tamiya**, ale ne úplně doslova. Ke své stavebnici F-8 přidala rámeček s novým křídlem a několika drob-

nými díly, nová pancéřová okna z čírého plastiku, pancéřové desky ze samolepky a byla na světě verze **Focke-Wulf Fw 180A-8/R-2**. Stále velmi kvalitní a lehce sestavitelný model tak doplnil své sourozence atraktivní verzí

za velmi příznivou cenu. Avšak na formách „starších“ rámečků se již podepsaly tisíce cyklů lisování, musíme proto počítat s otřepý a s nějakým tím skrabečkem.

Dragon

Také **Dragon** nezaspal, jako mávnutím kouzelného proutku se na pultech opět ne-nápadně objevily verze **Focke-Wulf Fw 190A-8** a **A-7**. Stavebnice hezké, forma bohužel už něco pamatuje. A tak si s výlisky musíme trochu pohrát (očistit, slícovat). To by mi ani tak nevadilo, od toho modelařina je, ale spíš mne vždy odrazovala cena, za kterou bych měl stavebnici Tamiya i s nějakými doplňky na vyšperkování či konverzi.

Hasegawa

Se zcela novou stavebnicí přišla na přelomu roku 2005 japonská firma **Hasegawa**, dokonce téměř bez zdlouhavého ohlašování. Sice mi není jasné, proč si vybrala za úvod verzi **A-3**, která je na trhu zastoupena stavebnicí Tamiya (dokonce se stejnými kamuflážemi), ale máme tu aspoň novou stavebnici.

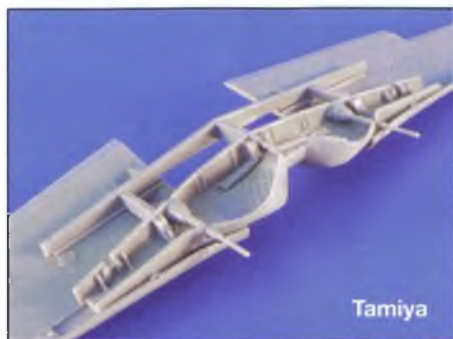
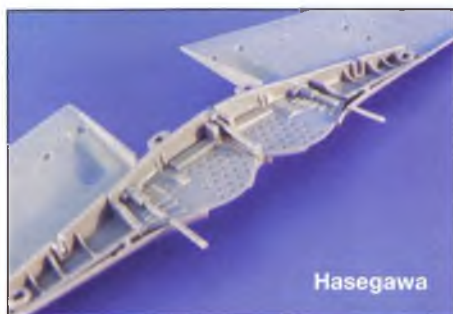
V prvních recenzích byla často přirovnávána k upravené stavebnici Dragon, asi ne zcela neoprávněně. Mnoho nenápadných dílů je téměř shodných (výfuky, sedadlo pilota či knipl) a třeba dělení trupu na poloviny je nepřesné stejně jak u stavebnice Dragon. Nejprve jsem myslel, že jde o opravené a vylepšené formy, později mi pak bylo vysvětleno, že obě firmy používají stejnou technologii, při níž má budoucí stavebnice základ v „holé“ předloze, která se dále upravuje již digitálně (na rozdíl třeba od firem Tamiya a Eduard, které v 3D programech vytvářejí celý model od počátku i s dělením dílů a detaily). Nabízí se tedy spíše, že obě stavebnice vycházejí ze stejné předlohy, od stejného předlohaře. Zda je to pravda nechám na odbornících a pokusím se trochu podrobněji popsat stavbu modelu.

Díly jsou zhotoveny bez ořepů, vztáženiny nalezneme pouze na trupu nad ostruhou a na výměnném dílu antény. Čiré díly jsou tenké a křehké, bez „čočkového“ efektu. Jak je u Hasegawy posledním dobou zvykem, snaží se ze základní formy vytvořit co nejvíce verzí,

a tak se i tentokrát setkáváme s alternativními díly, kterými se verze liší. Příliš mi to nevyhovuje, jsem rád, že na rozdíl od třeba jejich stavebnice P-40 je těchto partií méně. „Měníme“ kryty zbraní na spodním křídle, panely za bočními výfuky (žaluzie nebo šterbiny) a uchycení antény v kormidle. Přesto nás při lícování těchto dílů nějaké to broušení a tmelení nemine.

Větším problémem je zkroucení polovin trupu. Díky nestejně oddělení ocasních ploch má levá polovina konce trupu snahu se stačet dolů a odklánět od pravé. Štítek nad palubní deskou a motorová přepážka ani po srovnání nesedí nejlépe. Drobet násilí a přetmělení rytí to však srovná, jen jsem to nečekal u stavebnice z „nové vlny“.

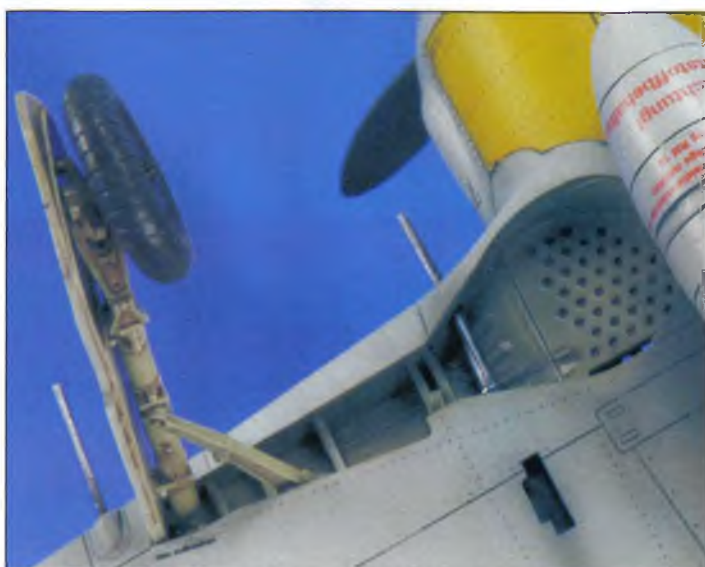
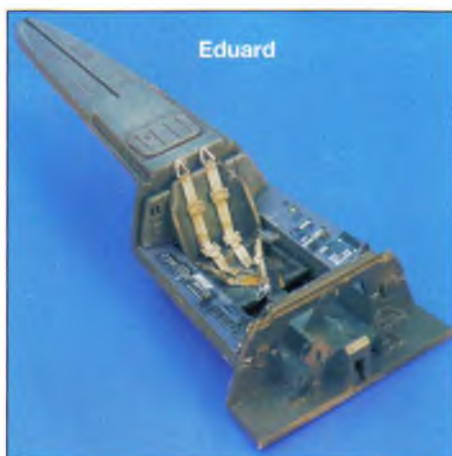
To jsou však asi největší vady stavebnice a pokud ji přirovnám k A-3 Tamiya, má Hasegawa mnohem hezčí a hlubší podvozkovou šachtu, ale to je asi vše. Pokud ještě někdy budu stavět Focke-Wulf Fw 190A-3, určitě sáhnou raději po starší stavebnici. Uvidíme, jak na tom budou další verze. Na trhu již je A-4, co nevidět se objeví A-5.

Eduard

Zatím poslední stavebnice Fw 190, které obohatí naše sbírky, je novinka firmy Eduard. K premiéře stavebnice si vybrali verzi A-8, ještě do konce roku mají následovat A-5 a snad i A-8/R-2. S výlisky, jak v grafické formě na webu, tak později s reálnými na výstavách, nás „Edíci“ dráždí již delší čas.

No a jaká stavebnice je? Ve zkratce: velká krabice, mraky dílů, malá planžeta barvených leptů, masky, návod a obtisky. V čem je jiná než předchozí? Jemné rytí je doplněno i o nejdůležitější řady nýtů, každá verze má své díly polovin trupů a křídel (odpadá rozřezání stavebnice a nutnost lícovat alternativní díly). Základní stavebnice je určena ke stavbě modelu s odkrytými zbraněmi v kořenech křídla a v trupu, proto je také vybavena maketou motoru. Obsahuje obtisky špičkové kvality včetně popisek na dva stroje...já vím, to by s chválou stačilo.

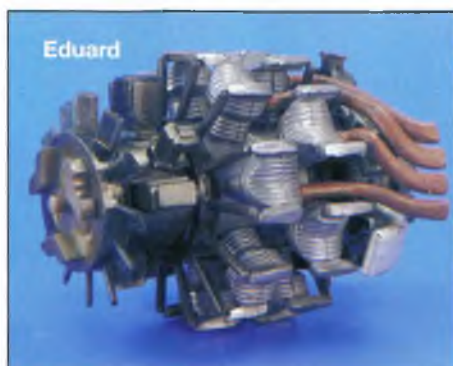

Podíváme se, jak to jde se stavbou. Díly jsou čisté, bez otřepů. Také již v Obrnicích vychtali „jejich“ přesazené dělicí roviny a na začátek nám stačí místo jen lehce přebrousit. Jediná viditelná stopa je na předním dílu motoru, ale je vcelku nepostřehnutelná a tato část na sestaveném modelu nebude vidět. Největším záporem je podle mne složitost stavby „otevřeného“ modelu. Pokud se jí někdo bude chtít vyhnout a rozhodne se zbraňové prostory zavřít, práci si určitě neušetří. Stavěnice je určena pro stavbu modelu s otevřenými kryty, při jejich zavírání musíme součástky upravovat.

Díly líčují přesně a dosedací plochy dostatečně aretují spojované části. Přesnost si

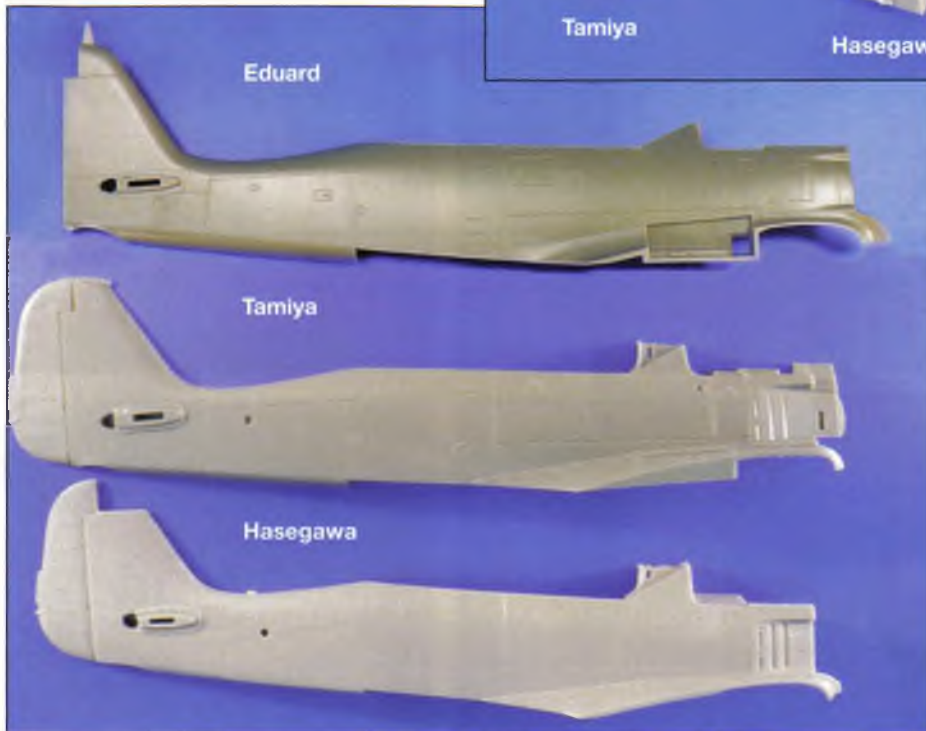
zaslouží zástavba motoru, který je rozdělen na 10 dílů (8 spojů v ose) a lože (další tři spoje). Celkem tedy 13 spojů, které, i když sedí přesně, nesnesou moc lepidla! Doporučuji důkladně očistit dosedací plochy od barvy a k lepení použít rozpouštědlových lepidel. Pokud totiž v každém spoji „ujedeme“ o necelou desetinku, bude motor o něco vpředu a může nám nepřírozně vystupovat ventilátor z předního krytu. Vím, o čem mluvím, mě se to u prvního modelu samozřejmě povedlo. Když jsem teď možná někoho „vyplašil“, nebojte se. Jde pouze opravdu o čistotu lepení a model považuji za ten nejlepší, ze všech jmenovaných a všem jej doporučuji.

Obrysové tvary a detaily přenechávám větším odborníkům, stejně jako věrnost kamuflaží v návodech (však už to hned, po uveřejnění návodu na webu Eduardů, všichni řešili na nymburském fóru).

Po sestavení modely ze stavebnic všech zmiňovaných firem bez diskuzí představují Fw 190. Proto jsem se snažil méně psát a více fotit – Srovnání si udělejte sami.

No a když to shrnu? Pokud budu chtít rychlovku do vitríny, přidám k Fw 190A-3 a F-8 další, možná trochu konvertovaný model ze stavebnice Tamiya. Od Hasegawy

mám postavenou pouze verzi A-4 a další zatím nijak nevyhledávám. Rozestavený model Dragon ve verzi G-3 s motorem CMK snad někdy dodělám, ale teď zrovna stavím již čtvrtého Eduarda...

Možná někomu nebudou „chutnat“ mé názory a počkají si na recenzi od jiného, více nezávislého zdroje. Já to beru a recenzi si také velmi rád přečtu. Vždyt víc hlav víc ví.

Foto autor

Eduard

Hasegawa

magnet press

AEROMEDIA a.s.

LOTN
LETECKÉ OPRAVOVNÉ TREŇČÍN, a. s.

LETECKÝ DIÁR 2007

Pilotný projekt vydávaný v obmedzenom náklade, s mimoriadnou grafickou úpravou a s lesklou laminovanou obálkou.

Letecký diár je určený všetkým, ktorí sa zaujímajú o svet letectva.

Z obsahu:

- prehľadné kalendáre 2007, 2008 • plánovacie kalendáre - ČR a SR
- štátne sviatky a ostatné sviatky v ČR a SR • týždenné kalendárium, priestor na poznámky
- časové zóny • kalendár AIRAC zmien do AIP • mapy spodného vzdušného priestoru ČR a SR
- letiskové značky • imatrikulačné kódy krajín
- kontakty - dôležité inštitúcie a organizácie a medzinárodné letiská v SR a ČR
- české a slovenské aerokluby • prevodné tabuľky • vybrané WS • slovensko-česko-anglická mutácia

Vydáva Aeromedia, a.s. a Magnet Press, Slovakia s.r.o. v spolupráci s Leteckými opravovňami Trenčín, a. s.

Cena 249,- Sk/Kč (brožované vydanie, laminovaná obálka, 128 strán)
Bezkonkurenčná cena pre predplatiteľov mesačníka L+K 149,- Sk/Kč

v SR
MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s.r.o.
Šustekova 8, 851 04 Bratislava
Tel./fax: +421 2 6720 1951
E-mail: knihy@press.sk
www.press.sk

OBJEDNAVAJTE

v ČR
AEROMEDIA, a.s.
Baranova 38, 130 00 Praha 3
Tel./fax: +420 222 718 814
E-mail: obchod@aeromedia.cz
www.letectvi.cz

Milí příznivci letectva!!!

NÁSTĚNNÝ LETECKÝ KALENDÁŘ

Dopravní letouny na letištích v ČR a SR

Barevné letecké fotografie

(13 stran, 7 listů, formát A2), měsíční řazení,
slovensko-česko-anglická mutace

300,- Kč / 395,- Sk

**Aeromedia a Magnet Press Slovakia
pro Vás opět přinášejí reprezentativní
LETECKÉ KALENDÁŘE 2007**

STOLNÍ LETECKÝ KALENDÁŘ

Barevné fotografie letadel a leteckých produktů
(rozměr cca 297 x 138 mm), týdenní řazení,
česko-slovensko-anglická mutace, spirála

100,- Kč / 125,- Sk

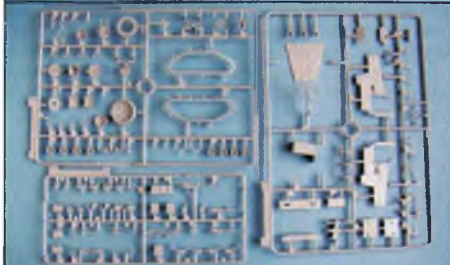
OBJEDNAVEJTE ZÁSADNĚ

v SR
MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s.r.o.
Šustekova 8, 851 04 Bratislava
Tel./fax: +421 2 6720 1951
E-mail: knihy@press.sk
www.press.sk

v ČR
AEROMEDIA, a.s.
Baranova 38, 130 00 Praha 3
Tel./fax: +420 222 718 814
E-mail: obchod@aeromedia.cz
www.letectvi.cz

DRAGON

Jednou z modelářů nejčastěji žádaných stavebnic byl nový americký polopás M2/M3 Halftrack. Stavebnice firmy Tamiya je už poměrně zastaralá, má velmi nemo- delové pásy a součásti podvozku. Letos byla přání modelářů vyslyšena a na typ se vrhly dokonce dvě firmy - Dragon a Trumpeter. Trumpeter zatím pouze anoncoval vydání stavebnice v měřítku 1:16 a několik verzí v pětá- řicetině, Dragon rovnou vydal první stavebnice **M2/M2A1 Halftrack (6329 1:35)**, která se příliš neliší od vozidel M3.

M3 byly používány pěchotou obrněných pěších divízi, M2 především ženijními jednotkami a protitankovými pra- porů. Polopásy M2 se od M3 lišily hlavně velkými bed- namí a držáky, na které se navesovalo vybavení. Nejvíce zvědavosti mezi modeláři vzbuzovalo řešení pásů. Ty ve skutečnosti tvořily pružné gumové pruhy, takže proved- šení prakticky nepřipadá v úvahu. Dragon každý pás vy- lisoval z plastu. Pás je předem vytvarovaný podle pod- vozku, skládá se z vnitřní a vnější poloviny, dělicí rovina vede vodicími zuby, takže nás nečeká pracné zacísto- vání. To je řešení, které asi čekal málokdo. Přední pneu- matiky jsou znázorněny jako zatížené vahou motoru. Zací- stování vás čeká na rámu podvozku, protože dělicí rovina formy nevede na hraně dílu, ale středem. Je to daň za zjednodušení modelářovy práce - část detailů je na rámu nalisována. Ačkoli jsou motorové kryty vylišovány vcelku a zavřené, ve stavebnici najdeme velmi pěkný mo- tor, takže není problém „otvírat“, stačí pár řezu a zeslabit plechy, nebo spolehat na duchapřítomnost některého z výrobců doplňkových sad. Přední část můžeme mít v konfiguraci s navijákem nebo pomocným válcem, podle návodu je to další rozlišovací znak mezi verzemi M2 a M2A1, ale jsou známy fotografie M2 s navijákem. Hlavní rozdíl je v bojovém prostoru, M2A1 má kruhové stříliš- tě

navíc. M2 lyžinu pro pohyb kulometů po celém obvodu bojového prostoru. Na výběr máme z pěti verzí, které zá- roveň hezky pokrývají odlišnosti variant a vybavení. Tři verze jsou v základní olivové (1. obrněná divize v Tunisu s americkými vlajčkami na bocích, dvě vozidla z území USA), jedna dvoubarevná olivově písková 1. obrněné di- vize z Itálie a poslední s bílými poli zimní smytnelné ka- mufláže XX. sboru z Belgie ze začátku roku 1945. Najde se i určitě spousta dalších, stačí si prolistovat základní li- teraturu: „US Halftracks in action“ Steva Zalogy (Con- cord), „M3 Halftrack in action“ Jima Meska (Squadron Signal) nebo M3 Halftrack R. P. Hunnicutta (Presidio press). Krásná stavebnice a hned v závěsu se objeví další verze včetně protitankové a minometné, navíc zakrátko budeme moct srovnávat s novou stavebnicí firmy Trum- peter.

Na nedávno vydaný M4A2 navazuje nová stavebnice **Sherman Mk. III 1:35**, což je v podstatě M4A2 časně pro-

duke. Stavebnice má mnoho společného s předchozí M4A2 Tarawa. Bráno odspoda nalezneme v krabici s označením **6313** pásy typu T54E1 s kovovým ševronem z hmoty Dragon Styrene. Už nejsou baleny okolo kusu kartonu, ale jsou uloženy v menší krabici, takže nehrózí deformace vodicích zubů v místě zlomu okolo kartonu, na které si modeláři stěžovali v případě M4A2 Tarawa. Podvozkové vozíky jsou typu VVSS (ve stavebnici je i po- zdější varianta se zahnutím nahoru) s koly s pěti nebo šesti paprsky, kryt převodovky je třídišný (šroubovaný) na- rozdílný od litého z Tarawského Shermanu, na bocích protiprachové plechy. Poklopy řidiče a radisty/střelce jsou staršího typu zabudované ve vystuplých ochranných krytech se zaoblenými hranami. Věž s kanonem ráže 75 mm má zjednodušený štít kanonu, dělený poklop velitel- ského vjezu a schránku na zadní části věže.

Obtiskový arch obsahuje označení tří vozidel Royal Wilts- hire Yeomanry z roku 1943, všechna kamuflovaná kom- binací polí šede a pískové se žlutými jmrny vozidel na bo- cích (THE OLD BELL, BRAFORD ST MARTIN a CORSTON). V úvahu přicházejí i další schémata, je ale třeba prozkoumat konfiguraci jednotlivých vozidel, zvláště typ pásů. Odvozená verze výborně stavebnice, britofilové na ní už hodně dlouho čekali.

Podobným způsobem je vytvořena stavebnice **Sherman M4A3 (105mm) HVSS (6354 1:35)**, která vychází z před-

chozího přebalu Thunderbolt VII, tentokrát s věží s kano- nem 105 mm používaným hlavně při ostřelování bunkrů a pevností na Siegfriedově linii nebo v Pacifiku, posky- tovaly svým osadkám daleko větší stupeň ochrany než předchozí M7 Priest. Ve stavebnici má věž nový štít, hlav- ěň kanonu (můžeme si vybrat mezi plastovou a sou- struženou), rotor a konstrukci pro zaplachtování. Velmi specificky jsou řešeny pásy T80. Základ tvoří hmota Dra- gon Styrene, do které vlepujeme vodicí zuby (duté) z běž- něho plastu. Obě hmoty jsou navzájem lepitelné, mů- žeme používat běžné lepidlo na plastické modely. Vodorovné trubky podvozku HVSS jsou kovové můžeme do nich přidat kovové pružiny, což zaručí jejich funkčnost, na výběr máme ze dvou typů hnacích kol. Nechybí štítek fotoleptu, na němž jsou přední a boční blatníky a kon- strukce klecí nad světlý. Na výběr máme ze čtyř kamu- fláží, všechny jsou olivové, tři z evropského bojiště (20. obrněný pěší prapor 10. obrněné divize z Německa 1945; 752. tankový prapor Itálie 1945 a 67. obrněný pěší pra- por 13. obrněné divize z Rakouska 1945) a stroj z Okinawy 713. tankového praporu. Ten má podle návodu na- malovanou hvězdu od ruky a bílou barvou namalované útvary na věži, hlavní a korbě. Podle mě zde došlo k zá- měně za vyschlé bahno, které se na fotografiích jeví jako hodně světlé. Oba nové výtečné Shermany bychom do- sud byli schopni postavit pouze mnohonásobnými kom- binacemi stavajících stavebnic a přidáváním odlevaných doplňků, takto je mám přímo v jedné krabici.

Protitankoví bojovníci to na východní frontě nikdy neměli lehké. Pokud se svou zbraní na krátkou vzdálenost ne- trefili, dali si tankisté zaležet, aby je rozválcovali pásy svých tanků pro výstrahu ostatním, na západní frontě je často při vzdávání postřílely tankové posadky. V sadě na- zvané **Eastern front tank hunters (6279 1:35)** nalez-

neme čtyři figury vytvořené ve stylu Generation 2, to znamená s největším možným dosažitelným detailem. Dvě figury odpalují Panzerfaust 60, dvě znázorňují obsluhu Panzerschrecku – střelec a pomocníka. Poprvé je střelec správně znázorněn figurou s nasazenou plynovou maskou a rukavicemi. Raketové palivo Panzerschrecku se zážehlo už uvnitř trubky, takže plamen z odpálené rakety po opuštění odpalovacího zařízení sežehl odkrytý obličej a ruce střelce, bylo tedy v zájmu střelců chránit se. Každá figura se skládá z necelé dvacítky (!) dílů, k tomu je třeba připočítat vybavení a rázem jsme na třiceti dílech na figuru. Řejm střelců na obličej odpalující figury můžeme použít plynovou masku. Panzerschreck je perfektně zpracovaný, díly jsou vylepšeny technologií Slide mold, takže odpalovací zařízení je opravdu roura, ke které přidáme několik fotoleptů včetně popruhu, popisky znázorňují obtisky. Výtečná sada, všechny figury asi nepoužijeme naráz do jedné diorámy, takže se dá koupit dohromady a rozdělit se s kolegou.

Po pětatřicetileté jsem se dočkal i dvaasedmdesátky raritního, ale mezi staviteli Panzerwaffe poměrně známého vozidla **Panzerkampfwagen VI (P)**. V Dragonu vzali

korbu z už vyrobeného Elefanta (jedna z prvních stavebnic 1:72), přidali věž z Tigera a další nový rámeček a získali tak vše potřebné pro stavbu předchůdce „klasického“ Tigera. V krabici s označením **7209 (1:72)** najdeme mimo výlisků lept a obtisky pro vozidlo s označením 003. Pásky byly v prvních stavebnicích tvořeny jednotlivými články a delšími úseky, pružná hmota Dragon styrene ještě v tu dobu nebyla na světě, takže nás čeká trochu piplačka při jejich sestavování. Po stavbě vozidla, jehož byl bojově nasazen pouze jeden kus u 653. s. Pz. Jg. Abteilung, nám zbude poměrně velké množství „odpadu“ – alternativních dílů, které jsou využitelné pro případně

konverze. Při stavbě vás čeká úskalí při odstraňování tažených lan vylišaných na povrchu korby. Vozidlo s označením 003 totiž neslo zimmerit, a pochybuji, že se někomu podaří jej nanést a zároveň lana nepoškodit. Navíc jejich vzhled není nijak ohromující nehledě na problémy při barvení. Stavebnici si asi koupí hlavně ti, kteří chtějí mít kompletní sbírku německých vozidel, nebo je nějak nejší poslední novinky z produkce firmy, například fantastické dvaasedmdesátkové Shermany.

Okamžitě po vydání stavebnice obojživelníka **AAVP7A1** se nedočkaví modeláři začali pít, kdy se objeví atraktivní varianta s přidávným pancéřováním **EAAK**. Ta chvíle právě nastala, v krabici s označením **7233** nalezneme výlisky **AAVP7A1 RAM/RS** s přidávným rámečkem pancéřování **EAAK** (Enhanced Applique Armor Kit, mimochod-

dem produkt izraelských zbrojních firem) v měřítku **1:72**. Tento typ přidávného pancéřování byl poprvé použit během Pouštní bouře, masového rozšíření se dočkal až při operaci **Iraqi freedom**. Mimo plastové díly stavebnice obsahuje fotolept se sítkami a protiskluznými plochami, ohebné pásky z Dragon Styrene a obtiskový arch s označením dvou vozidel z OIF, jednoho Italské a jednoho jihokorejské námořní pěchoty.

Mezi oldtimery a bestsellery z produkce firmy Trimaster patří stavebnice **Me 163**. Mimo Dragonu jí přebaloval před časem i Revell. První, co vás překvapí po otevření krabice s označením **5551**, je dojem, že jsou uvnitř stavebnice dvě. Důvodem jsou dva stejné rámečky s trupy, stavebnice umožňuje rozdělit trup po vnitřní lince a odkrýt motor. Abychom nemuseli bojovat s úbytkem materiálu způsobeným řezem, dostáváme trupy dva. Ráme-

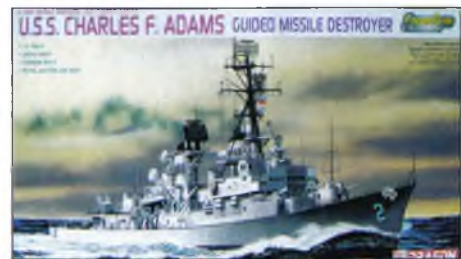

ček s motorem a personálem (původně z typu Bachem 349 Natter) také nebyl součástí „běžné“ stavebnice, takže ačkoli je postavený model docela malý, krabice působí dojmem slušného zaplnění díly. Mimo plastu je její součástí **Me 163B Komet s motorem** v měřítku **1:48** také planžeta s fotolepty a arch obtisků. Vybírat budeme z pěti variant, všechny jsou už poměrně provařené: čtyři kamufláže s lomenými poli dvou odstínů a nastříkanými skvrnami, pátá stroje jednotky

Erprobungskommando 16 v oranžovočervené barvě. Přes svůj věk je stavebnice vynikající, s rytím do hloubky na úrovni nejlepších současných modelů a velmi dobrým lícováním. Forma neutrpěla velkými sériemi vyráběnými v minulosti, nebo je vyčištěná a opravená, protože otřepty nenajdete. Velmi pěkná a kvalitní stavebnice.

Mezi obnovené novinky řady Premium Edition patří stavebnice lodě **U.S.S. Charles F. Adams** měřítku **1:700** (**7059**). Raketový torpédoborec, po kterém byla pojme-

Modelářské barvy a štětce Agama

Kompletní sortiment lihových, akrylových a syntetických barev

Vallejo Revell

Kvalitní štětce

Da Vinci Lukas Sumko

(10/0-0 přírodní i syntetické)

Výtvarné potřeby Pštross

Pštrosova 2; Praha 1

roh Myslíkovy a Pštrosovy ulice

Tel.: 224 931 676, 607 121 151

Příjemná dámská obsluha

specializovaný e-shop pro airbrush

rotschein
AIRBRUSH MODEL SHOP

dvojitinné stříkací pistole od

990,- Kč

www.airbrush-model.cz

nována celá třída plavidel, byl spuštěn na vodu v roce 1959 a jeho činnost skončila v roce 1990. Prošel nasazením s jedinou nehodou, když byl poškozen v řeckou nákladní loď v neapolském přístavu. Stavebnice nabízí několik variant výzbroje lodí této třídy, mimo plavidla US Navy můžeme postavit loď řeckého, německého (třída Lütjens) a australského námořnictva (třída Perth). Součástí stavebnice umožňující stavbu s celým trupem (Full hull) nebo jako plavidlo na hladině (waterline) je velký fotoleptaný arch se zábradlím a radary, obtisky jsou z produkce firmy Cartograph.

Ve větším lodičkářském měřítku 1:350 je stavebnice raketového torpédoborce U.S.S. Momsen DDG-92. Před-

loha stavebnice s označením 1022 pojmenovaná po Viceadmirálovi Charlesi Momsenovi, který proslul záchranou třiatřiceti ponorkových námořníků z potopene ponorky USS Squalus v roce 1939, byla spuštěna na vodu jako šestadvacátá loď třídy IIA Arleigh Burke v roce 2003. Na palubě jako první nese dálkově ovládaný systém, který aktivně vyhledává a zneškodňuje podmořské miny. Pět rámečků stavebnice umožňuje pouze stavbu s plným trupem, vylepšovat můžeme díky příloženému fotoleptu, palubu doplňují vrtulníky Seahawk, k zalidnění můžeme použít fotoleptanou sadu barvených figur z produkce Eduardu.

Sondou do historie americké námořní letecké jednotky VF-103/VFA-103 je dvoustavebnice Memorial Flight Jolly Rogers (4591), obsahující díly ke stavbě dvoumíst-

ných palubních proudových letadel F-14B a F/A-18F amerického námořnictva v měřítku 1:144, jež měla společně to, že nosila na černě natřených SOP „veselého smrtáka“. Znak, který od roku 1943 používaly různé letecké jednotky US Navy, dnes patří VFA-103, jednotce od února 2005 vybavené F/A-18F. Vylisků je v krabičce tolik, že by se nemusely stydět ani stavebnice v měřítku 1:72. Že je forma na F-14 starší lze poznat snad jen na překrytí kabiny a podle o něco širších spar rytých do hloubky. Novější vylisky F/A-18 jsou čisté a opatřeny nejen tenkým rytím do hloubky, ale také tu a tam řadami nýtů, což je samozřejmě spíše záležitostí módní či estetickou než modelovou, neboť v měřítku by určitě vidět nebyly

EDUARD

Albatros D.V v měřítku 1:72 už výrobce vydal jako klasicou stavebnici, coby Profipack i v sérii Dual Combo, a tak když chtěli Eduard kvalitní vylisky znovu „otociť“, vzpomněli si na klasicke „pytlíkače“ z dávné minulosti. Novinka se objevila na setkání E-day, ale lze ji za hubičku koupit i dnes. Obsahuje rámeček s provedenými vylisky z okrového plastiku, aršík obtisků a dvoustranový návod s barevnou kres-

bou stroje, který si můžeme postavit. Je to pestrobarevný (červenomodrý trup) Albatros svobodného pána Olivera Beaulieu-Marconaye, který šel nejprve ve slépěch svého otce a sloužil u pruského jezdecka a teprve roce 1917 začal létat u Jasta 15. Když dvacetiletý na zranění utřena ve Fokkeru D.VII u Jasta 19 koncem října 1918 zemřel, měl na svém kontě 25 sestřelů a byl nejmladším nositelem vyznamenání Pour le Merite (Blue Max). Po pilotovi byl v roce 1934 pojmenován Ju 52ge (D-AMIT) společností Lufthansa.

Minule jsem sliboval stavebnice letadel v měřítku 1:72 s kamuflážemi z filmu Flyboys (Rytíři nebes) a už jsou na trhu. Fokker Dr.I (2103), jehož vylisky tak prošly už ne-

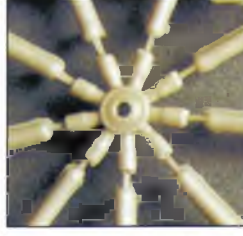

vimkolikátou rein-karnací, je na barevném schématu představen se zkříženými šavlemi ve znaku na trupu jako jeden z mnoha červených „Drajkedřů“ v tomto filmu. Druhou možností je

snad jediný jinobarevný, totiž černý Fokker, s černým orlem ve znaku, na kterém ve filmu létal hlavní padouch. Zatímco Fokker je už dobře známý (tím nerikám, že špatný), druhá „filmová“ krabička obsahuje úplnou novinku, vylisky Nieuportu 17 (2104). Je celkem jisté, že le-

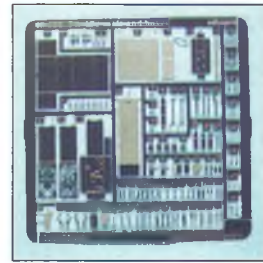

tdadlo bude zanedlouho i v jiné verzi, či spíše verzích. Výrobce stihl stavebnici zhotovit za půl roku a tím překonal sám sebe, nicméně na kvalitě vylisků to není znát (podle mého, stouuralové mne jistě opraví). Stavebnice obsahuje ve dvou rámečcích 42

dílů, zvlášť jsou přibalené dva větrné štítky. Vylisky se zdají být velmi čisté a věrně zachycují podobu letadla, a tak se máme na co těšit. Filmová stavebnice nabízí bez jakéhokoliv popisu čtyři podoby letadla, z nichž dvě jsou filmovým strojem značně podobná a vůči zbývajícím mám výhrady, jež jsem uvedl v hodnocení čtvrtkové stavebnice stejného typu. Ani jedno schéma z obou stavebnic sice není historicky věrné, nicméně spojit stavebnice s filmem nadále považuji za dobrý nápad, který třeba přiláká k modelářině další zájemce.

Podle názvu obsahují tři sady leptaných plechových doplňků díly k vylepšení stavebnice Fw 190A-8 v měřítku 1:48 firmy Eduard, ale už v první to není úplně pravda. Pod názvem Tools and boxes (48555) totiž nabízí díly k sestavení několikapatrové plechové krabice na nářadí a ve značném množství i do ní patřící titěrný „vercajk“.

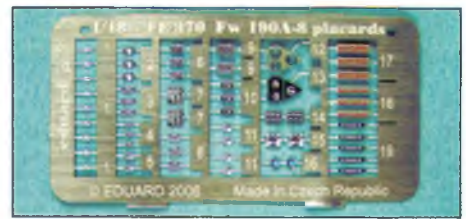

Užitečnou drobnost jistě ocení stavitelé diorám, kteří dosud podobné doplňky zhotovovali svépomocí. A protože zda jsou klíče a jiné pomůcky použitelné jen pro Focke-Wulfy dokáží asi rozpoznat jen měřtkoví mechanici (a ústovní brzdafi), klidně můžeme sadu

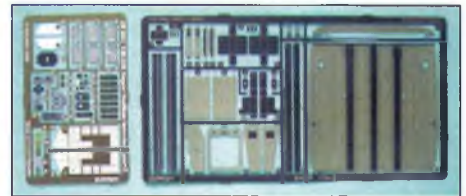
použít i u modelů jiných letadel. Ostatně je docela možné, že na to přijde i výrobce a bude stejnou bednu s nářadím nabízet pro Arado, Bucker, Dornier, Erla... Se sadami

48556 a FE370 je to už jiné. Větší, s lakonickým titulem Fw 190A-8, umožňuje vylepšovat interiér modelu, podvozkové šachty i pohonnou jednotku. Obsahuje totiž díly

na lafetu zbraní, prvky konstrukce trupu, žaluzie na boky přídě, zakončení výfuků, rozvody, kryty a pásnice do motoru, bočnice podvozkových šachet, různé kryty, hadičky, tyčky a detaily zbraní, závěsníků i třeba překrytu pilotního prostoru. Drobná, zato barvená sada Placards obsahuje desítky drobným písmem potíštěných výrobních štítků a výstražných tabulek, jež užijeme právě jen při stavbě „A-8“. Velmi bohatě jsou také tři sady plechů pro vrtulník CH-53E Super Stallion v měřítku 1:48. K obohacení interiéru poslouží 49364 interior, poskytující na čtyřech

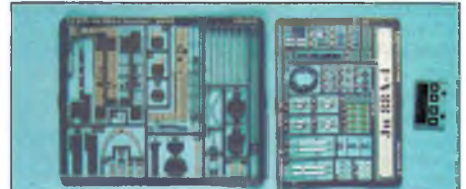

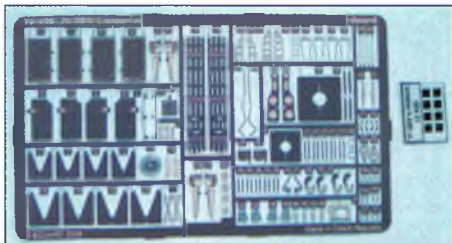
štítcích plechové ovládací panely různých přístrojů v trupu, podlahu, v barvě palubní desky s krytem, boční pulty a další detaily do pilotního prostoru, opěrky hlav a poutací pásy na sedadla osádky, díly vykloněné zadní rampy a skoro cele palubní kulometry i se zásobníky a nábojovými pásy. Sadu vnějších dílů (48542 exterior) pou-

žijeme při stavbě podvozkových šachet, při vylepšování hlav obou rotorů, k doplnění krytek, vik, držáků, mřížek, sítěk, antén, vzpěr, výztuh, stupáčků, antén či stěračů, ale obsahují také rozměrné „struhadlovité“ kryty motorů. Třesničkou pak je souprava 49026 cargo seatbelts s barvenými popruhy závěsu lavic v nákladním prostoru.

Díky dvěma bohatým sadám plechů můžeme přestavět interiér (73275) a vylepšit vnitřek modelu Ju 88A-4 v mě-

řítku **1:72** ze stavebnice Hasegawa. Název první sady se třemi štítky je dostatečně výmluvný, proto jen shrnu: sedadly s pásy, vnitřní konstrukce přidě trupu, zbraně se zásobníky, palubní deska a boční pulty s táhly a ovladači, zaměřovače a detaily prostoru střelců. Jeden štítek a círou fólií s číselníky přístrojů skýtá sada **72459 exterior**. Naleznete v ní „sluníčko“ antény radiokompasu, přístroje a závěsná oka na kryty motorů a opět mřížky, držáky, podpěry, trubicky, hadičky, deklly, závěsy a táhla, bez nichž nevypadá model dostatečně živě. Nechybějí ani perforované brzdící štíty, stabilizátory pumpy (včetně přípravků pro jejich bezchybné usazení), kryt reflektoru a další vymoženosti.

V produkci Eduardu je znát stále větší obliba staronového bojovkařského měřítka 1:48, tento měsíc se v řadě objevují dva BigEdy určené pro stavebnice firmy Tamiya. **BIG 2804** určený pro **M4 Sherman** firmy Tamiya v mě-

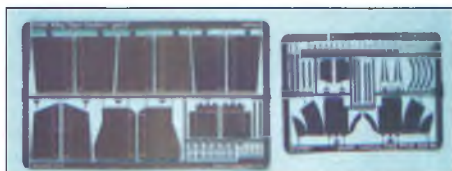

řítku **1:48** obsahuje velkou „běžnou“ sadu, blatníky a protiprachové plachy na korbu, které nejsou narozdíl od pětaticítky součástí stavebnice, masky pro ulehčení barvení kol a soustruženou hlavěň.

Podobnou naplní má BigEd **BIG 2803** vylepšující **Pz.IV Ausf. J** stejné firmy ve stejném měřítku 1:48. Velmi roz-

sahlé fotolepty nabízí možnost vylepšit stavebnici ze základní sady, přidat zimmerit, který na sobě nesly mnoha vozidla časné produkce a přidat předavne pancéřování Schurzen s velmi modelově vypadajícími tenkými držáky, opět jsou samozřejmostí masky na kola ze žluté pasky Kabuki. Velmi podobný rozsah mají tři sady určené pro novou stavebnici King Tigera střední produkce neboli s tzv. věží Henschel. Sada **28048** obsahuje díly pro vylepšení povrchu včetně držáků nařadí, sítě na ventilátory a výdechy od motoru, nechybí ani zadní blatníky. Ty jsou také součástí sady **28059**, která mimo nich obsahuje boční a přední plechy. Mezi nejtěžší činnosti asi bude pat-

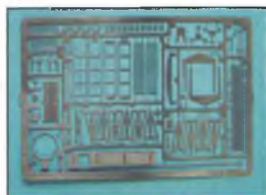
řit vytvarování předních zaoblených částí, díky tomu, že máme **blatníky** kompletní, můžeme je pěkně deformovat a prostřílet, případně některou část odstranit. Poslední sada pro tento typ obsahuje zimmerit s horizontálně orientovanými linkami a má označení **28058**. Oceňuji nápad s vyřiznutým „okénkem“ v bočním pancíři na

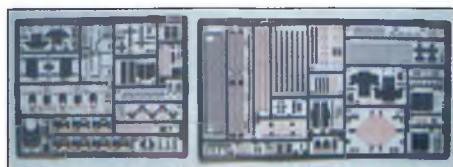
věži, jaký měla vozidla s.Pz.Abt. 505 s kresbou útočícího rytíře na ploše bez zimmeritu. Pokud budete stavět vozidlo jiné jednotky, stačí do otvoru vlepít obdelník s zimmeritem. Zajímavé jsou sady určené pro **Sherman**, mezi dobré nápady patří **konstrukce pro umístění pyltu s pískem**, která se skrývá po označení **28060**. Některé dlouhé díly by místo ohybání bylo možná jednodušší uříznout z plastových profilů Evergreen, pylt můžeme vyrobit z Milliputu nebo jiného dvousložkového tmelu. Pěkně, ale určene spíše pro modeláře, kteří už mají s fotolepty něco za sebou a mají dobrou ohybačku leptů. Základní sadu na typ **M4A3** s věží s kanonem **76 mm** najdeme pod označením **28062**, od ostatních sad určených pro stejný

typ se příliš neliší, základní stavebnice Hobby Boss je slušná, la zkušenější modelaři jistě udělají některé úpravy. Nezapomeňte, že Shermany s kanonem 76 mm se objevily až po vylodění při přípravách operace Cobra, takže dioráma z D-day s tímto tankem by sice bylo hezké, ale sci-fi. Došlo i na novou čtvrtku **KV-1** firmy Tamiya, doplnková sada má označení **28051**, a díky ní vylepšíme

většinu povrchových detailů. Nechybí poměrně složité konstruované síť nad vstupy vzduchu, panty, závěsy blatníků, přidavný čelní pancíř a další detaily. Firma Bronco models vydala fanouškovy spojenečných obrněných sil dlouho očekávanou novinku, tank **A-34 Comet**. Ačkoli patří mezi velmi dobře, vždy je co vylepšovat, takže Eduard vydal sadu se základními díly po označení **35919 A-34 Comet**. Ti, kteří,

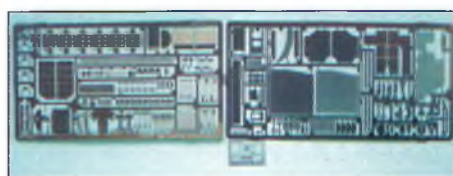
kteří budou chtít jít ještě dál a otvírat určité využijí **nářadové skříňky** na **A-34 Comet**, které v eduardním katalogu mají označení **35945**. Nekončí ani řada podlahových plechů, novinko je sada s archem americkým plechem s diagonálním vzorem používaným (nejen) na US vozidlech vyrobených v letech 1939-51. Má označení **35947**.

Už před časem Tamiya vydala přebal své starší stavebnice **M2A2 Bradley** s doplněnými díly. Americké ozbrojené síly milují zkratky – doplněné díly byly vyvinuty pro OIF, vozidlo je v konfiguraci ODS a součástí eduardské sady **35920** jsou mimo jiné detaily (celkem tři velké planžety - držáky nařadí, mřížky, zámky, ústová brzda kanonu, panty) také panely CIP.

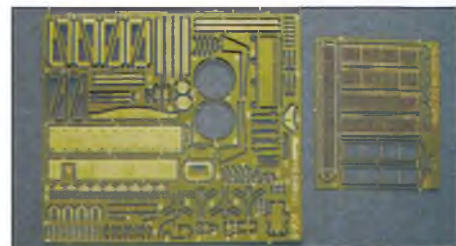

Už před časem Tamiya vydala přebal své starší stavebnice **M2A2 Bradley** s doplněnými díly. Americké ozbrojené síly milují zkratky – doplněné díly byly vyvinuty pro OIF, vozidlo je v konfiguraci ODS a součástí eduardské sady **35920** jsou mimo jiné detaily (celkem tři velké planžety - držáky nařadí, mřížky, zámky, ústová brzda kanonu, panty) také panely CIP.

HAULER

Díky své výrobní pružnosti a možnosti kombinovat leptané díly s odlévanými si firma na čtvrtkovém trhu vybudoval dobré postavení a při výrobě neustále drží časový náskok před svými většími konkurenty. Jak jsem si všiml, většina našich a zahraničních recenzentů se před stavbou nové čtvrtky nejdříve podívá, co na ní vyrábí Hauler. Tamiya po **T-34/76** vyrobila další stavebnici ruského vozidla **KV-1**, Hauler prakticky zároveň vydal sadu **HLX 48133** určenou pro tuto stavebnici, která obsahuje to nej-

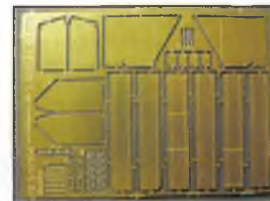
nutnější pro vylepšení stavebnice. Nemusí se skoro nic řezat, stačí jen lepit. Mimo základní sad se ve výrobním programu objevila konverzní sada na německo KV-1, motor, blatníky a oblé bedny.

Tři sady jsou určeny pro nový **T-34/85** firmy Hobby Boss. Oproti očekávání není hlavní součástí základní sady **HLX 48153** síť nad žaluzie, ta je už ve stavebnici a je zaiso-

vána do plastového dílu - hezká inovace firmy Hobby Boss. Na planžetách tak zbylo dost místa na rozložení krabice na nařadí,

kteře zohledňují možnosti většiny modelářů - jejich plochy jsou navrženy tak, abychom vždy ohybali krátkou stranu a lepili dlouhou. Více řezání bude potřeba pro instalování sady **HLX 48154**, která obsahuje **blatníky** pro stejný typ. Vzhled leptaného dílu v porovnání s plastovým dílem vítězí rozdílem třídy, sadu určitě doporučuji. Pokud chcete vylepšovat jen málo a na větší sadu se necítíte, případně chcete za doplnky ušetřit, můžete použít sadu **HLX 48148**, která obsahuje samo-

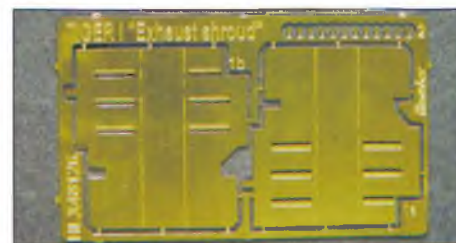

statně **mřížky k výdechům T-34/85**. Stejná partie na stavebnici King Tigera firmy Tamiya volá po vylepšení ještě více, vzhledu vylepší sada **HLX 48139 krycí sítky na motorový prostor King Tigera**. Podobně jednoduše je kon-

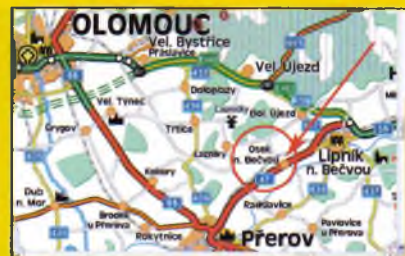
cipována sada **HLX 48126 s kryty výfuků** velmi specifického tvaru určená pro **Tiger I Afrikakorps**. Velmi

Velmi specifického tvaru určená pro **Tiger I Afrikakorps**. Velmi

VÁLKA.CZ

obchod.valka.cz vás zve do nově otevřené prodejny
v Oseku nad Bečvou
na hlavní trase E47 mezi Přerovem a Ostravou.

Najdete u nás knihy Villalba Aircraft modelling step by step Vol.1 a Vol.2

Pracovní stůl s lupou a diodovými světly

**a dalších více než 5000 položek
modelářského sortimentu.**

Bezproblémové parkování přímo před prodejnou

Otevřeno: Po-Pa 9.00-18.00; So 9.00-14.00

Navštivte naši prodejnu obchod.valka.cz Osek nad Bečvou 109

Barvy

Gunze Sangyo a Tamiya (kompletní sortiment akrylů i syntetických emailů)

Literatura

Concord, Militaria, J. J. Fedorowicz, Nuts and Bolts a mnoho dalších... včetně titulů nenabízených v internetovém obchodě

Galileo Publishing, Model Art, Sunday Art a mnoho dalších...

Doplňky

Lion Roar, Voyager, Cavalier, Armourscale, Bison Decals a mnoho dalších...

Stavebnice

ICM, UM, Skif, Kangnam, Fujimi, Aii a mnoho dalších...

včetně titulů nenabízených v internetovém obchodě

Rarity a oldies

Airfix, Frog, Matchbox, Revell, Heller, Hasegawa a mnoho dalších...

Výrobky více než 150 nabízených firem si můžete také objednat v internetovém obchodě nebo e-mailem: obchod@valka.cz nebo faxem 581 211 051

internetový obchod <http://obchod.valka.cz>

Kalendář akcí

Královéhradecký klub KPM 173 pořádá v prostorách gymnázia J. K. Tyla na Tylově nábřeží v Hradci Králové 27. ledna 2007 III. ročník soutěže Hradecký lev.

Podrobné informace a propozice na <http://www.kpm173.hk.cz/>

Kontakt: e-mail: kpm.173@seznam.cz nebo p. Junek tel: 602239500

KPM Malacky Vás pozývá 24.02.2007 na sůtažnou výstavu plastických modelů Plastik

Shock 07, která se uskutoční v priestoroch posádkovej ubytovne na Stúrovej ulici č. 144 v Malackách. 11 kategórií, Memorial Grahama Wardela (letadla v britskom markingu), pohár Veliteľa VÚ 1201

Kontakty: Ing. Oto Vajs tel.: 00421 0904 604481, vajsoto@zoznam.sk; Erik Mangera tel.: 00421 0905 219 899, e-mail: mangi@mail.t-com.sk

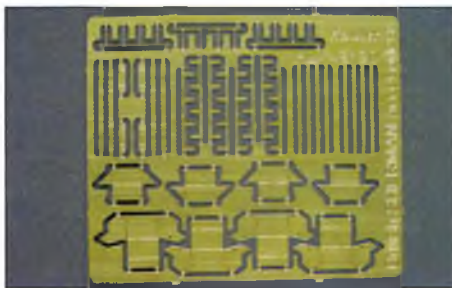
Plastik Model Klub 95 Děčín – Ústí nad Labem pořádá v sobotu 9. prosince 2006 v Ústí nad Labem na zámku Trmice Memoriál Jaroslava Urbance a finále CMK ligy 2006.

Bodování porovnávacím systémem (zkrácená pravidla) komisí modelářů. Kategorie: letadla

1:48, 1:72, technika 135a 1:48, 1:72, Standard kit (letadla a technika), žákovské kategorie (letadla a technika); speciální klubové ceny: Nejlepší letadlo čs. pilotů; sov./ruské letadlo; vrtulník; bojovka 1:48; železniční technika; dioráma bojovka 1:35, 1/48 a menší; cena seniorů; nejlepší model letadla (memoriálu Jaroslava Urbance) Kontakt: <http://web.quick.cz/pmk95>, josef.maier@thmu.cz; j.buzovsky@seznam.cz

KPM Alca při ZŠ Sázava pořádá 30.června 2007 veřejnou modelářskou soutěž dětských a juniorských kategorií na základní škole v Sázavě.

Info: MUDr.Josef Šimon tel.: 603 832 370

univerzální je sada **HLX 48130** s doplňky pro **britské Shermany**. Obsahuje především konzoly na čelní pancíř typickou pro britské Shermany (nejen Firefly) a schránky na zadní pancíř spodní části korby. Tyto díly nejsou sou-

částí stavebnice, takže pro toho, kdo chce mít přesný model britského Shermanu, je jejich nákup nutností. Výborným nápadem je odlévání sady **HLX 48158**, která obsahuje jediný díl dveří určený pro **Volkswagen Type 82E** firmy **Tamiya**. Kdo se (stejně jako já) pokoušel vyříznout

a tím otevřít bez poškození karosérie dveře na některé ze čtvrtkových stavebnic osobáků, určitě nový doplněk ocení. Je to totiž velmi delikátní práce, kterou se propo-

druhé velmi rád vyhnu. V sadách měřítku velmi chybí kvalitně zhotovené německé ruční protitankové zbraně, proto Hauler vyrobil dvě sady, které obsahují 6x **Panzerfaust (HLX 48146)** a 3x **Panzererschreck (HLX 48145)**. Obě sady jsou výtečně zpra-

covány, zbraně mají odvrátané výstupní otvory raketového plamenu, Panzererschreck má navíc leptanou planžetu obsahující štít zbraně, věnec k výstupnímu otvoru a spoušť. Obě sady tvoří základ konverze německého protitankového vozidla Panzerjäger Bren 731(e) vzniklého na ukořistených podvozcích Brencarrieru, která je rovněž ve výrobním programu Haulera.

HIPO

Novinkou firmy je v měřítku **1:48** sada odlítků **British refueling set (AC407)**, tedy souprava na doplňování paliva letadel z první světové války. Je to vlastně sud s ruční pumpou a stočenou hadicí, který na dvou loukořových kolech tahal „palivový důstojník“ od letadla k letadlu.

HR MODEL

Další z mnoha variací na téma Avro 504 v měřítku **1:72** obsahuje krabička s označením **Avro 552 Twin float (7364)**. Jak se z poměrně podrobné zmínky o předložce

v návodu dočteme, bylo jeden z nejpřestavovanějších strojů, který začínal jako pozemní, nacas se stal plovákovým a skončil jako autogyra. Ke stavbě prototypu, který je v návodu zmíněn jako Avro 552A, máme k dispozici několik samostatně odlitých dílů a „placicky“ se spoustou detailů, navíc i štítek leptů (palubní desky, zaměřovače, pásy...) a kousek čiré fólie s císelnicí přístrojů. Tím trochu vybočuje z běžného standardu odlévání stavebnic ostatních výrobců, ale i tak nás čeká nějaké to broušení a opravování. Ovšem kdo chce mít například kolekci různých verzí či prototypů, ten se sotva kdy dočká plastické stavebnice, a tak odlévání dílů přijme s povděkem.

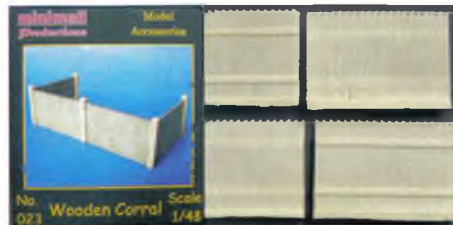
KPM BRATISLAVA

Poslední novinkou je ručně vyráběná b'letištní panelová plocha. Hranice mezi panely a praskliny jsou ručně vyryty, výhodou je tenkost a rovnost materiálu, takže nebude zvedat náš model letadla na podložce.

MINIMALI PRODUCTIONS

Poslední novinky jsou mixem určeným pro diorámy v měřítkách **1:48** a **1:72**. Všechny jsou odlity z polyuretanu s pěkně odlišnými povrchy různých materiálů. Léta dřevěného plotu si rozhodně nespolejte se strukturou kamenné zdi, což někdy bývá problémem některých zahradních výrobců **Dřevěná ohrada 023 1:48**

Dřevěná ohrada s vraty 024 1:72

Dřevěný plot s kamennou podezdívkou 025 1:72
Studna s rumpálem 026 1:48

Kvalita odliší je výborná, náročností jsou vhodné i pro začátečníky.

MPO

Až doposud MPO vyrábělo doplňky hlavně pro čítatele diorám s bojovou technikou, nyní začíná nabízet doplňky i pro letadylkáře. První dvě sady pro ně určeny jsou letištní plochy v obou hlavních měřítkách. Dají se použít do diorám od třicátých let do současnosti, nebo jen jako atraktivní podložka pod „holy“ model. Obě sady **Betonová letištní plocha 1:48 48001** (283 x 173 mm)

Letištní plocha 1:72 72003 (252 x 131mm) mají pěkně ztvárněný povrch i s nepravidelnostmi „vzniklymi v betonárně“, komu se budou zdát příliš výrazné, může je snadno zjemnit přetřením hustším matným lakem. Tím se zároveň budou snadněji barvit, barvy budou méně vsákat do povrchu.

Mimo to dosla na několik dalších podložek pod bojovkové diorámy. Běžnou klasikou je **Městské dláždění široká ulice rovná 35011 1:35** (312 x 204 mm)

Oživením s trochu náročnějším barvením je **Městské dláždění - rovná ulice s kolejemi 35012 1:35** (311 x 208 mm), na koleje je nejlepší použít obyčejnou tuhu a trochu přeleštit. Je překvapivé, jak realistický výsledek se dá takto jednoduše dosáhnout.

Oblouková klenutá cesta 35013 1:35 (150x 180 mm) tu už jednou byla, tentokrát je ale vylepšena, protože oba konce kopírují tvar dláždění, takže se dá na sebe bez většího rytí a tmelení napojit několik stejných dílů.

Blue Max

Tel: 244 400 046
GSM: 739 517 848

U krčské vodárny 63
Praha 4

Metro Budějovická

dva okrové paneláky za Poliklinikou

Prodejní doba

Po/Pá- 10.00-19.00 hod.

So- 10.00-15.00 hod.

Přijďte se podívat!

Desítky nových knih a časopisů

Blíže informace na

www.bluemax.cz

Lupa
Modelcraft
1975 Kč

s kruhovou
zářivkou
„denní světlo“

AFV Club
Sturmiger 1:35 845 Kč

Best Value
Sturmiger 1:48 (AFV
Club + konverze + lepty) 1095 Kč

Arado 234/ V-1 Mistel
5 1:48 (Dragon + odle-
vaná V-1) 1095 Kč

Fonderie Miniature
Henschel Hs 126
1:48 1545 Kč

Trumpeter
kolejnice 1:35

Blast a Azimut
doplňkové sady k Char B.1bis 1:35
4 odlišné sady včetně německé plamenometne

Legend
M31 1:35 (konverze
pro M³ Lee Aca-
demy) 1245 Kč

Pacific Coast Models
Macchi 202 1:32
1799 Kč
Macchi 200

History File
FAMO 355 Kč

TMA
Air
magazine 34 195 Kč
GC 1/145 395 Kč

Letecká bitva o Anglii 2
395 Kč

Křídla Francie 4 395 Kč

Kit Figuren 6/2006 195 Kč

Vehicules Militaires 11 165 Kč
Military Armor 45 165 Kč

V sobotu 9.12. proběhne v prodejně Blue Max
modelářská soutěž klubu Dum Dum.

Kategorie: figurky, busty, jakákoliv dioráma,
dětská kategorie...

Přejímka modelů - průběžně v obchodě Blue Max,
v sobotu od 8.00 do 10.00 hod
Vyhlášení výsledku 14.00 hod.
Obchod bude otevřen od 8.00 hod
Hodnotné ceny!

OKIT

To bylo slávy, když před
léty vydal Aeroteam sta-
vebnici vrtulníku Mi-2
v měřítku 1:72! A zdá se,
že forma má ještě dlouhý
život před sebou. Vsadím
se totiž, že pod novou

značku se ve velkých krabicích s názvy **Mil Mi-2 Hoplite Warsaw Pact & Air Force (72300)** a **Post Cold War & Exotic Scheme (72301)** objeví podle mne stará stavebnice s novými ob-
tisky. Zatím jsem viděli jen obaly, a tak se můžeme jen domýšlet. Doufáme, že časem k nám dorazí i celé stavebnice.

PLUSMODEL

Doposud hlavně mezi staviteli papírových modelů popu-
lární firma Fiba Model zabývající se výrobou laserem vy-
řezávaných doplňků navázala kvůli lepšímu proniknutí na
plastikářský trh spoluprací s jihočeským Plusmodelem,
jejímž výsledkem je řada doplňků v nejrozšířenějších
plastikářských měřítkách. Mimo listů se teď objevují **Dře-
věné bedny 2. typ (261 1:35)**, malé krabičky najdem

šest kusů ministavebnic dřevěných beden vypálených do
tenké balzové destičky. Práce s nimi je náročná spíše na
trpělivost, než na nějaký speciální modelářský um.

Další z kompletních odlévaných stavebnic zajímavých

vozidel, které vydává
Plusmodel, je Kfz. 1
German light car
(208 1:35). Je odvo-
zena od dřívě vyda-
ného radiovozu Kfz.2

Stoewer, rozložení dílů je velmi podobné. Celkem jich je
89, malý fotolept a obtiskový arch s označením pro dvě
vozidla. Odlitky jsou prvotřídní kvality zcela bez bublin,
deformovaných dílů nebo stop po vytržení formy, při za-
čišťování je třeba být velmi opatrný zvláště v případě
velmi tenkých a jemných dílů podvozku. Vzhledem k po-
věsti Plusmodelu a ohlasům na kvalitu stavebnice rádiem
vybaveného předchůdce se dá předpokládat, že stavba
nebude problematická, stavebnice se dá s klidným svě-
domím doporučit jako první celorezínak. Na výběr máme
ze dvou zbarvení: vozidlo 21. Pz. divize Afrikakorps z Trí-
polisu 1943 (můžeme se vyřadit na pískové barvě s pro-
svítajícím podkladem tankové sedě) nebo vůz z německé
území patřící 502. schwere Pz.Abtteilung na podzim
1944 s tmavým zakladem (podle návodu Tanková sedá,
ale koncem roku 1944 bych si spíše tipnul Evropskou žltou)
překrytým nepravidelnými pruhy smytlé bílé ka-
mufláže.

Jedním z velmi pěkných doplňků, kterými nás Plusmodel

CITY LAMP

QUICKBOOST

Už jsme si zvykli, že firma přesně vystihne hlavní slabinu
stavebnice jakéhokoliv výrobce a nabídne, jak ji odstra-
nit. Nepřekvapí proto, že také dnešní odlévané novinky
jsou z tohoto soudku. Dvě sady obsahují motory, dvě vy-
fuky a dvě - nic, přesněji řečeno otvory. Začneme tím po-
sledním, protože napad prodávat díry mi připomína starý
forek s nákupem bublinek do vodováhy. Ovšem tentokrát
nejde o vtipek, ale o odlitky otvorů pro vypadávání na-
bojnic (48074 a 48074 Empty Shell Case Chute), které
na mnoha modelech
buď chybí, jsou jen
naznačené rytím, při-
padně jimi vidíme do
vnitřku křídla. Pokud
stavíte modely Spit-
firu Mk.Vb nebo Ix

v měřítku 1:48 a máte zmíněné doplňky, už se tím nemusíte trápit. Stačí „obalene díry“ nalepit pod otvory v křídle a model vypadá o poznání lépe.

Klasickými doplňky pak jsou odlišné pohonné jednotky pro modely letadel **PBY-1 až 5 Catalina (72056)** a **S2F-1**

Tracker (72059) v měřítku 1:72, respektive výfuky s „otevřenými konci“ pro **Hawkery Typhoon (72062)** a **Tempest (72063)**.

SPECIAL HOBBY

Brewster Buffalo je sice poměrně malé letadlo, ale když se **F2A-2** převede do měřítká 1:32, je to pěkný macek.

Minule jsme se zmínili o zkusebních vylisčích stavebnice **32010** a nyní už můžeme prozradit víc. S dodatkem **Yellow**

wings je stavebnice nabízena ve velké krabici s vcelku povedenou kresbou. Základem stavebnice je devět rámečků s povedeně vypadajícími šedými plastovými díly rytými do hloubky, rámeček tenkých čírych součástek,

štítek leptý (palubní deska, pasy, zavěsníky a několik dalších) a saček s polyuretanovými odlišky (střed motoru, výfukové potrubí, zásobníky zbraní, chladiče, lapace, pedály a detaily vybavení kabiny). Schemata zbarvení představují – v souladu s názvem stavebnice – letadla křídly nastříkanými sytou žlutou. První z nich, letoun jednotky VF-2 operující v roce 1940 z paluby USS Lexington má ještě citrónově žluté ocasní plochy a červený kryt motoru, zatímco Buffalo jednotky VF-3 z paluby USS Saratoga měla ocasní plochy bílé a ve stejné barvě i vršek krytu motoru. Stroje měly ještě další „ozdobu“ v podobě šikmých pruhů na horní straně křídla (oba) a kolem trupu za kabinou (první z nich), ale k jejich napodobení jsou mezi obtisky jen tenké černé lemovací linky.

STEVA/JADAR

Snad každý výrobce označuje odstíny modelářských barev vlastními kódy, firmy vznikají a zanikají a je v tom trochu zmatek, zvláště když potřebujeme nějaký konkrétní odstín barvy od výrobce, na jehož produkty nejsme zvyklí, nebo když jsou ve stavebnici odstíny uvedeny jen císelným kódem. Jakými „převodním standardem“ se staly barvy Humbrol, jejichž výrobce před lety asi jako první nabídl „autentické odstíny“ a ucelený systém ozna-

cování barev. Proto se český prodejce barev spojil s polským kolegou a společně vydali užitečnou pomůcku, **převodník barev**. Základní šesta stupnice uvádí čísla a názvy barev používané firmou Humbrol (s mezerami od 1 do 250) a k nim jsou v modrém mezikruží často doplněny i jejich ekvivalenty podle americké normy Federal Standard. Když si šedý ukazatel s šipkou nastavíme proti názvu barvy firmy Humbrol, v barevném okénku se objeví, jakou můžeme použít barvu od jiného výrobce – Gunze Hobby Color a Model Color, Model Master Namel a Acrylic, Tamiya, Patra, Vallejo, Agama a Revell. Zjistíme tak například, že Trainer Yellow (Humbrol 24) má jen Vallejo pod číslem 953, nebo že dělovinu si můžeme vybrat z osmi odstínů šesti výrobců.

VALOM

Valom se zaměřuje plánovitě na okrajovější, ale dostatečně zajímavé typy, takže došlo na přímého předchůdce slavného SBD Dauntless. Ten, ačkoli byl zkonstruován a vyroben firmou Douglas, má kořeny v typu BT-1 vyrobeném firmou Northrop, která byla firmou Douglas převzata. BT-1 používaly dvě letky na letadlových lodích Yorktown a Enterprise, ve srovnání s dvoupláštními Helldivery a Vindicatory ale nebyly příliš oblíbené. Firma Douglas typ přepracovala do podoby prototypu XBT-2, který se stal základem pro sériový SBD-1. Stavebnice zajímavého typu **Northrop BT-1** v měřítku 1:72 má označení **72016**, obsahuje pěkně zpracované vylisky, na kte-

rych je znát pokrok dosažený v porovnání s předchozími stavebnicemi. Díly jsou ryte o mnoho jemněji než Devastator s povrchem vyčiděným do vysokého stupně lesku. Vtazeninu jsem našel jedinou na přepažce u opěrky hlavy pilota. Překryt kabiny si můžeme vybrat podle vkusu každého soudruha, protože obsah krabice nabízí jak klasický strýkaný, tak podtlakové tvařené z fólie pro ty, kteří chtějí udělat kabinu otevřenou. Odlišky jsou samozřejmostí a na velmi slušné úrovni, velikou pochvalu dostávají perforované fotoleptané klapky, které dovolily zcela vypustit plastovou alternativu – v křídle jsou na ně připraveny výřezy. Fotolepty jsou ze silnějšího plechu, než na jaký jsem zvyklí od našich výrobců, takže reliéfy a zebra jsou o hodně výraznější, což je ku prospěchu jejich vzhledu. Na výběr máme ze dvou kanarků – strojí v amerických předválečných námořních antikamuflážích z obou letadlových lodí. Je vidět, že oproti předchozí podobné stavebnici Devastatoru Valom udělal kvalitativní skok. Modeláři, který zvládl základy práce se shrnutými výrobky, můžu stavebnici doporučit.

R. V. RESIN

Další v řadě publikací s nýtovacími výkresy zaměřenými vždy na jeden typ letadla je dvojice rozdělená podle měřítka zabývající se variantami **Focke Wulf Fw 190 / Ta 152 a Ta 153**.

Vykresy v měřítku 1:72 (72-3; 88 stran) a 1:48 (48-1; 208 stran) s nepostradatelnými nýty znázorňují kompletní vývoj letadla od prototypu Fw 190V1 přes verze A-0 až A-9, dvoumístnou variantu, bitevní „Efka“ a „Gecka“, dlouhonosé „Dory“, a prototypové varianty série C-0, závěr patří Ta 152 a Ta 153. Samozřejmostí jsou výkresy různých typů vyzbroje a výstroje, podoby palubní desky, vrtule, řezy a „rentgeny“. Velkým překvapením pro mě je výkres na Fw 190 s naroubovaným sovětským motorem M-82 a různé prototypy, o jejichž existenci jsem doposud neměl tušení. V publikacích naleznete jak podklady pro vylepšení mainstreamových modelů hlavních výrobců (zvláště pak poslední dobou velmi oblíbené nýty), tak inspiraci pro konverze na různé okrajové a prototypové varianty. Dvoustrany výkresů se dají snadno vyjmout a používat při modelářské činnosti, protože je drží pohromadě pouze plastové vázací svorky na hřbet, na kopírování pro kamaráda ale raději zapomeňte, z jemných nýtových řad by nic nezbylo.

MBI

Heinkel He 162 Spatz (Volskjäger)
M. Balous, M. Bílý

V pravý čas, neboť jsou na trhu další stavebnice tohoto stroje a nově se mají objevit co nevidět, se v upravené podobě vrací na trh obsáhlá publikace o německém proudovém letadle He 162. Od předchozího vydání se odlišuje „viditelnými výkresy“ a především podle nových poznatků a továrních předpisů upravenými barevnými kresbami. Ukázalo se totiž například, že dva odstíny zelené měly být na poloviny vodorovně ocasní plochy nanášeny opakně než na poloviny křídla. Pokud jste si publikaci při prvním vydání nekoupili, tak nyní neváhejte, neboť v tak ucelené podobě podklady na zajímavé letadlo asi hned tak znovu nevyjdou.

JAKAB

MiG-15, Patnáctka, Letoun MiG-15 v čs. vojenském letectvu v letech 1951-1983, 1. díl
Miroslav Irra

V chvalyhodném vydávání publikací o československém letectvu a jeho strojích pokračuje bučovické vydavatelství uvedením první třetiny publikace o další legendě leteckého světa. Česko-anglicky psaná kniha se sáhodlouhým názvem navazuje na články publikované před časem v L+K, ale je podrobnější. Po zbežném prolistování jsem si vzpomněl na postesknutí čtenáře telefonního seznamu: „...dej je sice slabší, ale těch postav!“. První díl je totiž logicky věnován době, v níž byly „Patnáctky“ zaváděny do československého letectva, popisuje výrobu, vznik útvarů a jejich dislokace i organizační strukturu a zmiňuje velitele i piloty. Vzhledem k tomu, že MiG-15 byl zaváděn do vyzbroje v době „největšího ohrožení míru“, bylo vše tajné a dobových fotografií letadel není tolik, kolik bychom si přáli. Proto značnou část obrazového doprovodu tvoří „vzpomínkové“ skupinové fotografie, kterým dominují letci a ne stroje, a propagandistické snímky hrdiných pilotů. Dobu dokresluje i názvy kapitol (Na stráž míru a socialismu), ale jsou to čtivější části knihy, popisující zášahy proti narušitelům našeho vzdušného prostoru. Další kapitoly jsou věnovány „ústupu ze slávy“ a bližšímu se konci služby, popisují reorganizaci letectva a zavádění nových typů. Obrazová část prvního dílu nabízí několik barevných kreseb konkrétních strojů a dvě dobové barevné fotografie, následují detailní snímky muzejních exponátů a reprodukce kreseb dílčích detailů z dobových manuálů. O obsahu druhého dílu vydavatel prozrazuje že bude obsahovat popis verzí MiGu 15 a jejich variant v čs. letectvu a popis vyzbroje a jejího použití, ve třetím pokračování se pry dočkáme podrobných výkresů. První díl monografie není knihou, kterou bychom si brali před spaním do postele, ani modelářskou pomůckou. Díky dlouholetému badání autora však nesporně patří k „základním pramenům“, neboť obsahuje údaje, jež bychom jinak těžko hledali, a jako úvod k dalším dílům bychom ji rozhodně neměli přehlédnout.

mas/jin

INZERCE

Čitelně psané soukromé řádkové inzeráty zveřejňujeme zdarma pokud je zašlete e-mailem na adresu modelar@aeromedia.cz, nebo písemně (stačí korespondenční lístek) s inzerčním kupónem, který je v každém čísle, na adresu **Modelář, Baranova 29, 130 00 Praha 3**

PRODEJ

- **Prodám** stavebnice letadel 1:72, se slevou časopisy Modelář, PKR, L+K, ATM, ABC, letecké a válečné knihy, plakáty, grafické listy atd. Podrobný seznam zašlu za 7,50 Kč známku všem zájemcům. Karel Čípek; Režlerova 306; Praha 10
- **Prodám** plány modelů 19 historických plachetnic a 42 válečných lodí, seznam za známku. Ing. Jindřich Švec, Slunečná 4556, 760 05, Zlín 5
- **Prodám** nový nepostavený model A-1H Skyraider 6 Special Operations Squadron (limit. série Hasegawa 1:72) 400 Kč. Tel.: 731 937 378; e-mail: stad@centrum.cz
- **Prodám** kamion z návěsem 1:24 Italeri 3832 U.S.Truck "Baywatch" Trailer 1600 Kč. E-mail: kufab@seznam.cz.
- **Prodám** stavebnice Dragon 1:48 Ju-88 C-6 Night Zerstorer 880 Kč a Ju-88A-4 Schnell Bomber 950 Kč. Tel.: 721 223 734 po 19. hod.
- **Prodám** stavebnice 1:48 Italeri: Tornado ICR 350 Kč; F-4 Phantom 430 Kč; JAS 39 Gripen 430 Kč, F-15 430 Kč; F-14 430 Kč. Tel.: 737 022 312, e-mail: n.kurt@seznam.cz.
- **Prodám** plastické stavebnice letadel 1:72; seznam zašlu. E-mail: mil.ruz@seznam.cz
- **Prodám** stavebnice Hasegawa 1:48 Bf 109E-7 Balkan theatre, Bf 109F.Hahn a Bf 109G-2 Gruenherz 550 Kč kus, dále Dragon 1:48 Ju 88C-6 Zerstorer, 5540 Ju-88C-6 Night fighter 870 Kč kus, Ju 88A-4 Schnellbomber 940 Kč; Me 262 Mistel 820 Kč; Trumpeter 1:24 Bf 109G-6 Early 1800 Kč; tel.: 775 156 816
- **Prodám** stavebnice Dragon a Tamiya 1:35: Sd.Kfz. 251/6C 790 Kč; T-34/85 Model 1944 + interiér Verlinden 1290 Kč; Sd.Kfz. 250/1 Neu 750 Kč; Panther Ausf. D Kursk 1943 790 Kč; Sd.Kfz. 251 Ausf. C (3 in 1) 790 Kč; Sd.Kfz. 251/16C 780 Kč; Sd.Kfz. 251/17D 790 Kč; Sd.Kfz. 253 Beob.Pz.Wg. 750 Kč; Bergepanzer Tiger (P) 760 Kč; Famo w/trailer 2900 Kč; Sd.Kfz. 223 390 Kč; Sturmtiger 830 Kč; telefon: 775 156 816

- **Prodám** stavebnice Fw 190A-4 1:48 Hasegawa + Me 109G-10 1:72 Revell. Pouze dohromady 500 Kč; poštovné hradím. E-mail: MDohnalik@seznam.cz
- **Prodám** stavebnice Italeri 1:35: Sd.Kfz. 234/2 Puma 330 Kč, M4A1 Sherman 330 Kč; M36 Tank Destroyer 450 Kč; US Marines M4 Sherman 360 Kč; Mercedes Benz 3000 330 Kč, Opel Blitz 330 Kč; Marder III 350 Kč. Tel.: 737 022 312; e-mail: n.kurt@seznam.cz.
- **Prodám** Dragon 1:48: Ju 88 P-1 Tank Buster, Me 262 Mistel 900 Kč za kus; Trumpeter: Type 59II, Type 59B 105mm gun, Type 79 105mm gun, Type 59 105mm Gun, WZ 501, Type 69II, Type 59D React. Armor, Chin.105mm Gun 300 Kč za kus. Tel.: 777 760 017; e-mail: valiskit@seznam.cz
- **Prodám** dřevěné podložky pod modely 24 x 16 cm, 22 x 15 cm, 20 x 13 cm. Dřevo, dub; 70Kč za kus. Při větším odběru možná dohoda. Foto e-mail: n.kurt@seznam.cz nebo tel.: 737 022 312.
- **Prodám** modely 1:48 P-26A/C Peashooter 250 Kč; MiG-3 300 Kč; Ba 349A Natter 470 Kč. Tel.: 558 322 307
- **Prodám** stavebnice 1:35 Dragon Sd.Kfz. 251/17 Ausf.D./7 Ausf.C, Ausf.C 3 in 1, /16 Ausf.C, Bergepanzer Tiger, T-34/76, T-34/85, Panther D Kursk po 780 Kč, Sdkfz 250/1 Neu 740 Kč a dalších osm stavebnic. Tel.: po 19:00 hod. 721 223 734
- **Prodám** Dragon 1:35: Pz.IV Ausf.F2; Hetzer Command Vers.; Pz.IB; 250/1 Neu; ZSU-23 Shilka 750Kč T-34/76 Mod. 1940, T-34/76 Mod. 1941, JSU-122, Pz.III 15cm SturmInf, Stug. III G, Jagdpanzer IV L/48, Sd.Kfz 253 Beob.Pz.Wg., Stug.III Ausf.F Ostketten, Panther Ausf. D Kursk 790 Kč; Sd.Kfz 251 C 3 in 1, Sd.Kfz. 251/6 C Command Vers. 850Kč za kus. Tel.: 777 760 017; e-mail: valiskit@seznam.cz
- **Prodám** stavebnice 1:35 Italeri T-55 480 Kč, Demag with PAK 38 480 Kč, Sd.Kfz. 10/4 + Flak 30 480 Kč; Sd.Kfz. 10 Demag D7 380 Kč; Tiger I 480 Kč. Tel.: 558 322 307
- **Prodám** stavebnice 1:35 Tamiya Sd.Kfz. 7/1 550 Kč; Sd.Kfz. 7/2 550 Kč, Sd.Kfz 251/9 Ausf.D 520 Kč; Sd.Kfz. 251/1 Ausf.D 520 Kč; Krupp Protze 420 Kč. Tel.: 558 322 307.
- **Prodám** postavené modely techniky 1:35 (póláps. motorka, děla, Panther, Stuart) a letadel 1:72. e-mail: rostaotevrel@seznam.cz nebo Tel.: 604 763 269
- **Prodám** kvalitně postavené modely letadel, bojové techniky, a diorám všech měřítek z období II.sv.v. tel: 565 325 680
- **Prodám** volně neprodejnou orig. VHS (Světová encyklopedie letadel) Neviditelná letadla - letadla v akci (B-2 Spirit; F-117A Nighthawk; F-22 Raptor; YF-23 SR-71 Blackbird); jednou přehraná, 100% stav český original komentář; 350 Kč. Dále prodám knihu Kde olivy dozrávají, Václav Kubec (o čs. stí-

- hacím esu v době špan. obč. války Janu Ferákoví), skoro nová za 100Kč (původní cena 200 Kč). Věnuji tři obtiskové aršíky na plast. modely 1:72. Tel.: 776 202 565 (18-19. hod pouze sms)
- **Prodám** kompresor pro stříkací pistoli; hlučnost 33 dB, tlak 0-8 Bar, tlaková nádoba 5 l, vypouštěcí ventil kondenzátu, pojistný a zpětný ventil, dvojitá filtrace vzduchu (25 a 5 micro), přesný regulátor tlaku, manometr, tlakový spínač, 2x rychlospojka se vsuvkou, 3m PVC hadice 4 x 6 mm průhledná; perfektní stav. Tel.: 607 241 225
- **Prodám** levně publikace: Jagdtiger - operational history (A. Dewey; Schiffer publications) a The combat history of schwere Panzer-Abteilung 507 (Helmut Schneider; Fedorowicz publications). Výměna za stavebnice bojové techniky 1:35 možná. Tel.: 607 959 611 (večer)
- **Prodám** videokazety s leteckou tematikou, převážně seriál Slavná letadla (Great Planes). Petr Berka, Sadová 859/13, 691 45 Podivín, tel. 519 344 826, berka.podivin@seznam.cz.
- **Prodám** stavebnice 1:72 Italeri Mistel, Ju-52, C-47, He-111H-6. Tel.: 558 322 307.
- **Prodám** novou stříkací pistoli za 1300 Kč. Tel.: 737 022 312.
- **Prodám** figury Dragon 1:35 6113, 6110, 6025, 6138, 6145, 6190, 6195, 6124. Cena za kus 180 Kč. Tel.: 558 322 307.
- **Prodám** stavebnice 1:48 Italeri SR-71 800 Kč; CR-42AS 480 Kč; Spitfire Mk.IX 330 Kč. Tel.: 558 322 307

KOUPĚ

- **Koupím** stavebnici 1:72 Fa-223 Drache (Huma), 1:72 Harrier TAV-8B (Airfix 04040), 1:72 G-4 Super Galeb (YuMo). Libor Pečený, Pískovec 902, Kamenický Šenov, 471 14. E-mail: knippi@centrum.cz, tel.: 487 727 232 (8-15.30)
- **Kúpim** dokumentáciu (výkresy) a fotky na stavbu modelu VT-72 B, a profil tanku T-90S. Tel.: Slovensko 0907 129 056
- **Koupím** kovové modely ruských buldozerů a traktorů v měřítku 1:43. E-mail: zdvik@centrum.cz; SMS: 737917801 (Zdeněk Viktorin)
- **Koupím** stavebnici něm. děla „Kar!“ 1:144 (pouze s vlákovým podvozkiem). E-mail: Pavel6.S@seznam.cz; mobil: 774 862 998; ICQ: 268-145-591
- **Koupím** plánek pro stavbu makety vozu VAZ 2101 MTX. Tel.: 607 814 549; e-mail: mil.ruz@seznam.cz

RŮZNÉ

- **Hledám** podklady pro poválečný ČS vojenský nebo četnický Kübelwagen. Tel.: 737 927 284

MODELÁŘ 12/2006
**Kupon pro
bezplatnou inzerci**

Jméno: _____

Adresa: PSČ: _____

www.AirbrushCentrum.com

**Plný sortiment
kovových dílů**

**Airbrush
Centrum.com** **ABER**

Široký výběr kompresoru, stříkacích pistolí, barev a dalších pomůcek...

**NOVINKY
plusmodel**

No.: 249
Německý radio
set s Enigmou

1/35

No.: 205
Kfz.2 Stöwer Radio Car

www.plusmodel.cz

MODELÁŘ 1/2007 VYCHÁZÍ 5. LEDNA

GLOSTER METEOR MK. I

Tamiya 1:48

Ideou průřadových motorů se v Spojeném Království zaoberal konstruktér Frank Whittle od počátku třicátých let minulého století. Cesta k použitelnému a dostatečně spolehlivému byla samozřejmě zdělavá. Blízkost vojnového konfliktu přinášala jiné priority, proto první prototyp letadla s průřadovým motorem W 1 vyrazil na vzletovou dráhu až v roce 1941 pod názvem Gloster G.40.

JÁN HITKA

MESSERSCHMITT BF 109K-4

Hasegawa 1:32

Patrně nejvýkonnějším Messerschmittem Bf 109 byla na konci války varianta K, čili Kurfürst. Stavebnice této verze mi nedala dlouho spát, a navíc jsem objevil parádní kamufláž na Kurfürsta od Stab III./JG 27 z německého Wunstorsfu. Stroj stál hned vedle značně poškozeného italského SM 81 a kousek vedle se nacházelo další Káčko bez křídla s ručně namalovaným číslem 700 na boku.

JAKUB VILINGR

DER GESTRANDETE WALFISCH

scratchbuilt 1:32

Letadla z první světové války mě fascinovala v mnoha směrech už od mých modelářských začátků. Různé typy, podivné tvary, stateční piloti, a v neposlední řadě krásná a šilena barevná schémata. Smutné je, že v mém oblíbeném měřítku 1:32 se donedávna vyskytovalo jen málo stavebnic. Budoucnost je ale růžová.

PER OLAV LUND

BREWSTER F2A-3 BUFFALO

Special Hobby 1:72

Když jsem v závěru svého článku „Buvol nad Singapurem“ publikovaném v Modeláři 11/2004 nastiňoval své plány týkající se modelu poslední sériové verze Brewsterovy stíhačky, ještě jsem netušil, že navždy zůstanou pouze v teoretické rovině. Jakmile se totiž rozšířily „zaručené“ zprávy, že stavebnice „dlouhého“ Buffala připravuje jedna česká firma, ihned mě konverzní nálady přešly a projekt jsem raději odložil na dobu, až bude jasné, s čím firma Special Hobby přijde. Přistáním redakčního vzorku na mé pracovním stole ten čas právě nastal.

LIBOR JEKL

U-BOOT VII C

Revell 1:72

Přestože stavím především modely letadel, neudal jsem a před třemi lety si pořídil novinku firmy Revell - stavebnici slavné německé ponorky z období druhé světové války U-boat VII C. Stavebnice je kvalitní a má 230 dílů ze středně šedého plastiku s jemnými detaily a strukturou povrchu. Na první pohled svým rozměrem zaujme 94 cm dlouhý trup, který tvoří dvě poloskořepiny.

ZDENĚK ŠEBESTA

VICKERS VALIANT

Mach2 1:72

I keď sa tento názov môže kvôli svojej protichodnosti zdať ako nezmysel, v spojitosti označením Vickers Valiant už určite väčšina bude jasné, že budeme hovoriť o prvom z rodiny britských V-bombardérov, ktorý, ak opomenieme prehistorický a asi nezhodnateľný Frog v mierke 1:96, sa „klasický“ stavebnice z plastu dočkal ako úplne posledný.

VLADIMÍR BEGERA

MODELÁŘ

12 prosinec 2006 ročník 57

Vydavatel: AEROMEDIA, a. s.
(IČO 25133322)

www.aeromedia.cz, www.letectvi.cz
v licenci Prazské vydavatelské společnosti

Adresa redakce Modelář

Baranova 29, 130 00 Praha 3

Tel.: 222 710 331, mobil: 605 265 696

E-mail: modelar@eromedia.cz

Šéfredaktor Martin Salajka

(salajka@eromedia.cz)

Redaktor Jindřich Šterbáček

(sterbacek@eromedia.cz)

Obchodní a inzertní oddělení:

Aeromedia, a. s., Baranova 38,
130 00 Praha 3

Tel.: (+420) 222 728 090, Fax: 222 718 814

E-mail: obchod@eromedia.cz

Řadkovou inzerci přijímá redakce

Zasilková služba a předplatné: 222 728 090

Objednávky a zvýhodněné předplatné:

Aeromedia, a. s., Baranova 38, 130 00 Praha 3

Tel.: (+420) 222 728 090, Fax: 222 718 814

E-mail: obchod@eromedia.cz

Cena časopisu Modelář 2007

Ve volném prodeji 80 Kč / 96 Sk

U smluvních prodejců 75 Kč

Zvýhodněné předplatné

u společnosti Aeromedia, a. s. a MPS:

roční (12 čísel) 890 Kč / 1032 Sk

pololetní (6 čísel) 460 Kč / 526 Sk

Předplatné u společnosti Mediaservis, s.r.o.

roční (12 čísel) 960 Kč

pololetní (6 čísel) 480 Kč

Sešity Modeláře 2007

Cena výtisku 95 Kč / 115 Sk

Jen ve smluvních prodejnách nebo na předplatné

u Aeromedia, a. s. a MPS

roční (3 čísla) 245 Kč / 294 Sk

Rozšiřuje Aeromedia a. s., společností holdingu PNS, a. s.
a ostatní distributori,

ve Slovenské republice Magnet Press Slovakia, s.r.o.,
P. O. Box 169, 830 00 Bratislava.

Tel./fax: (+421-2) 67 20 19 52-3, 67 20 19 10, 20, 30

E-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Velkoobchodní a prodejci si mohou objednat časopis

Modelář za výhodných podmínek u Aeromedia, a. s.

Informace o předplatném podává a objednávkou

přijímá Aeromedia, a. s., doručovatel tisku

a předplatitelské středisko,

ve Slovenské republice Magnet Press Slovakia, s.r.o.

Objednávky také přijímá Mediaservis s.r.o., Abocentrum,

Moravské náměstí 12D, P.O. Box 351, 659 51 Brno.

Objednávky tel.: 541 23 32 32, fax: 541 61 61 60,

e-mail: abocentrum@mediaservis.cz,

reklama tel.: 800 171 181

For the foreign subscription please write to:

Aeromedia, a. s., Baranova 38, 130 00 Praha 3,

Czech Republic, Tel./Fax: (+420) 222 718 814,

E-mail: obchod@eromedia.cz

One year subscription for 2006

for Europe 78 Euro, overseas 96 USD

or PNS Hvozdanská 5-7,

148 31 Praha 4, Czech Republic

Distribuce: Česká pošta, s. p.,

Postservis OZ Přeprava

Předtisková příprava:

Optima Press s.r.o., Baranova 29, Praha 3

E-mail: baroa@iol.cz

Grafická úprava: Iva Bílková

Tisk: Integraf, s.r.o., Nachod

Redakci nevyžadované příspěvky se nevracejí.

© Aeromedia 2006

ISSN 1214-7842

Registrační značka: MK CR E 2275

Jeden z 615 strojů Douglas A-24B-10-DT Dauntless dodaných USAAF. Provedením odpovídá námořnické verzi SBD-5. V současné době je letadlo 42-54532 provozováno Dixie Wingem sdružení Commemorative Air Force ve zbarvení námořního stroje, který se zúčastnil Bitvy o Mariany

Foto M. Salajka

Douglas SBD Dauntless

▶ V roce 1941 operovaly z paluby letadlové lodě CV-3 Saratoga letouny SBD-2 a 3 jednotky VB-3, které nesly jednotné zbarvení světle šedou barvou Non-Specular Light Gray (FS 36440). Výsostné znaky s červeným středem byly na čtyřech pozicích (trup, vrchní plocha levé poloviny a spodní plocha pravé poloviny křídla). Označení tvořil bílý kód na trupu, na SOP měla letadla bílé sériové číslo a typové označení

▶ V bitvě u Midway se SBD-3 (Bu.No. 4542) z jednotky VB-6, operující z letadlové lodě CV-6 Enterprise, podílel 4. června 1942 na potopení japonské letadlové lodi Kaga. Osádku tvořili pilot Ens. G. H. Goldsmith a střelec-radista J. W. Patterson. Zbarvení letadla v té době již tvořily barvy Non-Specular Blue Gray (FS 36176) na svrchních plochách a Non-Specular Light Gray (FS 36440) na spodních. Velké výsostné znaky na šesti pozicích (křídlo na pravé i levé straně na spodních i svrchních plochách) neměly červené středy. Černý kód byl na trupu, číslice 15 se opakovala na přední motorového krytu

▶ V listopadu 1942 se uskutečnilo spojenecké vylodění do francouzské severní Afriky. Operaci Torch podporovaly i letouny SBD-3 jednotky VS-41 z letadlové lodě CV-4 Ranger. Nesly zbarvení v kombinaci Non-Specular Blue Gray (FS 36176) a Non-Specular Light Gray (FS 36440). Výsostné znaky na trupu byly pro operaci Torch opatřeny výrazným žlutým lemem, na křídle zůstaly bez lemování

Na konci roku 1944 se bojových operací proti zbytkům německých jednotek ve Francii zúčastnily Dauntlessy dvou Flotille francouzského námořního letectva. Jejich SBD-5 nesly původní americkou tříbarevnou kamufláž odstínů Semi-Gloss Sea Blue (FS 25042) na svrchních plochách, Non-Specular Intermediate Blue (FS 35164) na bočnicích a Non-Specular Insignia White (FS 37875) na spodních. Letoun číslo 167 (Bu.No.36730) patřil do stavu Flotille 4FB, jejíž znak nesl z obou stran trupu před kabinou. Na trupu byly namalovány i symboly patnácti bojových letů. Kokardy se žlutým lemem na křídle a trikolóra na směrovce byly doplněny o černou kotvu. Natěr stroje nesl četné stopy oprav a zamalování amerického označení. Po konci války byl letoun přeznačen na 4.F-7 Letoun nenesl přistávací hák, byl vybaven větším ostruhovým kolečkem a na křídle měl antény Yagi

▶ Zajímavou výjimku ve zbarvení letounů Dauntless tvořily stroje přidělené k protiponorkovému hlídkování. Jejich nátěr tvořila matná sedá barva Non-Specular Dark Gull Gray (FS 36231), matná bílá Non-Specular Insignia White (FS 37875) a lesklá bílá Glossy Insignia White (FS 17875). Letoun S-8 s malým ostruhovým kolem neměl přistávací hák, ale nesl antény Yagi. Patřil jednotce VMS-3, která operovala v Karibiku

Rekonstrukce podoby letounu SBD-5 Maj. E. G. Giddena a M/Sgt J. Boylea z letky námořní pěchoty VSMB-231 z Marshallových ostrovů, léto 1944. Stroj označený „Bílá 1“ nesl standardní zbarvení v kombinaci barev Semi-Gloss Sea Blue (FS 25042) na svrchních plochách, Non-Specular Intermediate Blue (FS 35164) na bočnicích a Non-Specular Insignia White (FS 37875) na spodních. Pod kabinou nesl znak jednotky a symboly 103 operačních letů Maj. Giddena (největší počet u jednotek střemhlavých bombardérů US Marines). Některé letouny VSMB-231 nesly malá bílá čísla i na čelním prstenci motorového krytu či na náběžné hraně křídla, u tohoto Dauntlessu však nejsou doložena. Stroj byl pravděpodobně vybaven větším ostruhovým kolem pro operace z pozemních letišť

